

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY
F. A. Šporka, Jaroměř
Na Obci 142, 551 01 Jaroměř

Motto:

"V naší škole to žije..."

OBSAH

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
2.1 Počet oborů, velikost	5
2.2 Historie školy	6
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	6
2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce	7
2.5 Vybavení školy a její podmínky	8
3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	9
3.1 Zaměření školy	9
3.1 Vize školy	9
4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	10
4.1 Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci	10
4.2 Strategie pro kompetenci osobnostně sociální	10
4.3 Strategie pro kompetenci kulturní	11
5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU	12
5.1 Přípravné studium hudebního oboru I. stupně	12
5.1.1 Přípravná hudebně pohybová výchova - PHVC	12
5.1.2 Přípravná hudební výchova - PHVB	13
5.2 Přípravné studium hudebního oboru II. stupně	18
5.3 Vzdělávací zaměření: Hra na dechové nástroje	20
5.3.1 Studijní zaměření: Hra na zobcovou flétnu	20
5.3.2 Studijní zaměření: Hra na příčnou flétnu	22
5.3.3 Studijní zaměření: Jazzová flétna	25
5.3.4 Studijní zaměření: Hra na klarinet	28
5.3.5 Studijní zaměření: Hra na saxofon	30
5.3.6 Studijní zaměření: Hra na trubku	33
5.3.7 Studijní zaměření: Hra na tenor	35
5.3.8 Studijní zaměření: Hra na baryton	37
5.3.9 Studijní zaměření: Hra na trombon	38
5.3.10 Studijní zaměření: Jazzový trombon	40
5.3.11 Studijní zaměření: Hra na tubu	43
5.4 Vzdělávací zaměření: Hra na klávesové nástroje	45
5.4.1 Studijní zaměření: Hra na klavír	45
5.4.2 Studijní zaměření: Hra na elektrické klávesové nástroje (EKN)	47
5.4.3 Studijní zaměření: Hra na cembalo	49
5.4.4 Studijní zaměření: Hra na varhany	51
5.4.5 Studijní zaměření: Hra na akordeon	54

5.5	Vzdělávací zaměření: Hra na smyčcové nástroje	57
5.5.1	Studijní zaměření: Hra na housle	57
5.5.2	Studijní zaměření: Hra na violu	59
5.5.3	Studijní zaměření: Hra na violoncello	62
5.5.4	Studijní zaměření: Hra na violu da gamba	64
5.6	Vzdělávací zaměření: Hra na strunné nástroje	66
5.6.1	Studijní zaměření: Hra na kytaru	66
5.6.2	Studijní zaměření: Hra na elektrickou kytaru	68
5.6.3	Studijní zaměření: Hra na basovou kytaru	71
5.7	Vzdělávací zaměření: Hra na bicí nástroje	73
5.7.1	Studijní zaměření: Hra na bicí nástroje	73
5.8	Vzdělávací zaměření: Zpěv	76
5.8.1	Studijní zaměření: Zpěv	76
5.9	Společné osnovy hudebního oboru	78
5.9.1	Předměty z oblasti recepce a reflexe hudby	78
5.9.2	Vyučovací předměty kolektivní interpretace	80
6	VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU	84
6.1	Přípravné studium výtvarného oboru	84
6.2	Studijní zaměření: Výtvarná tvorba	86
7	VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU	93
7.1	Charakteristika literárně-dramatického oboru	93
7.2	Přípravné studium literárně-dramatického oboru	93
7.3	Studijní zaměření: Loutkářství	94
7.4	Studijní zaměření: Příprava ke studiu na uměleckých školách loutkářského zaměření	100
8	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	107
9	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	108
10	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	109
10.1	Zásady a způsob hodnocení žáků	109
10.2	Oblasti vlastního hodnocení školy	114

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV ŠVP:

Školní vzdělávací program
ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY
F. A. Šporka, Jaroměř

PŘEDKLADATEL:

Základní umělecká škola F. A. Šporka, Jaroměř
Na Obci 142, 551 01 Jaroměř
IČO: 662 89 581
Ředitel školy: Mgr. Bc. Vlastimil Kovář
Telefon: 491 812 356
E-mail: zus.jaromer@quick.cz

ZŘIZOVATEL:

Město Jaroměř, Okres Náchod
Náměstí Československé armády č. p. 16, 551 01 Jaroměř
Telefon: 491 847 111
E-mail: podatelna@jaromer-josefov.cz

PLATNOST DOKUMENTU:

od 1. 9. 2020

Školní vzdělávací program Základní umělecké školy F. A. Šporka, Jaroměř (ŠVP) je zpracován podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání (RVP ZUV).

Mgr. Bc. Vlastimil Kovář
ředitel školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 POČET OBORŮ, VELIKOST

Základní umělecká škola F. A. Šporka v Jaroměři nabízí vzdělání ve třech uměleckých oborech:

- a) hudebním
- b) výtvarném
- c) literárně - dramatickém

Ve všech oborech se mohou vzdělávat žáci předškolního věku a školního věku. Kapacita školy je 350 žáků a je dlouhodobě plně využita.

Hudební obor má tato oddělení:

- a) oddělení **dechových nástrojů**
– hra na zobcovou flétnu, příčnou flétnu, klarinet, saxofon, trubku, tenor, baryton, pozoun, tubu
- b) oddělení **smyčcových nástrojů**
– hra na housle, violu, violoncello, kontrabas, violu da gambu
- c) oddělení **drnkacích nástrojů**
– hra na kytaru, elektrickou kytaru
- d) oddělení **klávesových nástrojů**
– hra na klavír, varhany, cembalo, elektrické klávesové nástroje, akordeon
- e) oddělení **pěvecké hlasové výchovy**
– sólový a sborový zpěv
- f) oddělení **bicích nástrojů**

Ve škole působí různé komorní soubory (smyčcový, barokní, folkový), pěvecký sbor Bel Canto, Big band hraběte Šporka, Brass Orchestra, kytarový orchestr, přípravný dechový a kytarový orchestr.

Výtvarný obor:

Vedle klasických výtvarných odvětví (kresba, malba, grafika) nabízí ještě výuku modelování a výrobu keramiky. Žáci se mohou věnovat též tkaní, malování na hedvábí, výrobě paličkované krajky, navrhování a následně i šití kostýmů aj. K dispozici mají plně vybavenou prostornou učebnu.

Literárně-dramatický obor:

Cílem studia LDO je seznámit se s co možná největším počtem možností, druhů, stylů a po absolvování si vybrat a věnovat se určitému žánru na úrovni vlastního amatérského souboru nebo i studia na vysoké umělecké škole.

2.2 HISTORIE ŠKOLY

1940 - 1950

Hudební škola v Jaroměři byla založena v září roku 1940. Ředitelem až do roku 1945 byl Bohumil Bouda. Od roku 1947 byla škola přechodně uzavřena a od 1. září 1949 byla opět otevřena. Ve škole, která nesla původní název „Újezdní hudební ústav“, působilo 6 učitelů, kteří zajišťovali výuku v pěti pobočkách (v Josefově, Chvalkovicích, Smiřicích, Černožicích a ve Velké Jesenici). V Jaroměři se vyučovalo nejprve v přízemí 11-leté střední školy, později v budově mateřské školy, ale i doma. Školu řídil Václav Hofman.

1950 - 1960

2. února 1952 ředitel Václav Hofman náhle umírá a vedením školy byla pověřena Květuše Marhová, později provdaná Kočvarová. Roku 1957 vznikl komorní orchestr.

1960 - 1970

V červnu 1961 byla škola přestěhována do nové budovy, zároveň dochází k přejmenování školy na Lidovou školu umění (LŠU). Výuka je rozšířena o výtvarný obor pod vedením akademického malíře Jiřího Škopka.

1980 - 1990

Od 1. září 1983 se stala ředitelkou LŠU klavíristka Jaroslava Gaberová. Budova školy byla po všech stránkách nevyhovující, prostory byly velmi stísněné. Na jaře roku 1986 získala LŠU větší budovu v sousedství, která však byla ve velice špatném stavu a potřebovala celkovou rekonstrukci, k níž došlo až v roce 1990.

1990 - 2000

Od 1. ledna 1992 spadala Základní umělecká škola v Jaroměři pod Školský úřad v Náchodě a v roce 1998 se stala samostatným právním subjektem, jehož zřizovatelem bylo město Jaroměř.

2000 - 2010

V roce 2000 budovu školy poškodila povodeň, a tak byla ZUŠ přestěhována do nových prostor. Celkové podobě školy vtiskla tvář ředitelka Jaroslava Dedíková, která školu po materiální stránce vybavila. Budova v ulici Na Obci 142 byla vyprojektována pro účely ZUŠ a tím byla umožněna výuka všech oborů pod jednou střechou. Po odchodu Jaroslavy Dedíkové byla vedením školy pověřena Kristýna Tázlerová, která vedla školu 6 měsíců, až do příchodu MgA. Petra Fialy. V září 2005 se stává ředitelem Mgr. Pavel Linha a v roce 2011 Mgr. Bc. Vlastimil Kovář.

Žáci všech oborů se pravidelně zúčastňují soutěží ZUŠ, různých přehlídek a dalších soutěží a umísťují se na předních místech oblastních i celostátních kol.

2.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor tvoří ředitel, statutární zástupce ředitele a dále více jak 20 pedagogických pracovníků. Z toho 2 učitelé ve výtvarném oboru, 1 v literárně-dramatickém oboru a ostatní učitelé hudebního oboru. Téměř celý pedagogický sbor tvoří kvalifikovaní učitelé – absolventi konzervatoří a středních nebo vysokých uměleckých škol. 2 nekvalifikovaní učitelé vyučují na základě svých dosavadních bohatých zkušeností získaných koncertní činností. Poměr mužů a žen v pedagogickém sboru je vyrovnaný, většina učitelů má nadpoloviční úvazek. Ředitel školy zřizuje jako svůj poradní orgán Pedagogickou radu a Uměleckou radu.

Učitelé se během roku vzdělávají na různých odborných seminářích. V letech 2008 – 2010 absolvovalo 10 pedagogů kurz anglického jazyka, učitelka LDO studovala v Brně slovenský jazyk.

2.4 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, REGIONÁLNÍ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Škola dlouhodobě připomíná svým žákům ale i ostatní veřejnosti lidové tradice, a to každoročním pořádáním akcí jakými jsou Černá adventní hodinka a Masopust. Masopustní vystoupení je zároveň benefiční akcí, jejíž výtěžek každoročně putuje do Domova sv. Josefa v Žirči u Dvora Králové, na nákup zdravotnických pomůcek pro lidi s roztroušenou sklerózou.

Škola spolupracuje s jaroměřským mateřským klubem Rozmarýnek a pořádá pro něj téměř každý měsíc tzv. Zpívánky, které jsou určené dětem od 2 let až do předškolního věku. Zpívánky mají hudebně pohybový charakter a konají se v koncertním sále ZUŠ.

Dále spolupracujeme s Městským kulturním střediskem Jaroměř a s Městským muzeem v Jaroměři, kde žáci i učitelé vystupují na vernisážích a jiných slavnostních akcích. K pravidelným akcím patří i vystupování literárně dramatických souborů, zpěváků a flétnového souboru na vánočních trzích v Jaroměři a ve Dvoře Králové n. L.

Spolupracujeme také se zdravotnickými zařízeními, kde naši žáci pravidelně vystupují (LDN a Dům s pečovatelskou službou v Jaroměři, Domov sv. Josefa v Žirči, Domov důchodců ve Dvoře Králové n. L.), na vánoční koncerty přijíždí do naší ZUŠ Klub seniorů.

Téměř každoročně pořádáme Jazzoměř – festival jazzové hudby v Jaroměři, na kterém vystupuje mimo jiné i náš orchestr Big band hraběte Šporka.

K dlouhodobým mezinárodním projektům patří od roku 2006 spolupráce s partnerskou organizací Ljudska Univerza Celje ve Slovinsku, v jehož rámci probíhají mezinárodní výměny žáků i učitelů, výstavy, vystoupení hudebních souborů či souborů LDO.

Hudební obor, konkrétně kytarové oddělení, spolupracuje se slovenskou partnerskou ZUŠ v Topolčanech. Během vzájemných návštěv se konají koncerty sólových hráčů, kytarových souborů i orchestrů, na seminářích se lektoři věnují improvizaci aj.

Brass orchestra navštěvuje každý rok na jaře polské Ziebice, které jsou partnerským městem Jaroměře. Zde vystupuje na městských slavnostech.

ZUŠ je také zapojena do projektu „Kuks – Granátové jablko“, který byl zahájen v květnu 2010 podepsáním smlouvy o poskytnutí dotace 440 milionů Kč. Nositelem projektu je Národní památkový ústav (územní odborné pracoviště v Josefově), který bude dohlížet na jeho celkovou realizaci v letech 2010 – 2014. Naše Základní umělecká škola F. A. Šporka je jedním z devíti partnerů, kteří se zavázali ke spolupráci a udržitelnosti projektu po dobu dalších 5-ti let (do roku 2019).

Každý měsíc vydáváme svůj vlastní časopis „ZUŠkoviny Dr. Hutavýho“, ve kterém informujeme čtenáře o pořádaných akcích (koncerty, dílny, výstavy, zájezdy aj.), poskytujeme rozhovory s učiteli ZUŠ, významnými osobnostmi, které naši školu navštívili a s úspěšnými žáky. Zároveň informujeme o umístění žáků v soutěžích a na přehlídkách. Oblíbenou rubrikou jsou také zábavné hudební kvízy, křížovky a vtipy.

2.5 VYBAVENÍ ŠKOLY A JEJÍ PODMÍNKY

Všechny prostory školy jsou po povodni v roce 2000 zrekonstruované. Škola má k dispozici 10 tříd pro výuku hudebního oboru, učebnu hudební nauky a sborového zpěvu, plně vybavenou prostornou učebnu výtvarného oboru, samostatnou třídu pro výuku LDO a koncertní sál, kde probíhá mimo jiné výuka hry na varhany a zkoušky všech orchestrů.

Výtvarný obor má k dispozici keramickou pec, hrnčířský kruh, tiskařský lis, rám na tkaní, rámy k malování na hedvábí, herduli pro paličkování, šicí stroj, počítač, tabuli a velký sochařský stojan.

Literárně-dramatický obor má k dispozici osvětlovací techniku, praktikáble a paravany různých velikostí.

Pro výuku hudebního oboru a práci jednotlivých orchestrů byly pořízeny do všech tříd přehrávače, do učebny HN digitální piano a interaktivní tabule, škola má v inventáři desítky hudebních nástrojů, které jsou zapůjčovány žákům školy.

Učitelé používají počítače s přístupem na internet, program na archivaci not a knih a notační program. Dále mají k dispozici scanner, kopírku, diktafony, dataprojektor, notebooky a projekční plátno.

3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

- Práce s předškolními dětmi.
- Široká nabídka studia dechových a klávesových nástrojů v HO.
- Nabídka studia hudby jiné než vážné (nonart), výuka improvizace.
- Důsledné uplatnění žáků v komorních a orchestrálních tělesech.
- Věnování speciální péče talentovaným žákům, příprava žáků ke studiu na uměleckých školách.
- Mezioborová spolupráce v rámci projektů, společné aktivity žáků a učitelů i napříč obory.
- Spolupráce s jinými školami, zapojení žáků a učitelů v mezinárodních projektech
- Zapojení do kulturního dění v regionu i mimo region.
- Vyvážený VO.
- Prohlubování součinnosti rodiny a školy, fungující komunikace a spolupráce mezi učitelem, žáky a rodiči.
- Každoroční zapojení školy do charitativních akcí.
- Výuka hry na barokní nástroje.
- Výuka poučené interpretace staré hudby.
- Směřování práce LDO k loutce jako prostředku vyjádření.

3.2 VIZE ŠKOLY

- Rozšíření kulturního obzoru, důraz na komplexní uměleckou vzdělanost (Mezioborové vztahy a jejich paralely s filmem, literaturou).
- Větší zapojení rodičů do dění školy, zintenzivnění spolupráce s rodiči.
- Pro vzdělávací a kulturní akce získat širší veřejnost, nejen rodiče žáků.
- Praktická podpora v uměleckém uplatnění žáků v amatérských souborech a sdruženích.
- Práce na PC, využití speciálních programů např. stříhání hudby, grafika, fotografie.

Hudební obor

- Rozšíření nabídky v nonartové oblasti.
- Další rozšíření nabídky výuky hry na barokní nástroje.

Výtvarný obor

- Větší prezentace VO v regionu.
- Tvorba programu typu galerijní animace pro skupiny dětí např. školka, škola (první stupeň).
- Pořádání jednorázových výtvarných dílen, rozšíření výuky VO o sochařství.

Literárně-dramatický obor

- Rozšíření prostor pro výuku LDO (viz. projekt Kuks – „Granátové jablko“).

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

4.1 STRATEGIE PRO KOMPETENCI K UMĚLECKÉ KOMUNIKACI

- Studijní plán každého žáka (skupiny) sestavujeme podle jeho vlastních dispozic, respektujeme individualitu žáka, jeho volbu.
- Výkladem a dialogem napomáháme k utváření žákových uměleckých představ, které může následně realizovat při své vlastní interpretaci. Diskuzí podporujeme vytváření jeho vlastního názoru na umělecké dílo.
- Žáka vzděláváme soustavnou komunikací s učitelem, využitím názorných pomůcek, předáváním zkušeností ze své vlastní aktivní praxe, shlédnutím ukázek a poslechem, návštěvou kulturních akcí i vlastní účastí na těchto akcích. Informujeme žáka a jeho rodiče o současném kulturním dění.
- Rozvíjíme jeho samostatnost, stavíme mu do cesty překážky, které musí sám vyřešit.
- Osobním příkladem vedeme žáka k týmové spolupráci a zodpovědnosti za společné umělecké dílo.
- Společnou analýzou kladů a záporů jeho výkonu vedeme žáka k sebehodnocení.
- Důsledným přístupem a osobním příkladem vedeme žáka k pravidelné přípravě a vytrvalosti v započaté práci. Komunikujeme s rodiči ve věci domácí přípravy žáka.
- Nabídkou volného prostoru a návrhy vedeme žáka k veřejným prezentacím vlastní práce, k vlastní seberealizaci.
- Seznamujeme žáka s technikou, potřebnými odbornými pojmy, uměleckými stavebními prvky a prostředky a s jejich pomocí vysvětlujeme strukturu či obsah zadaného díla. Postupujeme od nejjednoduššího ke složitějšímu, porovnáváme motivy.
- Vybíráme žákovi kvalitní přiměřené dílo nebo předlohu. Seznamujeme ho s širokým repertoárem, různými styly a žánry, přitom využíváme všechna dostupná média včetně internetu. Žák je též vybízen k aktivnímu podílu na výběru. Společně rozebereme témata a vhodné výrazové prostředky. Žákovi přiblížíme jednotlivá stylová období, ve kterých byla díla vytvořena vyzdvižením jejich základních rysů. Seznámíme ho s autory uměleckých děl.
- Po veřejném vystoupení se žákem společně diskutujeme o jeho interpretaci.
- Informujeme žáka o současném uměleckém dění daného oboru v regionu i ve státě.
- Podporujeme účast žáka na kulturních akcích různých úrovních, kde si žák třebí umělecký vkus, dokáže ocenit interprety a v následné diskusi přiměřeně formuluje své hodnocení shlédnutého pořadu.

4.2 STRATEGIE PRO KOMPETENCI OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ

- Přiměřeným, systematickým a cílevědomým individuálním přístupem učitele rozvíjíme a upevňujeme vůli žáka ke kvalitní a pravidelné přípravě. Tím si žák plně uvědomí nutnost jisté dávky drilu a disciplíny, bez které nelze v daném oboru uspět. Je to pro něho důležitá zkušenost aplikovatelná v jeho budoucím životě.
- Laskavým, ale důsledným jednáním, vedeme žáka k sebehodnocení a k odpovědnosti při domácí přípravě. Pomáháme žákům hledat řešení při překonávání překážek.
- Vyžadujeme včasný příchod a pořádek ve věcech, ohleduplné zacházení s učebními pomůckami.
- Vytvořením osobního vztahu k žákovi, vlastním ohleduplným a kultivovaným chováním pozitivně ovlivňujeme osobnost žáka. Podílíme se na vytváření jeho zdravého sebevědomí.
- Rozhovorem, rozбором situace vedeme žáka k sebehodnocení a hodnocení ostatních, k tomu, aby dovedl ocenit a uznat poctivou práci spolužáka a popřípadě uznat vlastní nepřipravenost.
- Komunikujeme se žákem a rodiči o jeho vlastní péli a úsilí v závislosti na jeho talentových možnostech, zveme rodiče do výuky.

- Přirozeným vytvořením skupin a souborů pomáháme ke vzájemné komunikaci mezi členy, navazování pracovních a přátelských kontaktů vedoucích ke vzájemné pomoci a podpoře. Žák si uvědomuje své postavení a zodpovědnost v kolektivu, učí se respektovat zkušenějšího spolužáka nebo naopak mladšího kolegu, teprve začínajícího. Tím rozvíjíme žákovu empatii a toleranci.
- Žák si uvědomuje nepostradatelnost při zkouškách a zejména pak při konečné prezentaci společné práce. Žák zvládá svůj díl odpovědnosti za přípravu vystoupení, koncertu či výstavy, za úklid učebních pomůcek, nástrojů, not, pultů, rekvizit aj.
- Žák si uvědomuje vlastní odpovědnost za dochvilnost.
- Žáka zapojujeme do různých aktivit včetně realizací mezioborových projektů, aby získal co nejvíce zkušeností.

4.3 STRATEGIE PRO KOMPETENCI KULTURNÍ

- Již při vstupu do naší Základní umělecké školy je žák obklopen prostředím, které zrcadlí umělecké dění několika oborů. Při zkouškách a koncertech se obory mnohdy setkávají i prolínají. Také prostřednictvím školního časopisu se dětem i veřejnosti velmi pěkně prezentuje práce všech oborů naší školy.
- Pravidelným aktivním sledováním kulturní scény, školními zájezdy na koncerty, divadelní představení a jiné kulturní akce rozvíjíme u žáka zájem o aktuální kulturní dění ve městě (okrese, kraji). O společných nebo individuálních návštěvách kulturních programů pravidelně mluvíme a motivujeme další žáky. Zároveň žáka učíme, aby si dokázal sám vyhledat a navštívit kulturní akce a také zhodnotil jejich kvalitu.
- Pravidelným odebíráním odborných časopisů ve škole a zároveň vydáváním vlastního školního časopisu umožňujeme žákovi sledovat aktuální kulturní dění. Žáka tak vedeme k zájmu o celoškolní akce a kulturní život školy. Svým zájmem o žákovy aktivity v oblasti kulturního dění v něm podporujeme pocit, že je důležité a přínosné jakkoli se podílet na veškerém kulturním dění kolem sebe.
- Aktivním zapojením žáka do akcí školy (včetně pravidelných charitativních akcí) ho učíme tomu, že umění rozvíjí lidské vnímání, že je to dorozumivací prostředek.
- Zdůrazňováním sociokulturních souvislostí učíme žáka vnímat umění jako nezbytnou součást lidského života, která dělá svět krásnějším a lidi lepšími.
- Pravidelně spolupracujeme s ostatními organizacemi na městské i širší úrovni v Jaroměři a okolí, žáci se spolu s učiteli prezentací svých výsledků podílejí na kulturních programech pro různorodé publikum. Motivačním zdůrazňováním zpětné vazby cílevědomě vedeme žáky k rozvíjení jejich potřeby účastnit se veřejných akcí.
- Zjišťujeme si rodinné zázemí žáka, umělecké zkušenosti a zájmy rodičů, možnosti uměleckého uplatnění žáka mimo ZUŠ, přizpůsobujeme tomu obsah výuky. Každoročně zapojujeme rodiče ke společnému vystoupení se svými dětmi na tzv. koncertě rodiny.
- Připravujeme žáky na umělecké školy, kde získají další vědomosti, aby se mohli danému oboru věnovat i později.
- Proces získávání zkušeností a dovedností během studia i vliv kulturního prostředí naší Základní umělecké školy z žáka postupně vytváří kulturního člověka, který poznal radost z tvorby nebo z interpretace díla. Tuto radost a získaný všeobecný kulturní rozhled vede žáka k dalšímu kulturnímu rozvoji v jeho životě i šíření kulturních názorů kultivujících jeho okolí.
- Retrospektivními rozhovory o uplynulých akcích vedeme žáky k tomu, aby se dokázali k výsledkům své práce vracet i po delším čase a navraceli se k nim i v dospělosti. Svě nabyté vědomosti pak mohli vlastním příkladem předávat dál v amatérských skupinách, v budoucnosti i svým dětem a vnoučatům.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

Výuka na hudebním oboru je organizována v přípravném studiu pro děti od 5 let, I. stupni základního studia pro děti od 7 let, II. stupni základního studia pro děti od 14 let, a ve studiu pro dospělé. Nově přijatí žáci starší 14 let, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia, mohou být zařazeni do přípravného ročníku II. stupně základního studia.

Poznámky k učebním plánům

- *Hodinové dotace uvedené v učebních plánech vyjadřují minimum, které musí žák splnit. V případě potřeb žáka a možností školy lze tyto dotace navýšit.*
- *Výuka probíhá individuálně v těchto vyučovacích předmětech: hra na příčnou flétnu, klarinet, saxofon, trubku, baryton, trombon, pozoun, tubu, housle, violu, violoncello, kontrabas, violu da gamba, klavír, cembalo, akordeon a bicí nástroje.*
- *Individuálně nebo ve skupině 2 žáků probíhá výuka v předmětech zobcová flétna, klávesové nástroje a zpěv. Jsou-li vyučováni 2 žáci ve skupině, jsou přítomni společně po celou dobu vyučovací lekce.*

5.1 PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ ZÁKLADNÍHO STUDIA

Charakteristika

Přípravná hudebně pohybová výchova je určena žákům od 5 let s dotací 2 vyučovací hodiny týdně. Má dvě formy: Přípravná hudebně pohybová výchova a přípravná hudební výchova. Na naší škole obvykle probíhá vzdělávání pětiletých žáků v první formě a šestiletých ve formě druhé.

5.1.1 Přípravná hudebně pohybová výchova - PHVC

Dramatická složka předmětu

Hlavní motivací veškeré činnosti je jednoduchá dramatická hra, která podněcuje spontánní dětský projev a vede k rozvoji sociability dětí, vytváření rytmického a prostorového citění, vše v kontaktu s ostatními ve skupině.

Hudebně-pohybová složka předmětu

Během školního roku je kladen největší důraz na rozvoj hudebnosti. Děti často zpívají a učí se nové lidové a dětské písně, které doprovází hrou na tělo či na nástroje Orffova instrumentáře. Děti rády k písni tančí. Žáci vystupují několikrát za rok na koncertech či vystoupeních, při kterých se naučí chovat jak na jevišti tak i v sále jako posluchači. Seznámí se se základními prvky hudební teorie a to zejména hrou. V průběhu školního roku se žáci seznámí se všemi hudebními nástroji, které se ve škole učí a průběžně si mohou vybrat nástroj, kterýžž chtějí studovat dále. Rády se také zúčastňují výletů s hudebním zaměřením, které škola pořádá. Setkávají se pravidelně s žáky stejného zaměření či zájmu, seznámí se se staršími žáky, což je motivuje k pilné práci.

Učební plán č. H-01-01

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Název vyučovacího předmětu	1. roč.	2. roč.
Přípravná hudebně pohybová výchova	2	2

Učební osnovy: PŘÍPRAVNÁ HUDEBNĚ POHYBOVÁ VÝCHOVA

1. - 2. ročník

- Žák se správně postaví, dýchá a vyslovuje text při zpěvu lidových a dětských písní.
- Rozliší tempo a náladu zpívaných, hraných nebo poslouchaných písní a skladbiček.
- Pojmenuje druhy Orffových nástrojů a správným způsobem na ně hraje.
- Reprodukuje rytmické a melodické ozvěny a říkadla.
- Rozezná pochod, ukolébavku, tanec a koledu.
- Pojmenuje rozdíly mezi zvukem a tónem.
- Uvede příklady zvuků a tónů.
- Vysvětlí, co je to notová osnova, houslový klíč, repetice, forte, piano. Popíše jejich význam.
- Vyjmenuje a správně zapíše do notové osnovy druhy not a pomlk (celá, půlová, čtvrt'ová, osminová).
- Zazpívá nově naučené lidové a dětské písně.
- Sám nebo ve skupince zdramatizuje několik úprav lidových nebo dětských písní, dětských operek či muzikálů.
- Vytleská nebo zahraje, sám nebo ve skupince, na nástroje Orffova instrumentáře rytmické skladbičky, cvičení a příklady.
- Zaznamená do notové osnovy noty c1 – c2.
- Pojmenuje hudební nástroje, které slyší.
- Objasní rozdíl mezi jednohlasem a dvojhlasem.
- Formou jednoduché dramatické hry reaguje na partnery ve skupině a na základní úrovni s nimi komunikuje a respektuje je.
- Na základě přiměřené motivace se aktivně zapojuje do společné práce.

5.1.2 Přípravná hudební výchova - PHVB

Učební plán č. H-01-02

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ HUDEBNÍHO OBORU

Název vyučovacího předmětu	1. roč.	2. roč.
Hra na zobcovou flétnu		
Hra na klarinet		
Hra na trubku		
Hra na klavír		
Hra na elektrické klávesové nástroje		
Hra na akordeon	1	1
Hra na housle		
Hra na violu		
Hra na violoncello		
Hra na kytaru		
Hra na bicí nástroje		
Zpěv		
Přípravná hudební výchova	1	1

Učební osnovy: HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák složí a správně drží nástroj, pečuje o něj.
- Používá základní techniku dýchání, nasazuje každý tón na hlásku „tý“.
- Vysvětlí první hudební pojmy: houslový klíč, notová osnova, takt celý, nota a pomlka celá, půlová, čtvrt'ová.
- Zahraje jednoduchá lidová říkadla a písničky.
- Žák zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň či říkadlo o 4 - 5 tónech.
- Hraje v rozsahu g1 – d2.

Učební osnovy: HRA NA KLARINET PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák složí samostatně nástroj a upevní plátek.
- Pojmenuje jednotlivé části nástroje.
- Pečuje o nástroj.
- Dbá na správný postoj při hře.
- Nadechuje se vždy ústy, aplikuje při domácí přípravě dechová cvičení vedoucí ke správnému žeberně - bráničnímu dýchání.
- Zapiše houslový klíč, noty a pomlky čtvrt'ové, půlové a celé.
- Spočítá a pomocí Orffova instrumentáře vyt'uká rytmus v taktu celém, 3/4 a 2/4.
- Žák rozliší vzestupnou a sestupnou melodii.
- Hraje v rozsahu a – a1.

Učební osnovy: HRA NA TRUBKU PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák složí samostatně nástroj, vloží nátrubek do trubky. Po hraní uloží nástroj do pouzdra.
- O nástroj pravidelně pečuje, čistí ho a maže písty. Vypustí z trubky zkondenzované páry pomocí tzv. „vodní klapky“.
- Žák správně drží trubku, dbá na správný postoj, tvoří tón.
- Nadechuje se vždy ústy, aplikuje při domácí přípravě dechová cvičení vedoucí ke správnému žeberně - bráničnímu dýchání.
- Nasadí tón na slabiku „t“. Zahraje tónovou řadu v rozsahu c - g1.

Učební osnovy: HRA NA KLAVÍR PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák správně sedí u nástroje, drží správně ruku na klaviatuře.
- Vyjmenuje číselné označení prstů.
- Pojmenuje bílé klávesy, odliší alespoň dvě oktávy.
- Hraje rytmizovaná říkadla s přirozeným rytmickým cítěním.
- Vyjmenuje základní hodnoty not.
- Vytleská jednoduchý rytmický útvar.
- Rozliší vzestupnou a sestupnou melodii.
- Rozliší úhoz portamento, staccato a legato a uplatní je při hře jednoduchých skladbiček.
- Rozpozná a slovně vyjádří náladu vyslechnuté skladby.
- Hraje podle jednoduchého notového zápisu v houslovém a basovém klíči.
- Zahraje jednoduchou melodii z paměti.

Učební osnovy: HRA NA ELEKTRONICKÉ KLÁVESOVÉ NÁSTROJE PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák správně sedí u nástroje a ovládá postavení pravé ruky.
- Hraje písňe podle sluchu v 5-ti prstové poloze.
- Rozezná podle sluchu hluboké, vysoké a střední tóny, stejné tóny.
- Poznává melodii stoupající a klesající.
- Čte noty c1 – c2.
- Spočítá noty celé, půlové a čtvrt'ové.

Učební osnovy: HRA NA AKORDEON PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák ukáže a správně pojmenuje hlavní části nástroje.
- Při hře správně sedí a ovládá postavení pravé ruky.
- Hraje písňe podle sluchu v 5-ti prstové poloze.
- Rozezná podle sluchu hluboké, vysoké a střední tóny, stejné tóny.
- Poznává melodii stoupající a klesající.
- Najde a zahraje basy v základní řadě (tóny c, g, d).
- Čte noty c1 – c2.
- Spočítá noty celé, půlové a čtvrt'ové.

Učební osnovy: HRA NA HOUSLE PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák popíše a ukáže jednotlivé části houslí a smyčce.
- Provádí samostatně základní údržbu nástroje (skladování, čištění, kalafunování, povolení smyčce apod.) a přípravu ke hře (natažení smyčce, umístění ramenní opěrky, přichystání stojánku apod.).
- Zaujme bez pomoci základní postoj a přiloží nástroj na rameno, uchopí smyčec.
- Staví prsty na všech strunách v prstokladu dle zvolené školy.
- Pojmenuje prázdné struny, rozezná je sluchem, ví, kde se nachází tyto tóny v notové osnově.
- Žák zopakuje po učiteli jednoduchý rytmický a melodicko-rytmický útvar.
- Poznává intonační odlišnost od čistého tónu.
- Zahraje pizzicato i arco na jedné struně.
- Zahraje jednoduchý doprovod lidové písňe (T, D na prázdných strunách).
- Využívá především hru z paměti.
- Zahraje s doprovodem jednoduchou lidovou píseň nebo skladbičku v rámci jedné struny z paměti.

Učební osnovy: HRA NA VIOLU PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Popíše a ukáže jednotlivé části violy a smyčce.
- Provádí samostatně základní údržbu nástroje (skladování, čištění, kalafunování, povolení smyčce apod.) a přípravu ke hře (natažení smyčce, umístění ramenní opěrky, přichystání stojánku apod.).
- Zaujme bez pomoci základní postoj a přiloží nástroj na rameno, uchopí smyčec.
- Staví prsty na všech strunách v prstokladu dle zvolené školy.
- Pojmenuje prázdné struny, rozezná je sluchem, ví, kde se nachází tyto tóny v notové osnově.
- Žák zopakuje po učiteli jednoduchý rytmický a melodicko-rytmický útvar.
- Poznává intonační odlišnost od čistého tónu.

- Zahraje pizzicato i arco na jedné struně.
- Zahraje jednoduchý doprovod lidové písně (T, D na prázdných strunách).
- Využívá především hru z paměti.
- Zahraje s doprovodem jednoduchou lidovou píseň nebo skladbičku v rámci jedné struny z paměti.

Učební osnovy: HRA NA VIOLONCELLO PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Popíše a ukáže jednotlivé části violoncella a smyčce.
- Provádí samostatně základní údržbu nástroje (skladování, čištění, kalafunování, povolení smyčce apod.) a přípravu ke hře (natažení smyčce, umístění ramenní opěrky, přichystání stojánku apod.).
- Zaujme bez pomoci základní postoj a přiloží nástroj na rameno, uchopí smyčec.
- Staví prsty na všech strunách v prstokladu dle zvolené školy.
- Pojmenuje prázdné struny, rozezná je sluchem, ví, kde se nachází tyto tóny v notové osnově.
- Žák zopakuje po učiteli jednoduchý rytmický a melodicko-rytmický útvar.
- Poznává intonační odlišnost od čistého tónu.
- Zahraje pizzicato i arco na jedné struně.
- Zahraje jednoduchý doprovod lidové písně (T, D na prázdných strunách).
- Využívá především hru z paměti.
- Zahraje s doprovodem jednoduchou lidovou píseň nebo skladbičku v rámci jedné struny z paměti.

Učební osnovy: HRA NA KYTARU PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák pojmenuje jednotlivé části kytary a vysvětlí, k čemu slouží (struny, pražce, kobylka, ladící mechanika atd.).
- Drží nástroj a postaví obě ruce tak, aby to bylo funkční a výhodné po stránce hudební a fyziologické.
- Pojmenuje jednotlivé struny.
- Označí prsty pravé a levé ruky podle terminologie kytaristů.
- Drnkne na každou prázdnou strunu postupně všemi prsty pravé ruky a kombinaci alespoň dvou prázdných strun (současně a rozloženě) palcem a některým z ostatních prstů (bez dopadu).
- Reprodukuje na jedné prázdné struně i na kombinaci alespoň dvou prázdných strun jednoduché rytmy (předehrané učitelem či podle známých říkadel).
- Vysvětlí, že se v pražcích na každé struně nachází určitý tón, označí jednotlivé pražce čísly v rozsahu odpovídajícím jeho momentálním matematickým schopnostem.
- Přitlačí strunu k pražci všemi jednotlivými prsty levé ruky vyjma palce a zkoordinuje tento úkon s drnknutím v pravé ruce na příslušné struně tak, aby zahrál tón.
- Doprovází jednoduché melodie hrou prázdných strun.
- Zahraje s pomocí deklamace slov a říkanek krátké rytmické ozvěny na jednotlivých strunách.
- Zahraje jednoduchá rytmická cvičení podle notopisu.
- Uplatňuje při hře střídavého úhozu dvou prstů pravé ruky (apoyando).
- Hraje palcem apoyando (případně tirando).

Učební osnovy: HRA NA BICÍ NÁSTROJE PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák vyjmenuje názvy bicích nástrojů.
- Vytleská jednoduché rytmické modely, popřípadě rytmus lidových písní.
- Správně drží tělo a paličky.

- Poznává základní úder na malý buben.
- Využívá techniku odskoku paličky od blány.
- Při hře rozlišuje 2 kontrastní dynamiky.
- Spočítá noty půlové, čtvrt'ové a osminové v 4/4 a 2/4 taktu.

Učební osnovy: ZPĚV PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák teoreticky popíše správné držení těla (ramena dole, vzpřímený postoj, váha na obou nohách, aby byla zachována správná osa těla), při chybném postoji reaguje na upozornění učitele.
- Dodržuje základní pravidla artikulace a výslovnosti.
- Intonuje podle klavíru v rámci svého hlasového rozsahu.
- Zpívá národní písně s doprovodem klavíru.
- Zazpívá několik lidových písní z paměti.

Učební osnovy: PŘÍPRAVNÁ HUDEBNÍ VÝCHOVA PŘÍPRAVNÉHO STUDIA

1. - 2. ročník

- Žák se správně postaví, dýchá a vyslovuje text při zpěvu lidových a dětských písní.
- Rozliší tempo a náladu zpívaných, hraných nebo poslouchaných písní a skladbiček.
- Pojmenuje druhy Orffových nástrojů a správným způsobem na ně hraje.
- Reprodukuje rytmické a melodické ozvěny a říkadla.
- Rozezná pochod, ukolébavku, tanec a koledu.
- Pojmenuje rozdíly mezi zvukem a tónem.
- Uvede příklady zvuků a tónů.
- Vysvětlí, co je to notová osnova, houslový klíč, repetice, forte, piano. Popíše jejich význam.
- Vyjmenuje a správně zapíše do notové osnovy druhy not a pomlk (celá, půlová, čtvrt'ová, osminová).
- Zazpívá nově naučené lidové a dětské písně.
- Sám nebo ve skupince zdramatizuje několik úprav lidových nebo dětských písní, dětských operek či muzikálů.
- Vytleská nebo zahraje, sám nebo ve skupince, na nástroje Orffova instrumentáře rytmické skladbičky, cvičení a příklady.
- Zaznamená do notové osnovy noty c1 – c2.
- Pojmenuje hudební nástroje, které slyší.
- Objasní rozdíl mezi jednohlasem a dvojhlasem.
- Vyjmenuje druhy taktů (2/4, 3/4, 4/4) a zatleská rytmické příklady v těchto taktech. Zároveň vymyslí rytmické příklady.
- Zapíše podle sluchu rytmické ukázky v těchto taktech.
- Popíše správné chování účinkujících a posluchačů na koncertě.

5.2 PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Charakteristika

Přípravné studium II. stupně je organizované jako jednoleté. K přípravnému studiu jsou přijímáni žáci od 14 let věku, bez předchozího hudebního vzdělání.

Učební plán č. H-02-01

Název vyučovacího předmětu	1. roč.
Hra na nástroj Zpěv	1
Základy hudební teorie	1
Volitelný předmět	
Kolektivní interpretace	1

Učební osnovy: HRA NA NÁSTROJ PŘÍPRAVNÉHO STUDIA II. STUPNĚ

1. ročník

- Žák má upevněny základní návyky a dovednosti pro hru na nástroj.
- Projevuje zájem o hru na nástroj, samostatně se připravuje.
- Na elementární úrovni používá intonační představivost, rytmické hudební cítění a paměť.

Učební osnovy: ZÁKLADY HUDEBNÍ TEORIE PŘÍPRAVNÉHO STUDIA II. STUPNĚ

1. ročník

- Žák čte noty v příslušném klíči, v rozsahu notové osnovy.
- Vyjmenuje základní tempová a dynamická označení.
- Vyjmenuje tóny stupnice C dur.
- Rozlišuje pojmy stupnice a tónina.
- Popíše funkci posuvek.
- Rozezná sluchem durový a mollový kvintakord.
- Orientuje se v délkách not a pomlk, pojmenuje noty i pomlky v cvičeních.
- Definuje pojmy zvuk, tón a jeho vlastnosti, nota, notová osnova, houslový klíč, takt a jeho označení, taktová čára, hudební abeceda, tempo, dynamika.
- Opakuje po učiteli rytmické a rytmicko-melodické útvary.
- Orientuje se v základním dělení nástrojů, dokáže jednotlivé nástroje zařadit do skupin.

Pro vzdělání v I. a II. stupni základního studia platí dva učební plány:

Učební plán č. H-1-01 pro I. stupeň základního studia

Učební plán č. H-2-01 pro II. stupeň základního studia

Tyto plány platí pro všechna studijní zaměření hudebního oboru.

Učební plán č. H-1-01

Učební plán č. H-2-01

Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hra na příčnou flétnu											
Jazzová flétna											
Hra na klarinet											
Hra na saxofon											
Hra na trubku											
Hra na tenor											
Hra na baryton											
Hra na trombon											
Jazzový trombon											
Hra na tubu											
Hra na klavír											
Hra na elektronické klávesové nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hra na cembalo											
Hra na varhany											
Hra na akordeon											
Hra na housle											
Hra na violu											
Hra na violoncello											
Hra na violu da gamba											
Hra na kytaru											
Hra na elektrickou kytaru											
Hra na basovou kytaru											
Hra na bicí nástroje											
Zpěv											
Hudební nauka		1	1	1	1	1					
Muzicírování	1										
Kolektivní interpretace				1	1	1	1	1	1	1	1
Celkem	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2
Volitelný předmět											
Jazzová improvizace								1	1	1	1
Varhanní improvizace								1	1	1	1
Klavírní seminář				1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní interpretace	1	1	1								

5.3 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE

5.3.1 Studijní zaměření: Hra na zobcovou flétnu

Charakteristika studijního zaměření

S výukou hry na zobcovou flétnu začínáme ve skupince 2 - 3 žáků. Prostřednictvím zobcové flétny mohou žáci plnit všechny očekávané výstupy úvodu do studia ostatních dechových dřevěných a žesťových nástrojů, pro které dosud nemají dostatečné fyzické dispozice. Minimálně od 4. ročníku studují zároveň hru na zobcovou altovou flétnu. Později si přibírají další typy zobcových fléten (sopraninovou, tenorovou a basovou). Škola nabízí žákům k zapůjčení flétny plastové (sopraninové, tenorové a basové), starším žákům v rámci komorní hry může zapůjčit flétny dřevěné (sopranové a altové). Podmínkou pro studium II. stupně je pořízení vlastního kvalitního dřevěného nástroje – sopranové (popř. altové) zobcové flétny.

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák složí nástroj, pojmenuje jednotlivé části nástroje.
- Předvede během hry nenásilné, ale stabilní držení nástroje, žeberně-brániční dýchání a nasadí každý tón na hlásku „tý“.
- Předvede znalost základních způsobů artikulace (tenuto, legato).
- Zahraje diatonickou řadu v rozsahu c1 – d2.
- Zahraje stupnici C dur, jednodušší lidové písně a přednesové skladbičky.
- Vysvětlí význam těchto hudebních pojmů: houslový klíč, notová osnova, repetice, takt celý, 3/4, 2/4, nota a pomlka celá, půlová, čtvrt'ová, půlová s tečkou a osminová.
- S doprovodem klavíru, druhé flétny či bicího nástroje předvede jednodušší skladbičku, zopakuje předehraný krátký motiv.
- Zpaměti zahraje lidovou píseň.

2. ročník

- Žák předvede samostatně správné držení nástroje, techniku dýchání, nasazení a ukončení tónu, palcovou techniku pro hru ve 2. oktávě.
- Zahraje diatonickou řadu v rozsahu c1 – f2 (včetně tónů fis1, cis2, b1).
- Zahraje stupnice: C dur, D dur, d moll aiolská, F dur (včetně T5).
- Popíše hudební formu - kánon, vysvětlí hudební pojmy: čtvrt'ová nota a pomlka s tečkou, předtaktí, předznamenání, Da Capo al Fine, stupnice, ligatura, dynamika – p, mf, f, crescendo, decrescendo, koruna, prima volta, seconda volta, synkopa, křížek, béčko, odrážka.
- Zahraje lidové písně, tance a drobné skladby předních hudebních skladatelů.
- Předvede jednoduchou lidovou píseň z listu.
- Zahraje zpaměti lidovou píseň či skladbičku.

3. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu od c1 – g2.
- Zahraje stupnice: C dur, a moll aiolská, G dur, e moll aiolská, D dur, F dur, d moll aiolská (včetně kvintakordů a obrátů těchto stupnic) - tenuto, legato, staccato.
- Vysvětlí tyto hudební pojmy: šestnáctinová nota a pomlka, osminová nota s tečkou.
- Dodrží jednotlivé fráze ve skladbách, vhodně zvolí nádechy.
- Zahraje jednoduchou melodii z listu.
- Zahraje zpaměti jednoduchou skladbu.

4. ročník

- Žák zahraje na sopránovou zobcovou flétnu chromatickou řadu v rozsahu c1 - c3, na altovou zobcovou flétnu diatonickou řadu v rozsahu a1 - c3.
- Na sopránovou zobcovou flétnu zahraje durové a mollové stupnice (aiolské, harmonické a melodické) do 3# a 3b, T5, D7 a zm.7 včetně obrátů, na altovou zobcovou flétnu předvede stupnici C dur.
- Předvede na sopránovou flétnu vybrané skladby z těchto oblastí: renesanční tance, moderní skladby, raně barokní sonáty či canzony, party komorních skladeb.
- Předvede samostatně nacvičenou jednoduchou píseň či skladbu.
- Ve skladbách uplatní základní melodické ozdoby (příraz, nátryl, trylek).
- Přetransponuje lidové písně ze zpěvníku o oktávu výš.
- Zahraje z paměti kratší skladby.

5. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu dvou oktáv na oba typy fléten (sopránovou a altovou), na tenorovou zobcovou flétnu diatonickou řadu v rozsahu c1 - g2.
- Zahraje na altovou zobcovou flétnu durové a mollové stupnice (aiolské, harmonické a melodické) do 3# a 3b, T5, D7 a zm.7 včetně obrátů.
- Zahraje skladby ze základních okruhů typických pro zobcovou flétnu: renesanční a středověké tance, moderní skladby, barokní sonáty, raně barokní sonáty a canzony.
- Rozliší základní tempová označení.
- Ve skladbách předvede znalost melodických ozdob (obal, mordent, skupinka).

6. ročník

- Žák zahraje na basovou zobcovou flétnu diatonickou řadu v rozsahu F – c1, zapsanou v houslovém klíči.
- V pomalejším tempu předvede osvojení dvojitého staccata.
- Zahraje durové a mollové stupnice do 4# a 4b, T5, D, zm.7.
- Spočítá a zahraje rytmicky náročnější barokní, swingové a jazzové skladby.
- Na altovou flétnu přetransponuje lidové písně ze zpěvníku o oktávu výš.
- Zahraje z paměti jednu větu ze sonáty.

7. ročník

- Žák předvede během hry všechny správné návyky žeberně-bráničního dýchání a frázování, využití získaných technických i výrazových dovedností v celém rozsahu nástroje.
- Žák zahraje durové a mollové stupnice do 4# a 4b, T5, D7, zm.7.
- Předvede na altovou flétnu a další typy zobcových fléten interpretaci vybraných skladeb základních stylových období.
- Rozliší tempová označení.
- Zahraje na basovou zobcovou flétnu jednoduché party v basovém klíči.
- Na sopránovou a altovou zobcovou flétnu přetransponuje ze zpěvníku písně o oktávu výš, jednoduché lidové písně také do tóniny s nižším předznamenáním.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák zahraje všechny durové a mollové stupnice a akordy v celém rozsahu nástroje.
- Předvede v rychlejším tempu znalost dvojitého staccata a v pomalejším tempu znalost trojitého staccata.
- Během hry vhodně zvolí agogiku a různé dynamické odstíny.
- Ve skladbách současných autorů využije znalost moderních technik hry na zobcovou flétnu.
- Zpaměti zahraje 1 - 2 věty ze sonáty.

3. - 4. ročník (II. stupeň)

- Žák předvede rychlé dvojitě a trojitě staccato.
- Zahraje všechny běžně používané melodické ozdoby.
- Předvede orientaci a zároveň správnou interpretaci skladeb všech žánrů a stylů (včetně italského a francouzského baroka).
- Předvede dokonalou znalost orientace v basovém klíči.
- Zahraje skladby dle vlastního výběru, samostatně je nastuduje, vyhledá si notový materiál v hudební knihovně či na internetu.
- Zahraje zpaměti celou sonátu.
- Uvede příklady skladeb pro zobcovou flétnu významných světových a českých autorů.

5.3.2 Studijní zaměření: Hra na příčnou flétnu

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák předvede správné držení nástroje, přirozeně zahnuté prsty, vyváženou flétnu a správný postoj. Pojmenuje jednotlivé části flétny, vysvětlí funkci mechaniky.
- Za pomoci učitele předvede techniku dýchání (funkci bránice a břišních svalů).
- Správně nasadí na slabiky „kü“ a „tü“. Použije základní způsoby artikulace (tenuto, legato, staccato).
- Zahraje diatonickou řadu v rozsahu d1 - a2. Předvede, jak má zafixovány správné návyky pro znělost spodní polohy (kromě c1) a částečně pak druhé oktávy.
- Zahraje v pomalém tempu durové stupnice v rozsahu 1 oktávy (tenuto, legato, staccato) a T5 dané stupnice do 2# a 2b, a to v rozsahu d1 - a2.
- Vysvětlí význam těchto hudebních pojmů: houslový klíč, notová osnova, repetice, křížek, béčko, odrážka, koruna, ligatura a triola. Předvede orientaci v těchto taktech: takt celý, 3/4, 2/4, 3/8. Spočítá délku noty a pomlky celé, půlové, čtvrt'ové a osminové.
- Zahraje jednoduché lidové písně i lidové písně dalších evropských zemí, lehká dueta, středověké tance a jednoduché skladbičky z období baroka.
- V jednoduchých skladbičkách si při hře s dalším nástrojem (klavír, flétna, kytara) udrží svůj předepsaný rytmus a melodii.
- Zahraje zpaměti jednoduchou lidovou píseň nebo skladbičku.

2. ročník

- Žák správně nasadí tón na slabiky „kü“, „tü“ i ve vyšších polohách, s přihlédnutím na kvalitu tónu, jeho nasazení i ukončení.
- V přednesových skladbách využije základní dynamiku (p, mf, f). Zahraje chromatickou řadu v tónovém rozsahu c1 - f3.

- Zahraje z paměti durové a mollové aiolské stupnice do 3# a 3b (tenuto, legato, staccato), tónické kvintakordy a dominantní septakordy těchto stupnic.
- Zahraje synkopu, spočítá notu šestnáctinovou. Předvede orientaci v těchto taktech: takt celý, 3/4, 2/4, 4/2, 3/8, 2/8, 6/8.
- Vysvětlí pojem D. C. al Fine, D. S. al Fine, popíše základní tance z barokní taneční suity, interpretuje některé drobné skladby předních hudebních skladatelů.
- V lidových písních a jednoduchých skladbách označí jednotlivé fráze, nadýchne se na správných místech.
- Obmění krátký motiv rytmicky či artikulačně, dokončí jednoduchou hudební frázi.
- Zahraje z listu jednoduchou lidovou píseň.
- Z paměti zahraje lidovou píseň nebo lehčí přednesovou skladbičku.

3. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu c1 - h3.
- Zahraje durové a mollové aiolské stupnice v rozsahu 2 oktáv (T5, D7 – malý a velký rozklad) do 4# a 4b – tenuto, legato, staccato.
- Předvede rytmicky přesnou hru tečkovaného rytmu. Zahraje skladby/cvičení v taktech osminových a alla breve.
- Předvede orientaci v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise, popíše charakter sonátové formy a dalších tanců barokní suity.
- V etudách a přednesových skladbách využije dynamiku p – f včetně cresc. a decresc.
- Zahraje melodické ozdoby (přiraz shora a zdola, skupinka).
- Žák předvede práci s náladou písně či skladby, podle sluchu zahraje jednoduché několikataktové melodie.
- Transponuje lidové písně ze zpěvníku o oktávu výš.
- Z listu zahraje jednoduché skladbičky.
- Zahraje z paměti jednoduchou skladbu.

4. ročník

- Žák zahraje durové a mollové aiolské stupnice do 4# a 4b v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato.
- Spočítá složitější rytmy (např. kvintolu, velkou triolu).
- Vysvětlí základní tempová značení.
- Zahraje melodické ozdoby (odraz, nátryl, mordent), přičemž využívá pomocné hmaty.
- V nižší poloze zahraje první alikvotní tóny.
- Předvede osvojení základů techniky dvojitého staccata v pomalém tempu.
- Přetransponuje jednoduchý motiv či píseň do tóniny o 1 předznamenání vyšší.
- Zahraje z listu jednoduchou melodii i s předepsanými dynamickými znaménky.
- Zahraje z paměti jednoduché skladby za doprovodu klavíru nebo jiného nástroje.

5. ročník

- Žák předvede osvojené dvojité staccato při hře stupnic a v rychlých, technicky nenáročných etudách.
- Zahraje durové a mollové (aiolské, harmonické a melodické) stupnice v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) do 4# a 4b – tenuto, legato, staccato.
- Zahraje obtížnější melodické ozdoby (trylek, obal) a využívá při nich pomocné hmaty.
- V nižší poloze zahraje alikvotní tóny.

- Přetransponuje jednoduché písně či skladbičky do tónin s nižším předznamenáním.
- Při hře z listu zahraje skladbičky s obtížnějším rytmem a vyšším předznamenáním.
- Zahraje skladby z různých období, ale i skladby stylově kontrastní (skladby autorů 20. století, skladby z oblasti popu, jazzu, rocku apod.).

6. ročník

- Žák předvede osvojené trojitě staccato při hře stupnic v pomalém tempu v technicky nenáročných etudách.
- Zahraje durové a mollové (aiolské, harmonické a melodické) stupnice v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato, dvojitě staccato, a to do 5# a 5b. V pomalém tempu zahraje stupnici chromatickou.
- Předvede interpretaci skladby náročnější jak po rytmické stránce, tak i po stránce výrazové.
- Zahraje z paměti skladby za doprovodu klavíru nebo jiného nástroje.
- Zformuluje svůj názor na vyslechnuté skladby na koncertech a po poslechu nahrávek.

7. ročník

- Žák zahraje stupnice durové a mollové (aiolské, harmonické a melodické) v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato, dvojitě staccato a trojitě staccato do 7# a 7b.
- Zahraje všechny základní melodické ozdoby s využitím pomocných hmatů.
- Předvede pohotovou hru z listu, a to i ve vyšším předznamenání.
- Předvede správné rozvrhnutí nádechů v přednesových skladbách.
- Během hry předvede využití všech dynamických možností nástroje.
- Podle sluchu zahraje jednoduché písně v tóninách do 2# a 2b.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák zahraje stupnice v rychlém tempu na úrovni šestnáctinových hodnot, ve dvojitě a trojitě staccatu. Durové stupnice zahraje po terciích.
- Žák předvede samostatnou práci na tónu, jeho barvě a intonaci, vyřeší frázování skladby.
- Předvede interpretaci skladeb různých slohových období, popíše vlastními slovy jejich základní charakteristiky a odlišnosti.
- Samostatně nacvičí technicky obtížnější místa v přednesových skladbách.
- Samostatně posoudí vlastní úroveň přednesu a odhalí nedostatky hry.
- Zahraje z paměti jednu větu ze sonáty či koncertu.
- Vyjmenuje přední světové interprety a jejich nahrávky, které při studiu využívá.

3. - 4. ročník

- Žák zahraje stupnice celotónové.
- Samostatně vyjádří své hudební představy. Popíše jednotlivé hudební slohy a styly a interpretuje je správným způsobem.
- Samostatně se naladí s klavírem.
- Teoretické znalosti využije při orientaci a základním rozboru skladby.
- Zahraje z listu s rytmickou jistotou.
- Zahraje skladby dle vlastního výběru, samostatně je nastuduje, vyhledá si notový materiál v hudební knihovně či na internetu.
- Uvede příklady skladeb pro příčnou flétnu významných světových a českých autorů.
- Z paměti zahraje 2 - 3 věty ze sonáty či jednu větu z koncertu.

5.3.3 Studijní zaměření: Jazzová flétna

Charakteristika studijního zaměření

Studium jazzové hry na flétnu (s využitím jazzového a rockového cítění) je určeno všem žákům, kteří o nástroj nebo improvizaci v hudbě projevují zájem. Pro první roky studia je možné si zapůjčit ve škole hudební nástroj.

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák předvede správné držení nástroje, přirozeně zahnuté prsty a vyváženou flétnu. Pojmenuje jednotlivé části flétny, vysvětlí funkci mechaniky, techniku dýchání (funkci bránice a břišních svalů).
- Správně nasadí na slabiky „kü“ a „tü“. Předvede základní způsoby artikulace (tenuto, legato, staccato).
- Předvede tónová cvičení - vydržování tónů v základní poloze nástroje v jednočárkované oktávě a přefukování do dvoučárkované oktávy.
- Předvede hru na ozvěnu.
- Zahraje melodickou linku v rozsahu d1 - a2 chromaticky. Předvede fixaci správných návyků pro znělost spodní polohy (kromě c1) a částečně pak druhé oktávy.
- Zahraje v pomalém tempu durové stupnice v rozsahu 1 oktávy (tenuto, legato, staccato) do 4# a 4b, a to v rozsahu d1 - a2.
- Vysvětlí význam těchto hudebních pojmů: houslový klíč, notová osnova, repetice, křížek, béčko, odrážka, koruna, ligatura a triola. Předvede orientaci v těchto taktech: takt celý, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8. Spočítá délku noty a pomlky celé, půlové, čtvrt'ové, osminové, půlové s tečkou, čtvrt'ové s tečkou a osminové s tečkou.
- Zahraje jednoduché lidové písně, lehká dueta, středověké tance a jednoduché skladbičky z období baroka.
- V jednoduchých skladbičkách při hře s dalším nástrojem (klavír, flétna, kytara) udrží svůj předepsaný rytmus a melodii.
- Zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň nebo skladbičku.

2. ročník

- Žák předvede zafixované dechové a artikulací návyky, tónová a intonační cvičení.
- Předvede základní způsoby artikulace (tenuto, legato, staccato).
- Předvede znalost zvukových možností flétny ve druhé oktávě, správně nasadí tón na slabiky „kü“, „tü“ i ve vyšších polohách. Dbá na kvalitu tónu, jeho nasazení i ukončení.
- V přednesových skladbách využije základní dynamiku (p, mf, f).
- Zahraje melodickou linku v chromatickém tónovém rozsahu c1 - f3.
- Zahraje z paměti durové stupnice do 4# a 4b (tenuto, legato, staccato).
- Zahraje synkopu, spočítá notu šestnáctinovou. Předvede orientaci v taktu 4/2 a 2/8.
- Vysvětlí dvanáctitaktovou bluesovou formu.
- Předvede improvizaci s učitelem i samostatně s pomocí podehrávek a na základě poslechu jazzových nahrávek.
- Vysvětlí pojem D. C. al Fine, D. S. al Fine.
- Zahraje drobné skladby předních hudebních skladatelů.
- V lidových písních a jednoduchých skladbách označí jednotlivé fráze, zvolí nádechy na správných místech.

- Obmění krátký motiv rytmicky či artikulačně, dokončí jednoduchou hudební frází.
- Zahraje z listu jednoduchou lidovou píseň.
- Zpaměti zahraje lidovou píseň nebo lehčí přednesovou skladbičku.

3. ročník

- Žák při hře využije upevněné dechové a artikulační návyky a dovednosti, předvede částečnou zvukovou a intonační vyrovnanost všech poloh nástroje.
- Zahraje chromatickou stupnici v rozsahu c1 - h3.
- Zahraje všechny durové stupnice s křížky a béčky v rozsahu 2 oktáv – tenuto, legato, staccato.
- Předvede orientaci v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise. V etudách a přednesových skladbách využije dynamiku p – f včetně cresc. a decresc.
- Na základě poslechu jazzových nahrávek rozezná několik jazzových interpretů.
- Předvede hru ve dvanáctitaktové bluesové formě v F dur a v B dur.
- Předvede práci s náladou písně či skladby, podle sluchu zahraje jednoduché několikataktové melodie.
- Přetransponuje jednoduchý motiv či píseň.
- Z listu zahraje jednoduché skladbičky, a to s předepsanými dynamickými znaménky.
- Zahraje z paměti jednoduchou skladbu.

4. ročník

- Žák předvede správné použití žeberně-bráničního dýchání a práci na kvalitním tónu (zejména třetí oktávy).
- Zahraje všechny durové stupnice v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato chromaticky.
- Předvede hru podle základních kytarových značek (C, C-, Cmaj, C-7), následnou aplikaci základních modů (C dur – jónský, C -7 dórský, C7 - mixolydický).
- Spočítá složitější rytmy (např. synkopu, kvintolu, velkou triolu).
- Zahraje skladby z různých období, ale i skladby stylově kontrastní (skladby autorů 20. století, skladby z oblasti popu, jazzu, rocku apod.).
- Předvede osvojení základů techniky dvojitého staccata v pomalém tempu.
- Zahraje jednoduché melodie podle sluchu.
- Na základě poslechu jazzových nahrávek rozezná základní jazzové styly.
- Přetransponuje lidové písně ze zpěvníku o oktávu výš.
- Zahraje z listu jednoduchou melodii, a to s předznamenáním do 3# a 3b.
- Zahraje z paměti jednoduché skladby za doprovodu klavíru, jiného nástroje nebo podehrávky.

5. ročník

- Žák využije při hře stupnic a rychlých technicky nenáročných etud dvojité staccato.
- Zahraje chromatickou stupnici v rozsahu c1 - h3.
- Zahraje všechny jónské durové stupnice v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato chromaticky.
- Předvede improvizaci v jónských modech a podle základních kytarových značek.
- Zahraje pentatoniku.
- Vysvětlí dominantní jádro (II – V – I).
- Při hře z listu zahraje skladbičky s obtížnějším rytmem a vyšším předznamenáním.
- Zahraje přiměřeně obtížné skladby z paměti s doprovodem klavíru nebo s podehrávkou.

6. ročník

- Žák předvede kvalitní tóny v celém rozsahu nástroje, rychlé dvojité staccato a alikvotní tóny. V pomalém tempu předvede trojitě staccato, přičemž dbá na koordinaci prstů a jazyka.
- Zahraje všechny durové stupnice v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato, dvojité staccato.
- Zahraje skladby náročnější jak po rytmické stránce, tak i po stránce výrazové.

7. ročník

- Žák zahraje chromatickou stupnici v rozsahu c1 - c4.
- Zahraje všechny stupnice durové v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato, dvojité staccato a trojitě staccato.
- Zahraje chromaticky všechny bebopové stupnice.
- Pohotově reaguje při hře z listu, a to i ve vyšším předznamenání.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák zahraje chromaticky všechny stupnice jónské, dórské, mixolydické, aiolské, lydické, bluesové a celotónové.
- Předvede samostatnou práci na tónu, intonaci a barvě.
- Zahraje základní kytarové značky chromaticky (C, C-, Cmaj, C7, Cdim, C7/5b, C9, C11).
- Předvede dobrou orientaci v notovém zápise, samostatně vyřeší technické problémy a frázování. Sám obohatí přednes a etudy dynamikou.
- Samostatně nacvičí technicky obtížnější místa v přednesových skladbách.
- Transponuje snadnou melodii do jiné tóniny.
- Samostatně posoudí vlastní úroveň přednesu a odhalí nedostatky hry.

3. - 4. ročník

- Žák zahraje chromaticky všechny stupnice jónské, dórské, mixolydické, aiolské, lydické, frygické, lokrijské, bluesové, obě celotónové a tři zmenšené.
- Teoretické znalosti využije při orientaci a základním rozboru skladby.
- Samostatně vyjádří své hudební představy. Popíše jednotlivé hudební slohy a styly a interpretuje je správným způsobem.
- Samostatně se naladí s klavírem.
- Zahraje z listu s rytmickou jistotou.
- Zahraje skladby dle vlastního výběru, samostatně je nastuduje, vyhledá si notový materiál v hudební knihovně či na internetu.
- Na základě poslechu jazzových nahrávek a vytvořeného jazzového archívu rozezná řadu jazzových interpretů a základní jazzové styly.

5.3.4 Studijní zaměření: Hra na klarinet

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák popíše jednotlivé části klarinetu, samostatně složí a rozloží nástroj, předvede základní údržbu nástroje a plátků.
- Předvede správné držení nástroje a postavení prstů.
- Popíše vlastními slovy a prakticky předvede správný způsob dýchání.
- Předvede hru vydržovaných tónů.
- Orientuje se v notové osnově, v houslovém klíči a naučené tóny zapíše do notové osnovy.
- Zahraje stupnici C dur.
- Použije základní techniky hry: nasazovaně, legato.
- Zahraje z paměti lidovou píseň.
- Zahraje s učitelem dvojhlasou píseň.

2. ročník

- Žák zahraje diatonicky tóny v rozsahu od e do c3 a tyto tóny zapíše do notové osnovy.
- Zahraje stupnice C, G, F, D, B dur s kvintakordy (velký a malý rozklad).
- Zapíše 3 artikulace s praktickou ukázkou, tyto artikulace zároveň používá při hře stupnic.
- Zahraje vydržované tóny stupnice z forte do piano.
- Při hře využije dynamické odstíny - forte, mezzoforte, piano.
- Zahraje z listu lidovou píseň s nižším předznamenáním.
- Předvede souhru s učitelem při hře snadných klarinetových duet.
- Zahraje z paměti lidovou píseň nebo instruktivní skladbičku.

3. ročník

- Žák předvede osvojení žeberně-bráničního dýchání.
- Zahraje stupnice do 3# a 3b s tónickým kvintakordem a jeho obraty.
- Zahraje lehčí melodické ozdoby (opora, příraz, nátryl).
- Předvede rytmicky přesnou hru tečkovaného rytmu a synkopického rytmu.
- Zahraje skladby/ cvičení v taktech osminových a alla breve.
- Zahraje z listu melodii s využitím melodické ozdoby.
- Zahraje z paměti kratší skladbu s doprovodem klavíru či jiného nástroje.

4. ročník

- Žák zahraje tóny v rozsahu od e do d3 a tyto tóny zapíše do notové osnovy.
- Zahraje stupnice do 4# a 4b s tónickým kvintakordem a jeho obraty a s dominantním septakordem a jeho obraty.
- Zahraje vyrovnaně legato v rychlejším tempu.
- Předvede souhru prstů a jazyka při hře staccato.
- Zahraje melodickou ozdobu – trylek, při kterém uplatní základní hmaty, v obtížných místech pak hmaty pomocné.
- Zahraje složitější rytmické útvary (triola, velká triola).
- Zahraje z listu úryvky se 3 křížky nebo běčky.
- Zahraje veřejně skladbu z paměti.

5. ročník

- Žák zahraje všechny durové stupnice s tónickým kvintakordem a obraty po čtyřech tónech a dominantní septakord s jeho obraty.
- Na základě rozvinuté prstové a jazykové techniky zahraje v rychlejším tempu vyrovnaně legato i staccato.
- Použije celou dynamickou škálu jako výrazový prostředek.
- Při hře volných přednesových skladeb přečte a rozdělí drobnější notové hodnoty – šestnáctinové, dvaatřicetinové a čtyřiašedesátinové.
- Vytvoří vyhovující prstoklad s využitím pomocných hmatů.
- Zareaguje pohotově při hře z listu u skladeb s obtížnějším rytmem a vyšším předznamenáním.

6. ročník

- Žák zahraje stupnice mollové do 4# a 4b a tónický kvintakord.
- Využije 7 artikulací při hře stupnic a tyto artikulace zapíše s praktickou ukázkou.
- Zahraje chromatickou stupnici.
- Zapíše a rytmicky přesně zahraje další melodické ozdoby: skupinka, opora.
- Transponuje lidové písně o velkou sekundu nahoru z původních tónin (C, G, F dur).

7. ročník

- Žák zahraje všechny durové a mollové stupnice, dominantní septakord a zmenšený septakord s obraty.
- Předvede správné rozvrhnutí nádechů v přednesových skladbách.
- Využije všechny dynamické možnosti nástroje.
- Zahraje všechny běžně používané melodické ozdoby.
- Podle sluchu zahraje jednoduché písně v tóninách do 2# a 2b.
- Zahraje pohotově z listu.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák zahraje u durových stupnic tercie.
- Stupnice zahraje vyrovnaně v rychlejším tempu v legatu i staccatu.
- U mollových stupnic zahraje zmenšený septakord (velký a malý rozklad).
- Předvede skladby různých slohových období – klasické, romantické i soudobé.
- Dokáže transponovat do C ladění skladby s vyšším předznamenáním.
- Zahraje jednoduché písně a známé melodie v různých tóninách.

2. ročník

- Zahraje melodickou linku v rozsahu do g3.
- Samostatně se naladí s klavírem.
- Předvede interpretaci a frázování v taneční a jazzové hudbě.
- Předvede bezpečně transpozici do C ladění.
- Zahraje z paměti alespoň jednotlivé části (věty) skladeb z období klasicismu nebo romantismu.
- Vyjmenuje přední světové interprety a jejich nahrávky, které při studiu využívá.

3. ročník

- Předvede nácvič vibrata a glissanda.
- Samostatně posoudí vlastní úroveň hry a odhalí svoje nedostatky.

4. ročník

- Žák zahraje chromaticky do a3.
- Na basový klarinet, notovaný v houslovém a basovém klíči, zahraje v rozsahu od c do c3.
- Zahraje skladby dle vlastního výběru.
- Uvede příklady skladeb pro klarinet významných světových a českých autorů.

5.3.5 Název studijního zaměření: Hra na saxofon

Charakteristika studijního zaměření

Během studia bude mít žák možnost seznámit se podrobně s historií nástroje, jeho stavbou, získá povědomí o základním repertoáru a také přehled o významných stylových saxofonistech a základních jazzových nahrávkách. Při studiu je kromě hraní not z listu a správného frázování kladen důraz na rozvíjení schopnosti pohotové improvizace s využitím znalostí kytarových značek, základních orientací v akordech a církevních modech.

Cílem je vychovat saxofonistu, který je samostatně schopný využít všechny své získané dovednosti k osobitému individuálnímu hudebnímu projevu, bude se sám dále podílet na kulturním životě, bude též teoreticky dostatečně vzdělaný a zároveň si bude vědom významu jazzové hudby v kontextu české hudební kultury. Pro studium je možné zapůjčit si ve škole nástroje různých ladění.

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák předvede správné držení nástroje, přirozeně zahnuté prsty a vyvážený saxofon. Pojmenuje jednotlivé části saxofonu, vysvětlí funkci mechaniky, techniku dýchání (funkci bránice a břišních svalů), postavení zubů, rtů a jazyka (nátisk).
- Předvede správné nasazení jazykem.
- Předvede tónová cvičení - vydržování tónů v základní poloze nástroje v jednočárkované oktávě a přefukování do dvoučárkované oktávy.
- Předvede hru na ozvěnu.
- Zahraje melodickou linku v rozsahu d1- d2 chromaticky. Předvede fixaci správných návyků pro znělost spodní polohy (kromě c1) a částečně pak druhé oktávy.
- Zahraje v pomalém tempu durové stupnice v rozsahu 1 oktávy (tenuto, legato, staccato) do 2# a 2b.
- Vysvětlí význam těchto hudebních pojmů: houslový klíč, notová osnova, repetice, křížek, béčko, odrážka, koruna, ligatura a triola. Předvede orientaci v těchto taktech: takt celý, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8. Spočítá délku noty a pomlky celé, půlové, čtvrt'ové, osminové, půlové s tečkou, čtvrt'ové s tečkou a osminové s tečkou.
- Zahraje jednoduché skladby a jednoduché standardy.
- V jednoduchých skladbičkách při hře s dalším nástrojem (klavír, flétna, kytara, saxofon) udrží svůj předepsaný rytmus a melodii.
- Zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň nebo skladbičku.

2. ročník

- Žák předvede zafixované dechové a artikulační návyky, tónová a intonační cvičení.
- Předvede základní způsoby artikulace (tenuto, legato, staccato), správné nasazení jazykem, přičemž dbá na kvalitu tónu, jeho nasazení i ukončení.
- V přednesových skladbách využije základní dynamiku (p, mf, f).
- Zahraje melodickou linku v chromatickém tónovém rozsahu od c1 - f3.
- Zahraje z paměti durové stupnice do 4 křížků a 4 béček (tenuto, legato, staccato).
- Zahraje synkopu, spočítá notu šestnáctinovou. Předvede orientaci v taktu 4/2 a 2/8.
- Vysvětlí dvanáctitaktovou bluesovou formu.
- Předvede improvizaci s učitelem i samostatně s pomocí nahraného doprovodu a na základě poslechu jazzových nahrávek.
- Vysvětlí pojem D. C. al Fine, D. S. al Fine.
- Zahraje drobné skladby předních hudebních skladatelů.
- V lidových písních a jednoduchých skladbách označí jednotlivé fráze, zvolí nádechy na správných místech.
- Obmění krátký motiv rytmicky či artikulačně, dokončí jednoduchou hudební frázi.
- Zahraje z listu jednoduchou lidovou píseň.
- Z paměti zahraje lidovou píseň nebo lehčí přednesovou skladbičku.

3. ročník

- Žák při hře využije upevněné dechové a artikulační návyky a dovednosti, předvede částečnou zvukovou a intonační vyrovnanost všech poloh nástroje.
- Zahraje chromatickou stupnici v rozsahu od c1 - f3.
- Zahraje všechny durové stupnice v rozsahu 2 oktáv s křížky a béčky – tenuto, legato, staccato.
- Předvede orientaci v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise. V etudách a přednesových skladbách využije dynamiku od p – f včetně crescenda a decrescenda.
- Na základě poslechu jazzových nahrávek rozezná několik jazzových interpretů.
- Předvede hru ve dvanáctitaktové bluesové formě v F dur a v B dur.
- Předvede práci s náladou písně či skladby, podle sluchu zahraje jednoduché několikataktové melodie.
- Přetransponuje jednoduchý motiv či píseň.
- Z listu zahraje jednoduché skladbičky, a to s předepsanými dynamickými znaménky.
- Zahraje z paměti jednoduchou skladbu.

4. ročník

- Žák předvede správné použití žeberně-bráničního dýchání a práci na kvalitním tónu (zejména třetí oktávy).
- Zahraje všechny durové stupnice v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato chromaticky.
- Předvede hru podle základních kytarových značek (C, C-, Cmaj, C-7), následnou aplikaci základních modů (C dur – jónský, C -7 dórský, C7 mixolydický).
- Spočítá složitější rytmy (např. synkopu, kvintolu, velkou triolu).
- Zahraje skladby z různých období, ale i skladby stylově kontrastní (skladby autorů 20. století, skladby z oblasti popu, jazzu, rocku apod.).
- Zahraje jednoduché melodie podle sluchu.

- Na základě poslechu jazzových nahrávek rozezná základní jazzové styly.
- Přetransponuje jednoduchou skladbu o oktávu výš.
- Zahraje z listu jednoduchou melodii, a to s předznamenáním do 3# a 3b.
- Zahraje z paměti jednoduché skladby za doprovodu klavíru, jiného nástroje nebo podehrávky.
- Zahraje skladbu Kenny Dorhama Blue Bossa.

5. ročník

- Žák využije při hře stupnic a rychlých technicky nenáročných etud dvojité staccato.
- Zahraje chromatickou stupnici v rozsahu c1 - f3.
- Zahraje všechny jónské durové stupnice v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato chromaticky.
- Předvede improvizaci v jónských modech a podle základních kytarových značek.
- Zahraje pentatoniku.
- Vysvětlí dominantní jádro (II – V – I).
- Při hře z listu zahraje skladbičky s obtížnějším rytmem a vyšším předznamenáním.
- Zahraje přiměřeně obtížné skladby z paměti s doprovodem klavíru nebo s podehrávkou.
- Zahraje skladbu Duke Ellingtona - In A Sentimental Mood (téma, improvizace, téma).

6. ročník

- Žák předvede kvalitní tóny v celém rozsahu nástroje, rychlé dvojité staccato a alikvotní tóny. V pomalém tempu předvede trojitě staccato, přičemž dbá na koordinaci prstů a jazyka.
- Zahraje všechny durové stupnice v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato, dvojité staccato.
- Zahraje skladby náročnější jak po rytmické stránce, tak i po stránce výrazové.
- Zahraje skladbu Sonny Rollinse St. Thomas (téma, improvizace, téma).

7. ročník

- Žák zahraje všechny stupnice durové v rozsahu 2 oktáv (T5, D7, zm.7 – malý a velký rozklad) – tenuto, legato, staccato, dvojité staccato a trojitě staccato.
- Zahraje chromaticky všechny bebopové stupnice.
- Pohotově reaguje při hře z listu, a to i ve vyšším předznamenání.
- Zahraje skladbu Thelouise Monka – Straight , No Chaser v tempu (téma, improvizace, téma).

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák zahraje chromaticky všechny stupnice jónské, dórské, mixolydické, aiolské, lydické, bluesové a celotónové.
- Předvede samostatnou práci s tónem, intonací a barvou.
- Zahraje základní kytarové značky chromaticky (C, C -, Cmaj, C7, Cdim, C7/5b, C9, C11).
- Předvede dobrou orientaci v notovém zápise, samostatně vyřeší technické problémy a frázování. Sám obohatí přednes a etudy dynamikou.
- Samostatně nacvičí technicky obtížnější místa v přednesových skladbách.
- Přetransponuje snadnou melodii do jiné tóniny.
- Samostatně posoudí vlastní úroveň přednesu a odhalí nedostatky hry.

3. - 4. ročník

- Žák zahraje chromaticky všechny stupnice jónské, dórské, mixolydické, aiolské, lydické, frygické, lokrijské, bluesové, obě celotónové a tři zmenšené.
- Teoretické znalosti využije při orientaci a základním rozboru skladby.
- Samostatně vyjádří své hudební představy. Popíše jednotlivé hudební slohy a styly a interpretuje je správným způsobem.
- Samostatně se naladí s klavírem.
- Zahraje z listu s rytmickou jistotou.
- Zahraje skladby dle vlastního výběru, samostatně je nastuduje, vyhledá si notový materiál v hudební knihovně či na internetu.
- Na základě poslechu jazzových nahrávek a vytvořeného jazzového archívu rozezná řadu jazzových interpretů a základní jazzové styly.

5.3.6 Studijní zaměření: Hra na trubku

Učební osnovy I. stupně

1. ročník

- Žák předvede při hře uvolněný postoj a správné držení nástroje.
- Předvede základní dechovou techniku (nádech – zadržení dechu – výdech).
- Předvede správné tvoření tónu ve rtech, nasazení nátrubku na rty.
- Nasadí a zakončí tón, nasadí na slabiku ta, da, ty.
- Zahraje melodickou linku v rozsahu a – g1.
- Rozliší dvou, třídobý a čtyřdobý takt.
- Zahraje nátisková cvičení a vydržované tóny.
- Zahraje jednoduchou píseň.
- Zahraje krátké skladbičky s doprovodem klavíru či CD.

2. ročník

- Žák předvede správnou dechovou techniku – klidný nádech, prodloužený výdech.
- Spočítá základní notové hodnoty (celá, půlová, čtvrt'ová) a jednoduchý tečkovaný rytmus.
- Zahraje melodickou linku v rozsahu a – c2.
- V pomalém tempu zahraje stupnici B dur a C dur.
- Vysvětlí pojmy legato a staccato, rozezná je sluchem i v notovém zápise.
- Rozliší základní dynamiku (p - f), popíše funkci jednotlivých základních dynamických značek.
- Společně s učitelem zahraje melodické ozvěny na pěti tónech.
- Zahraje jednoduché lidové písně (s doprovodem klavíru či CD).

3. ročník

- Žák předvede správnou dechovou techniku a nasazování tónu v technických cvičeních i v přednesových skladbách.
- Předvede vedení fráze v souvislosti s nádechem.
- Zahraje stupnice a kvintakordy v základním tvaru do 2# a 2b.
- Zahraje portamento, legato a staccato v jednoduchých technických cvičeních.
- Předvede orientaci v 3/8 a 6/8 taktu.
- Při hře využije elementární agogiku hry.
- Ve hře uplatní základní dynamiku (p, mf, f).
- Zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň a capella nebo s doprovodem.

4. ročník

- Žák zahraje nátisková cvičení v podobě vydržovaných tónů v rozsahu g – g2.
- Zahraje portamento, legato v rychlejším tempu v technických cvičeních i v přednesových skladbách.
- Předvede hru akcentu a sforzata.
- Rozliší a uplatní ve skladbách dynamiku, zahraje cresc. a decresc.
- Zahraje s učitelem jednoduché dvojhlasly.
- Zahraje lidové písně a přednesové skladby s důrazem na kultivovaný zpěvný tón a čistou intonaci.

5. ročník

- Žák zahraje stupnice durové a mollové do 4# a 4b způsobem portamento, přičemž dbá na správné návyky (držení nástroje, dech, nátisk).
- Zahraje rozložený T5 s horní oktávou ve staccatu.
- Použije základní melodické ozdoby (nátryl, trylek).
- Zahraje jednoduché přednesové skladby, dvojhlasly a lidové písně náročnějšího charakteru (rychlejší tempo, tečkovaný rytmus, větší rozsah).

6. ročník

- Žák zahraje D7 v legatu.
- Vysvětlí transpozici do C ladění a jednodušší skladby sám přepíše.
- Předvede ušlechtilým tónem cresc. – decresc. na jednotlivých hudebních frázích.
- Na základě svých znalostí a zkušeností vybere vhodnou techniku hry skladby – zvolí vhodnou dynamiku, agogiku a tempo.
- Samostatně naladí svůj nástroj podle klavíru.
- Zahraje přednesové skladby vybraných hudebních žánrů (pop, lidové písně, klasické přednesové skladby).

7. ročník

- Žák zahraje stupnice durové a mollové do 5# a 5b v rychlejším tempu ve staccatu i legatu.
- Zahraje z notového zápisu jednoduchou transpozici do C ladění.
- Předvede interpretaci skladeb různých stylů a žánrů.
- Přečte noty z basového klíče.
- Nastuduje samostatně skladbu s přihlédnutím na daný žánr.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák předvede orientaci v jednotlivých nátiskových registrech.
- Předvede zdokonalení své techniky hrou intervalových skoků, kombinace legato – staccato.
- Zahraje chromatickou řadu v rozsahu g – a2.
- Zahraje všechny durové a mollové stupnice a akordy v celém rozsahu nástroje.
- Během hry vhodně zvolí agogiku a různé dynamické odstíny.
- Posoudí samostatně vlastní úroveň přednesu a odhalí nedostatky hry.

3. - 4. ročník

- Žák zahraje všechny stupnice durové a mollové, T5, D7, zm.7 ve čtvrt'ovém rychlejším pohybu.
- Pozná intonační odchylky, posoudí velikost míry a směr odchylky tónu v unisonu a v souzvuku.
- Zorientuje se v notovém zápise, samostatně vyřeší problematiku technické specifiky nástroje – hru legato, tenuto, staccato, dýchání, frázování, výraz při nácviku a interpretaci skladeb.
- Samostatně nastuduje sólový, komorní či orchestrální part.
- Zformuluje svůj názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů.
- Zahraje z listu s rytmickou, dynamickou a intonační jistotou.
- Uvede příklady skladeb pro trubku významných světových a českých autorů.
- Zahraje skladby dle vlastního výběru, samostatně je nastuduje, vyhledá si notový materiál v hudební knihovně či na internetu.

5.3.7 Studijní zaměření: Hra na tenor

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák popíše jednotlivé části nástroje.
- Předvede během hry nenásilné ale stabilní držení nástroje, nádech ústy a žeberně-brániční dýchání.
- Nasadí tón jazykem na slabiku „tý“, zkontroluje synchronizaci nasazení tónu s technikou pravé ruky.
- Zahraje diatonickou řadu v tónovém rozsahu c1 – c2, v celých, půlových a čtvrt'ových notách.
- Zahraje stupnici C dur v jedné oktávě a příslušný T5 v půlových hodnotách.

2. ročník

- Žák nasadí tón s jistotou.
- Předvede práci s dechem – rozpozná nádech do bránice a do horní části plic.
- Zahraje diatonickou řadu v tónovém rozsahu b – d2.
- Zahraje stupnice C dur a B dur, T5 v půlových hodnotách.
- Při hře použije základní dynamiku (p, mf, f).

3. ročník

- Žák zahraje diatonickou řadu v tónovém rozsahu a – e2.
- Zahraje stupnici C dur, B dur, G dur, A dur v jedné oktávě a příslušný T5.
- Zahraje legato v osminovém pohybu.
- Předvede orientaci v jednoduchých hudebních útvarech a jejich notovém zápise.
- Zahraje z paměti jednoduchou skladbu.

4. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu g – f2.
- Předvede synchronizaci nasazeného tónu s technikou pravé ruky v osminovém pohybu.
- Zahraje stupnice durové a mollové do 4# a 4b, T5 v jedné oktávě ve čtvrt'ovém pohybu.
- Zahraje jednoduché melodie podle sluchu.
- Během hry využije celou škálu dynamiky pp, p, mf, f, ff, cresc. i decresc.

5. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu g – g2.
- Zahraje stupnice durové a mollové do 4# a 4b v rozpětí jedné oktávy s doplněním dalších tónů po g2.
- Na dlouhém tónu zahraje dynamický kontrast pp - ff a zpět, a to v rámci maximální dynamické rozdílnosti, které je žák schopen vyvinout.
- Spočítá složitější notový zápis složený z not čtvrt'ových, osminových, triolových, šestnáctinových a synkop.

6. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu g – a2.
- Zahraje všechny durové a mollové stupnice, jejich T5, D7, zm7 ve čtvrt'ovém pohybu.
- Přečte samostatně notové zápisy. Sám zkontroluje a případně odhalí chyby při nácviu skladeb.
- Spočítá složitější notový zápis složený z not čtvrt'ových, osminových, triolových a synkop.
- Předvede hru staccato.

7. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu f – c3.
- Při hře využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje.
- Předvede interpretaci skladeb různých stylů a žánrů.
- Přečte noty z basového klíče.
- Nastuduje samostatně skladbu s přihlédnutím na daný žánr.
- Rytmicky, tempově i intonačně se uplatní při přednesové hře s klavírem nebo jiným doprovodným nástrojem.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák předvede orientaci v jednotlivých nátiskových registrech.
- Zahraje chromatickou řadu v rozsahu f – c3.
- Zahraje všechny durové a mollové stupnice a akordy v celém rozsahu nástroje.
- Předvede kvalitní tenorový tón, který je kultivovaný, průzračný a konkrétní.
- Předvede hru legato s cílem vytvoření přirozené legatové vazby.
- Předvede dokonalou orientaci v basovém klíči.
- Během hry vhodně zvolí agogiku a různé dynamické odstíny.
- Posoudí samostatně vlastní úroveň přednesu a odhalí nedostatky hry.

3. - 4. ročník

- Žák zahraje všechny stupnice durové a mollové, T5, D7, zm.7 ve čtvrt'ovém rychlejším pohybu.
- Zahraje melodii v rozsahu e – c3, přičemž nasadí každý tón jistě a přesvědčivě.
- Pozná intonační odchylky, posoudí velikost míry a směr odchylky tónu v unisonu a v souzvuku.
- Zorientuje se v notovém zápise, samostatně vyřeší problematiku technické specifiky nástroje – hru legato, tenuto, staccato, dýchání, frázování, výraz při nácviu a interpretaci skladeb.
- Zformuluje svůj názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů.
- Zahraje z listu s rytmickou, dynamickou a intonační jistotou.
- Uvede příklady skladeb pro tenor významných světových a českých autorů.
- Zahraje skladby dle vlastního výběru, samostatně je nastuduje, vyhledá si notový materiál v hudební knihovně či na internetu.

5.3.8 Studijní zaměření: Hra na baryton

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák popíše jednotlivé části nástroje.
- Předvede během hry nenásilné ale stabilní držení nástroje, nádech ústy a žeberně-brániční dýchání.
- Nasadí tón jazykem na slabiku „tý“, zkontroluje synchronizaci nasazení tónu s technikou pravé ruky.
- Zahraje diatonickou řadu v tónovém rozsahu G - b, v celých, půlových a čtvrt'ových notách.
- Zahraje stupnici B dur v jedné oktávě a příslušný T5 v půlových hodnotách.

2. ročník

- Žák nasadí tón s jistotou.
- Předvede práci s dechem – rozpozná nádech do bránice a do horní části plic.
- Zahraje diatonickou řadu v tónovém rozsahu F – c1.
- Zahraje stupnice C, G, F a B dur v jedné oktávě a T5 v půlových hodnotách.
- Při hře použije základní dynamiku (p, mf, f).

3. ročník

- Žák zahraje diatonickou řadu v tónovém rozsahu F – d1.
- Zahraje stupnici C, G, D, A, F, B dur v jedné oktávě a T5 s obraty ve čtvrt'ových hodnotách.
- Zahraje legato v osminovém pohybu.
- Předvede orientaci v jednoduchých hudebních útvarech a jejich notovém zápisu.
- Zahraje z paměti lidovou píseň či jednoduchou skladbičku.

4. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu E – d1.
- Předvede synchronizaci nasazeného tónu s technikou pravé ruky v osminovém pohybu.
- Zahraje stupnice durové a mollové do 4# a 4b, T5 v jedné oktávě ve čtvrt'ovém pohybu.
- Zahraje jednoduché melodie podle sluchu.
- Během hry využije celou škálu dynamiky pp, p, mf, f, ff, cresc. i decresc.

5. ročník

- Zahraje stupnice durové a mollové do 4# a 4b v rozpětí jedné oktávy s doplněním dalších tónů po f1.
- Na dlouhém tónu zahraje dynamický kontrast p - f a zpět, a to v rámci maximální dynamické rozdílnosti, které je žák schopen vyvinout.
- Spočítá složitější notový zápis složený z not čtvrt'ových, osminových, triolových, šestnáctinových a synkop.
- Zahraje z paměti přednesovou skladbu.

6. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu E – a1.
- Zahraje všechny durové a mollové stupnice, jejich T5, D7, zm.7 ve čtvrt'ovém pohybu.
- Přečte samostatně notové zápisy. Sám zkontroluje a případně odhalí chyby při nácvičce skladeb.
- Předvede hru staccato.

7. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu E – b1.
- Při hře využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje.
- Předvede interpretaci skladeb různých stylů a žánrů.
- Přečte noty z houslového klíče.
- Nastuduje samostatně skladbu s přihlédnutím na daný žánr.
- Rytmicky, tempově i intonačně se uplatní při přednesové hře s klavírem nebo jiným doprovodným nástrojem.

Učební osnovy II. stupně

1. - 2. ročník

- Žák předvede orientaci v jednotlivých nátiskových registrech.
- Zahraje všechny durové a mollové stupnice a akordy v celém rozsahu nástroje.
- Předvede kvalitní barytonový tón, který je kultivovaný, průzračný a konkrétní.
- Předvede hru legato s cílem vytvoření přirozené legatové vazby.
- Předvede dokonalou orientaci v houslovém klíči.
- Během hry vhodně zvolí agogiku a různé dynamické odstíny.
- Posoudí samostatně vlastní úroveň přednesu a odhalí nedostatky hry.

3. - 4. ročník

- Žák zahraje všechny stupnice durové a mollové, T5, D7, zm.7 ve čtvrt'ovém rychlejším pohybu.
- Zahraje melodii v rozsahu E – c2, přičemž nasadí každý tón jistě a přesvědčivě.
- Pozná intonační odchylky, posoudí velikost míry a směr odchylky tónu v unisonu a souzvuku.
- Zorientuje se v notovém zápise, samostatně vyřeší problematiku technické specifiky nástroje – hru legato, tenuto, staccato, dýchání, frázování, výraz při nácviku a interpretaci skladeb.
- Zformuluje svůj názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů.
- Zahraje z listu s rytmickou, dynamickou a intonační jistotou.
- Uvede příklady skladeb pro baryton významných světových a českých autorů.
- Zahraje skladby dle vlastního výběru, samostatně je nastuduje, vyhledá si notový materiál v hudební knihovně či na internetu.

5.3.9 Studijní zaměření: Hra na trombon

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák popíše jednotlivé části svého nástroje a péči o něj.
- Předvede nádechy ústy a základní dechová cvičení, vedoucí ke správnému žeberně-bráničnímu dýchání.
- Během hry předvede správný postoj a držení nástroje.
- Nasadí tón na slabiku „tý“.
- Zahraje tónovou řadu G – b v tónině B dur, v taktu 4/4, 3/4, 2/4.
- Předvede orientaci v basovém klíči.
- Zahraje noty celé, půlové a čtvrt'ové.

2. ročník

- Žák předvede nasazení i ukončení tónu.
- Předvede dechová cvičení a žeberně-brániční dýchání.
- Zahraje stupnice C, G, F, B dur v rozsahu jedné oktávy a příslušný T5.
- Spočítá hodnoty not – celé, půlové, čtvrt'ové a osminové.
- Zahraje melodickou linku alespoň ve dvou dynamických odstínech.
- Zahraje jednoduchou lidovou píseň či skladbičku v rozsahu G – c1 za doprovodu klavíru nebo hudebního CD.

3. - 4. ročník

- Žák předvede orientaci v tenorovém a houslovém klíči.
- Zahraje melodickou linku v rozsahu E1 – c2.
- Zahraje všechny durové stupnice v sekvencích (po osmi tónech nahoru i dolů vždy s nástupem o jeden tón výše), mollové stupnice, T5, D7, zm.7 ve čtvrt'ovém rychlejším pohybu.
- Předvede osvojení techniky násobného staccata (dvojitý jazyk).
- Předvede retní legato ve vyšším rejstříku (d1 – b1) v rychlejším tempu a správný nácvik retního trylku.
- Během hry odhalí intonační odchylky a odstraní je.
- Předvede samostatnou práci s barvou a kvalitou tónu.
- Zahraje z listu s rytmickou jistotou.
- Zformuluje svůj názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů.
- Uvede příklady skladeb pro pozoun významných světových a českých autorů.

5. ročník

- Žák zahraje durové a mollové stupnice do 2# a 2b, se samostatnou schopností opravit intonačně nejistý tón, a to ve všech dynamických rozdílech.
- Žák zahraje chromatickou stupnici v rozsahu E – f1 ve čtvrt'ovém pohybu.
- Předvede synchronizaci nasazeného tónu a pravé ruky v rychlejším tempu - osminový pohyb.
- Na dlouhém tónu vyvine dynamický kontrast pp – ff a zpět, v rámci maximální dynamické rozdílnosti.
- Spočítá složitější notový zápis, složený z not čtvrt'ových, osminových, triolových, šestnáctinových a synkop. Tento notový zápis z části nacvičí samostatně.

6. ročník

- Žák zahraje durové a mollové stupnice do 4# a 4b.
- Předvede snižcové legato.
- Použije celou dynamickou škálu jako výrazový prostředek.
- Zahraje z paměti přednesovou skladbu.

7. ročník

- Žák hraje v rozsahu E - b1.
- Zahraje všechny stupnice durové a mollové, T5, D7 s obraty ve čtvrt'ovém pohybu.
- Rozliší rozdíl mezi kvalitním širokým tónem a mezi tónem přiškrceným, tento nedostatek si uvědomí a pomocí praktických cvičení jej samostatně opraví.
- Využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje.
- Nastuduje samostatně jednodušší skladbu.
- Zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák předvede velmi dobrou orientaci v polohách snižce, jistotu v kombinování a přesnosti poloh snižce.
- Předvede zvládnutí techniky glissanda.
- Posoudí samostatně vlastní úroveň přednesu a odhalí nedostatky hry.
- Předvede orientaci v tenorovém klíči.
- Předvede snižcové legato přes šest poloh bez glissandového efektu, s cílem vytvořit přirozené legatové vazby.
- Zahraje přednesovou skladbu či etudu s vlastní promyšlenou dynamikou a agogikou.

3. - 4. ročník

- Žák předvede orientaci v tenorovém, altovém i houslovém klíči.
- Zahraje melodickou linku v rozsahu E1 – c2.
- Zahraje všechny durové a mollové stupnice, T5, D7, zm.7 ve čtvrt'ovém rychlejším pohybu.
- Předvede osvojení techniky násobného staccata (dvojitý, trojitý jazyk).
- Předvede retní legato ve vyšším rejstříku (d1 – b1) v rychlejším tempu a správný nácvik retního trylku.
- Během hry odhalí intonační odchylky a odstraní je.
- Předvede samostatnou práci s barvou a kvalitou tónu.
- Zahraje z listu s rytmickou jistotou.
- Zformuluje svůj názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů.
- Uvede příklady skladeb pro pozoun významných světových a českých autorů.

5.3.10 Studijní zaměření: Jazzový trombon

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák popíše jednotlivé části svého nástroje a samostatně ho složí.
- Předvede správný nádech ústy.
- Předvede správný postoj a držení nástroje.
- Nasadí tón na hlásku „t“. Zahraje tónovou řadu G – b v tónině B dur.
- Předvede orientaci v basovém klíči.
- Zahraje noty celé, půlové a čtvrt'ové v taktu 4/4, 3/4, 2/4.

2. ročník

- Žák předvede základní návyky v oblasti držení nástroje, postoje při hře, dýchání a nasazení i ukončení tónu.
- Zahraje stupnice C, G, F, B dur v rozsahu jedné oktávy a příslušný T5.
- Spočítá noty v osminových až celých hodnotách.
- Zahraje melodii alespoň ve dvou dynamických odstínech.
- Zahraje jednoduchou lidovou píseň a jazzovou skladbičku v rozsahu G – c1 za doprovodu klavíru nebo hudebního CD.

3. ročník

- Žák zahraje stupnice C, G, F, B dur tenuto v rozsahu jedné oktávy a příslušný T5 s obraty.
- Zahraje jednoduché skladby v rozsahu G – c1 za doprovodu klavíru nebo hudebního CD.
- Předvede orientaci v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu.
- Zahraje jednoduché melodie podle sluchu.
- Při hře uplatní dynamiku p, mf, f, cresc. a decresc.
- Zahraje legato a staccato.
- Zahraje z paměti lidovou píseň či jednoduchou jazzovou skladbičku.

4. ročník

- Žák využije během hry ze 7 poloh snižce minimálně 6 poloh.
- Zahraje stupnice C, G, F, B dur a jejich paralelní mollové stupnice tenuto v rozsahu jedné oktávy a příslušný T5 s obraty.
- Zahraje jednoduché jazzové skladby v rozsahu G – c1 za doprovodu klavíru nebo hudebního CD.
- V pomalém tempu zkombinuje tóny mezi polohami a na upozornění vyučujícího opraví odchylky od intonačně správného tónu.
- Předvede znalost smíšeného legata, retního legata a základy snižcového legata.
- Zahraje z paměti jednoduchou (jazzovou) skladbu.

5. ročník

- Žák zahraje durové a mollové stupnice do 2# a 2b se samostatnou schopností opravit intonačně nejistý tón, a to ve všech dynamických rozdílech.
- Žák zahraje chromatickou stupnici v rozsahu E – f1 ve čtvrt'ovém pohybu.
- V rychlejším tempu předvede synchronizaci nasazení tónu a pravé ruky - osminový pohyb.
- Na dlouhém tónu vyvine dynamický kontrast pp – ff a zpět v rámci maximální dynamické rozdílnosti.
- Spočítá složitější notový zápis složený z not čtvrt'ových, osminových, triolových, šestnáctinových, synkop. Tento notový zápis z části nacvičí samostatně.
- Předvede improvizaci na jednoduchá harmonická schémata – základní blues, na různé harmonické postupy – např. C, Am, F, G7 i jiné harmonické postupy, běžně používané v populární i jazzové hudbě.

6. ročník

- Žák využije během hry všechny polohy snižce.
- Předvede práci s dynamikou, tempem a agogikou, znalost snižcového legata.
- Zaimprovizuje na harmonické téma sledu dominantních jader (např. Dm7, G7, Cmaj, Cm7, F7, Bbmaj atd.).
- Rozpozná podle sluchu rozdíl mezi durovým a mollovým akordem, akordem maj, D7 a zmenšeným.
- Teoreticky popíše vztahy mezi tóny dórské a mixolydické stupnice. Stupnice zahraje bez pomoci notového zápisu.
- Popíše stavbu zmenšeného akordu, zahraje ho podle sluchu od libovolného tónu.

- Zahraje téma a improvizaci na blues.
- Zahraje z paměti přednesovou jazzovou skladbu.

7. ročník

- Žák zahraje melodii v rozsahu E - b1.
- Popíše charakteristiku lokrijské a zmenšené stupnice, popíše jejich použití v harmonických funkcích. Stupnice zahraje podle sluchu.
- Vyjmenuje pořadí tónů alterované stupnice, popíše její vznik.
- Zahraje alterovanou, zmenšenou stupnici podle sluchu od libovolného tónu, uplatní ji v jazzové improvizaci.
- Pojmenuje harmonické označení akordických značek dle amerického značení.
- Sluchově rozpozná rozdíl mezi akordem zmenšeně zmenšeným a polozmenšeným.
- Zahraje akord zmenšený a polozmenšený.
- Zaintonuje jednotlivé tóny komplexně zahraničního akordu X, Xmi, Xmaj, Xmi7, zm.X, Xmi7b5, X6, Xmi6, X#5maj.
- Zahraje jazzový standard o více jak pěti harmonických funkcích.
- Rozliší rozdíl mezi kvalitním širokým tónem a mezi tónem přiškrceným, tento nedostatek si uvědomí a pomocí praktických cvičení jej samostatně opraví.
- Využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje.
- Nastuduje samostatně jednodušší skladbu.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák předvede velmi dobrou orientaci v polohách snižce, jistotu v kombinování a přesnosti poloh snižce.
- Žák předvede orientaci v tenorovém klíči.
- Přečte z listu téma středně obtížného jazzového standardu, zápis správně interpretuje a přesvědčivě frázuje.
- Zahraje melodii v rozsahu E1 – b1.
- Předvede znalost techniky glissanda.
- Popíše stavbu akordů. Vyjmenuje tóny těchto typů akordů: dur, moll, D7, Xmi7, Xmi7b5, Xdim, X7b9, X9, X11#, X13.
- Předvede správné frázování jazzových témat, promyšlenou dynamiku a vhodně zvolené akcenty a sforzata.
- Zaimprovizuje na téma středně harmonicky obtížného jazzového standardu.

3. - 4. ročník

- Žák předvede orientaci v tenorovém i houslovém klíči.
- Zahraje melodii v rozsahu E1 – c2.
- Zahraje dórské a mixolydické stupnice do 4# a 4b. Stupnice aplikuje v improvizaci.
- Vyjmenuje akordy, ve kterých lze použít stupnici – alterovanou, zmenšenou, mixolydickou - prakticky předvede.
- Předvede zvládnutí techniky retního trylku a využití základní techniky násobného staccata (dvojitý, trojitý jazyk).
- Předvede znalost retního legata ve vyšším rejstříku (d1 – b1) v rychlejším tempu.
- Na téma jazzového standardu dle vlastního výběru zaimprovizuje zajímavé sólo s dobrou stavbou a gradací.
- Zahraje z listu s rytmickou jistotou a se správným výrazem frází.
- Zahraje libovolný jazzový standard i s improvizací na dané téma.
- Uvede příklady skladeb pro pozoun významných světových a českých autorů.

5.3.11 Studijní zaměření: Hra na tubu

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák popíše jednotlivé části nástroje.
- Předvede během hry nenásilné ale stabilní držení nástroje, nádech ústy a žeberně-brániční dýchání.
- Nasadí tón jazykem na slabiku „tý“, zkontroluje synchronizaci nasazení tónu s technikou pravé ruky.
- Zahraje diatonickou řadu v tónovém rozsahu B1 - B, v celých, půlových a čtvrt'ových notách.
- Zahraje stupnici B dur v jedné oktávě a příslušný T5 v půlových hodnotách.

2. ročník

- Žák nasadí tón s jistotou.
- Předvede práci s dechem – rozpozná nádech do bránice a do horní části plic.
- Zahraje diatonickou řadu v tónovém rozsahu G1 - c.
- Zahraje stupnice C, G, F a B dur v jedné oktávě a T5 v půlových hodnotách.
- Při hře použije základní dynamiku (p, mf, f).

3. ročník

- Žák zahraje diatonickou řadu v tónovém rozsahu F1 - d.
- Zahraje stupnici C, G, D, A, F, B dur v jedné oktávě a T5 s obraty ve čtvrt'ových hodnotách.
- Zahraje legato v osminovém pohybu.
- Předvede orientaci v jednoduchých hudebních útvarech a jejich notovém zápisu.
- Zahraje z paměti lidovou píseň či jednoduchou skladbičku.

4. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu F1 - f.
- Předvede synchronizaci nasazeného tónu s technikou pravé ruky v osminovém pohybu.
- Zahraje stupnice durové a mollové do 3# a 3b, T5 v jedné oktávě ve čtvrt'ovém pohybu.
- Zahraje jednoduché melodie podle sluchu.

5. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu E1 - f.
- Zahraje stupnice durové a mollové do 4# a 4b a příslušný T5 ve čtvrt'ovém pohybu.
- Na dlouhém tónu zahraje dynamický kontrast p - f a zpět, a to v rámci maximální dynamické rozdílnosti, které je žák schopen vyvinout.
- Spočítá složitější notový zápis složený z not čtvrt'ových, osminových, triolových.
- Zahraje z paměti přednesovou skladbu.

6. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu E1 – g.
- Zahraje všechny durové a mollové stupnice, jejich T5, D7 ve čtvrt'ovém pohybu.
- Spočítá synkopu.
- Přečte samostatně notové zápisy. Sám zkontroluje a případně odhalí chyby při nácvičku skladeb.
- Předvede hru staccato.
- Během hry využije celou škálu dynamiky pp, p, mf, f, ff, cresc. i decresc.

7. ročník

- Žák zahraje chromatickou řadu v rozsahu E1 – a.
- Žák zahraje všechny durové a mollové stupnice, T5, D7 s obraty ve čtvrt'ovém pohybu.
- Při hře využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje.
- Předvede interpretaci skladeb různých stylů a žánrů.
- Nastuduje samostatně skladbu s přihlédnutím na daný žánr.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák předvede orientaci v jednotlivých nátiskových registrech.
- Zahraje všechny durové a mollové stupnice a akordy v celém rozsahu nástroje.
- Předvede kvalitní tón, který je kultivovaný, průzračný a konkrétní.
- Předvede hru legato s cílem vytvoření přirozené legatové vazby.
- Předvede dokonalou orientaci v houslovém klíči.
- Během hry vhodně zvolí agogiku a různé dynamické odstíny.
- Posoudí samostatně vlastní úroveň přednesu a odhalí nedostatky hry.

3. - 4. ročník

- Žák zahraje všechny stupnice durové a mollové, T5, D7, zm.7 ve čtvrt'ovém rychlejším pohybu.
- Zahraje melodii v rozsahu E1 – b, přičemž nasadí každý tón jistě a přesvědčivě.
- Pozná intonační odchylky, posoudí velikost míry a směr odchylky tónu v unisonu a v souzvuku.
- Zorientuje se v notovém zápise, samostatně vyřeší problematiku technické specifiky nástroje – hru legato, tenuto, staccato, dýchání, frázování, výraz při nácviku a interpretaci skladeb.
- Zformuluje svůj názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů.
- Zahraje z listu s rytmickou, dynamickou a intonační jistotou.
- Uvede příklady skladeb pro tubu významných světových a českých autorů.
- Zahraje skladby dle vlastního výběru, samostatně je nastuduje, vyhledá si notový materiál v hudební knihovně či na internetu.

5.4 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA KLÁVESOVÉ NÁSTROJE

5.4.1 Studijní zaměření: Hra na klavír

Charakteristika studijního zaměření

Studium hry na klavír je vhodné pro děti od pěti let. Podmínkou studia je možnost každodenního přístupu k akustickému nástroji pro domácí přípravu. Studium u žáka rozvíjí nejen hudební schopnosti a vlohy, činnost zaměřená na jemnou motoriku prstů pozitivně ovlivňuje rozvoj myšlení. Během studia se žák setká s velmi širokou škálou klavírního repertoáru, pozná uplatnění klavírní hry v sólovém projevu, ve čtyřruční hře a při doprovodech jiných nástrojů či zpěváků.

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák správně sedí u nástroje, drží správně ruku na klaviatuře.
- Zrakově a hmatově se orientuje po celé klaviatuře.
- Zahraje základní úhozy - portamento, staccato, legato.
- Plynule koordinuje pohyb rukou při hře dělené melodie.
- Hraje z not souběžně v G a F klíči.
- Vysvětlí význam dynamických označení - f, mf, p, cresc., decresc. a dokáže je realizovat.
- Popíše elementárními výrazy náladu zvukové ukázky.
- Zahraje jednoduché skladbičky z paměti.

2. ročník

- Žák zahraje durové stupnice první prstokladové skupiny.
- Zahraje akordy každou rukou zvlášť.
- Používá při hře dvojhmaty.
- Vyhledá jednoduchou známou melodii podle sluchu.
- Transponuje jednoduchou známou melodii do snazší tóniny.
- Zahraje z listu na elementární úrovni.
- Rozlišuje dvoudobé a třídobé metrum (polka, valčík) hrané učitelem.

3. ročník

- Žák zahraje durové stupnice přes dvě oktávy od bílých kláves v protipohybu nebo v rovném pohybu.
- Popíše zadanou instruktivní skladbu a její části na základě notového zápisu.
- Vyjádří náladu skladby elementárními výrazovými prostředky.
- Zahraje jednoduchý doprovod s využitím základních harmonických funkcí (T, D).
- Používá pedál na elementární úrovni.
- Zahraje z paměti jednoduchou skladbu.

4. ročník

- Žák zahraje stupnice dur i moll různých prstokladových skupin.
- Zahraje akordy trojzvuky oběma rukama současně.
- Zahraje tercie a sexty v melodické lince.
- Pohotověji využívá kombinací všech dosud získaných dovedností.
- Zvládá vedení alespoň dvou hlasů v polyfonní skladbičce.
- Zahraje z paměti lidovou písničku s doprovodem základních harmonických funkcí.

5. ročník

- Žák ovládá rovný pohyb i protipohyb při hře stupnic.
- Hudebně vyjádří delší frázi.
- Používá jednoduché melodické ozdoby.
- Ovládá synkopický pedál.
- Pod vedením pedagoga přiměřeně stylově interpretuje polyfonní, klasicistní, romantické a současné skladby.

6. ročník

- Žák zahraje stupnice dur i moll.
- Zahraje akordy ve čtyřzvucích (event. septakordy při malé ruce).
- Uplatňuje samostatně všechny zvládnuté technické i výrazové dovednosti pro interpretaci dané skladby.
- Využívá rozbor skladby při hře z paměti.
- Samostatně vybere klíčová místa skladby a popíše postup nácvičku.

7. ročník

- Žák zahraje stupnice dur i moll v kombinovaném pohybu.
- Zahraje velký rozklad akordů.
- Žák samostatně nastuduje a zahraje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Zahraje jednoduché skladby z listu.
- Zhodnotí vlastní výkon a hru ostatních.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 3. ročník

- Žák hraje rozsáhlejší skladby s využitím všech svých dovedností a znalostí.
- Při studiu skladby uplatňuje základní znalosti z oblasti harmonie (orientace v tónině) a formální stavby skladby.
- Interpretuje skladby všech slohových období, popíše vlastními slovy jejich základní charakteristiky a odlišnosti.
- Zahraje z listu skladby lehké až střední obtížnosti.

4. ročník

- Samostatně ohodnotí svoji hru a hru svých spolužáků.
- Využije internet k vyhledání nahrávky, notového zápisu.
- Při hře z paměti využívá znalosti o výrazu, harmonii, formě a obsahu hrané skladby.
- Vyjmenuje alespoň tři významné skladatele klavírní hudby.
- Vyjmenuje alespoň tři interprety klavírní hudby.
- Vyjmenuje alespoň tři stěžejní díla klavírního repertoáru.

5.4.2 Studijní zaměření: Hra na elektronické klávesové nástroje

Charakteristika studijního zaměření

Hru na tento víceúčelový nástroj mohou studovat žáci individuálně nebo ve skupině 2 žáků. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se naučili hrát skladby různých žánrů a stylů s využitím všech možností, které nástroj nabízí.

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák předvede správné sezení a držení těla při hře.
- Zahraje protipohybem stupnici přes jednu oktávu.
- Zahraje legato, staccato i portamento.
- Rozliší podle sluchu durový a mollový kvintakord.
- Rozliší vzestupnou a sestupnou melodii.
- Rozliší dvoudobé a třídobé metrum (polka, valčík).
- Zahraje písničky v rozsahu pěti tónů s použitím T5, S5 a D5 (harmonické funkce).
- Zahraje z paměti jednoduchou skladbičku.

2. ročník

- Žák zahraje stupnice od bílých kláves přes dvě oktávy v protipohybu.
- Zahraje akordy s obraty k probraným stupnicím.
- Přečte noty v houslovém a basovém klíči.
- Rozezná první dobu ve hře automatického doprovodu.
- Použije vhodné hlasové rejstříky k jednotlivým žánrům: vážná hudba, country, populární hudba atd.

3. ročník

- Žák vybere vhodný automatický doprovod.
- V doprovodech zahraje D7.
- Zahraje z listu jednoduché melodie /cvičení v rozsahu pěti tónů zvlášť nebo unisono.
- Zahraje z paměti jednoduchou skladbu.

4. ročník

- Žák zahraje stupnice od černých kláves každou rukou zvlášť.
- Na základě vnímání barev jednotlivých zvukových bank vhodně banky zkomponuje a přiřadí je během interpretace dané skladby.
- Zahraje z listu vybrané skladby na elementární úrovni.
- Použije základní stylizaci akordického doprovodu (příznávkový doprovod, rozklady akordu).

5. ročník

- Žák zahraje všechny stupnice durové a mollové první prstokladové skupiny a tříhlasý akord s obraty.
- Odvodí zmenšený akord (trojzvuk) od durového nebo mollového kvintakordu.
- Pohotově zareaguje při hře v rychlejších tempech.
- Stanoví jednoduchý postup při nácvičení skladeb.
- Vytvoří vlastní předehru případně dohru k písničkám.
- Samostatně doplní možné přechody a změny automatického doprovodu (ABCD, Break).

6. ročník

- Žák zahraje všechny dur a moll stupnice přes dvě oktávy.
- Zahraje septakordy, zmenšené a zvětšené akordy.
- Předvede repertoár rozšířený o skladby latinskoamerických rytmů (cha-cha, rumba).
- Zahraje z listu jednoduché skladbičky.
- Zaimprovizuje jednoduchou melodii s akordickým doprovodem.

7. ročník

- Žák zahraje durové, mollové stupnice, akordy a příslušné kadence.
- Samostatně použije ovládací prvky na nástroji.
- Zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů po technické, výrazové a obsahové stránce – využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku.
- Rozpoznává jednotlivé prvky typické pro dané žánry (swing, country, slow rock...).
- Popíše a předvede další možnosti a využití nástroje (nahrávání, práce s PC).

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák při doprovodech písní a skladeb použije T, S, D a II. stupeň.
- Použije základní stylizaci akordického doprovodu (příznávkový doprovod, arpeggio, rozklady akordu).
- Samostatně nacvičí technicky obtížná místa v přednesových skladbách.
- Zaimprovizuje melodickou linku na daný harmonický základ.
- Nahraje libovolnou skladbičku na záznamové zařízení, které má na nástroji nebo ve třídě k dispozici.
- Kriticky zhodnotí svůj výkon.

3. - 4. ročník

- Žák zahraje skladby s jasnou představou o interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů.
- Zahraje známou melodii podle sluchu s vlastním doprovodem.
- Předvede improvizaci na danou melodii.
- Využije bohatých stylových možností nástroje.
- Samostatně zvolí a nastuduje skladbu dle svého výběru.
- Při hře z paměti využije znalosti o výrazu, harmonii, formě a obsahu hrané skladby.
- Využije internet k získávání informací o současných trendech v oblasti elektronických klávesových nástrojů.
- Uvede příklady skladeb významných světových a českých autorů různých stylových období a žánrů.

5.4.3 Studijní zaměření: Hra na cembalo

Charakteristika studijního zaměření

Studium hry na cembalo vychází z jeho podstaty především doprovodného, ale i sólového nástroje. Během studia se žák rozvíjí jak po stránce fyzické, tak i duševní. Získává informace o historii a stavbě nástroje, seznamuje se postupně se všemi atributy cembalové hry, proniká do tajů stylové interpretace skladeb různých období. Největší důraz je kladen na praktické zapojení žáka do různých souborů a orchestrů, kde může ihned všechny své dovednosti a schopnosti využít. Ke studiu jsou přijímáni žáci od 5 let věku, doporučena je ale předchozí klavírní průprava, popř. souběžné studium hry na klavír.

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák správně sedí u nástroje.
- Hraje z not souběžně v G a F klíči.
- Orientuje se zrakově a hmatově po celé klaviatuře.
- Vyhledá jednoduchou známou melodií podle sluchu (rozliší vzestupnou a sestupnou melodií, krok a skok).
- Ovládá základní úhozy - portamento, legato, staccato.
- Plynule koordinuje pohyb rukou při hře dělené melodie.
- Koordinuje pohyby obou rukou při rozdílném úhozu (legato, nonlegato).
- Popíše elementárními výrazy náladu zvukové ukázky (ukolébavka, pochod).
- Rozliší dvoudobé a třídobé metrum (polka, valčík) hrané učitelem na nástroj.
- Hraje z paměti jednoduché skladbičky.
- Popíše základní části nástroje a jejich funkci (klaviatura, struny, plektra).

2. ročník

- Žák hraje durové stupnice první prstokladové skupiny dohromady protipohybem i rovným pohybem přes dvě oktávy s příslušnými kvintakordy a jejich obraty hraných tenuto, staccato, v rozkladu.
- Hraje z listu jednoduché skladbičky.
- Samostatně využívá T a D pro doprovod jednoduché písně.
- Transponuje snadnou melodií do jiné (z hlediska transpozice „snadné“) tóniny.
- Hraje uvolněně bez zbytečných pohybů zápěstí a paží. Pokud je souběžně žákem hry na klavír, dokáže popsat základní rozdíly mezi způsobem hry na cembalo a na klavír.
- Zahraje základní melodické ozdoby (příraz, mordent, nátryl, arpeggio).

3. ročník

- Žák se orientuje v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu.
- Vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky.
- Využívá základních harmonických funkcí při samostatné hře u jednoduchých doprovodů.
- Hraje dvouhlasně, při hře správně dýchá, frázuje a důsledně dodržuje pulzaci těžkých a lehkých dob ve skladbě.
- Používá melodické ozdoby v instruktivní literatuře 17. a 18. století.
- Orientuje se v jednoduchém formálním a harmonickém rozboru studované skladby (předvětí, z vět, věta, malá písňová forma).
- Doprovází a transponuje lidové písně pomocí harmonických funkcí T, S, D.

4. ročník

- Žák rozlišuje základní stylové znaky barokní hudby.
- Využívá kadenci T, S, D při jednoduché improvizaci.

5. ročník

- Žák využívá tichou výměnu.
- Interpretuje tříhlasé polyfonní skladby.
- Samostatně zvolí prstoklad.
- Dokáže improvizovat na podkladu T, S, D.
- Aplikuje základní melodické ozdoby do urtextu barokní literatury.
- Využívá základní melodické ozdoby při improvizaci.
- Využívá teoretické znalosti při orientaci a základním rozboru notového textu.

6. ročník

- Žák rozlišuje mezi frázováním a artikulací.
- Popíše základní rysy interpretace barokních skladeb.
- Zahraje melodické ozdoby (přiraz, mordent, nátryl, trylek, obal, skupinka).
- Hraje z číslovaného basu (kvintakordy, popř. sextakordy).

7. ročník

- Samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Interpretuje stylově a vkusně skladby jednotlivých období.
- Doprovodí samostatně jednoduchou skladbu.
- Improvizuje jednoduchou skladbu při využití T, S, D, popř. T, S, D, VI a II.
- Doprovází z číslovaného basu ve volnějším tempu (kvintakordy, sextakordy).
- Objektivně hodnotí vlastní výkon i hru ostatních.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák samostatně aplikuje melodické ozdoby do urtextu.
- Používá nonlegatovou hru v příslušné literatuře.
- Popíše jednotlivé části cembala s ohledem na jejich funkci, zmíní významné stavitele.

2. ročník

- Interpretuje dvou až čtyřhlasé polyfonní skladby.
- Improvizuje na podkladě rozšířené kadence dur i moll ve čtyřhlasé sazbě.
- Využívá střídavé a melodické tóny v jednotlivých hlasech.

3. ročník

- Žák koloruje jednoduchou melodii.
- Posoudí svoji hru.
- Vyjmenuje alespoň čtyři významné skladatele cembalové hudby.
- Poznává z poslechu stěžejní díla cembalového repertoáru.
- Popíše a stylově zařadí poslechovou skladbu.

4. ročník

- Žák samostatně vybere, nastuduje a provede cembalovou skladbu.
- Hraje z listu číslovaný bas.
- Posoudí svoji hru.

5.4.4 Studijní zaměření: Hra na varhany

Charakteristika studijního zaměření

Studium hry na varhany je vedeno ve vztahu k podstatě koncertního, doprovodného a liturgického rozměru nástroje. Během studia se žák rozvíjí jak po stránce fyzické, tak i duševní. Získává informace o historii a stavbě nástroje, připravuje se na dráhu varhaníka jako koncertního umělce, popř. jako „liturgického varhaníka“. Hra na varhany vyžaduje jistou fyzickou vyspělost, proto začínáme s výukou obvykle okolo dvanáctého roku věku žáka, výuku lze ale na základě individuálních dispozic zahájit i dříve. Jako přípravný nástroj doporučujeme především klavír, který je možné studovat i souběžně. Během školního roku každý žák minimálně 2x veřejně vystoupí.

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák správně sedí u nástroje.
- Hraje z not souběžně v G a F klíči.
- Orientuje se zrakově a hmatově po celé klaviatuře.
- Vyhledá jednoduchou známou melodii podle sluchu (rozliší vzestupnou a sestupnou melodii, krok a skok).
- Ovládá základní úhozy - portamento, legato, staccato.
- Plynule koordinuje pohyb rukou při hře dělené melodie.
- Koordinuje pohyby obou rukou při rozdílném úhozu (legato, nonlegato).
- Popíše elementárními výrazy náladu zvukové ukázky (ukolébavka, pochod).
- Rozliší dvoudobé a třídobé metrum (polka, valčík) hrané učitelem na nástroj.
- Hraje z paměti jednoduché skladbičky.
- Popíše základní části nástroje a jejich funkci (hrací stůl, manuály, rejstříky, pedálnice, labiální píšťala, měch).

2. ročník

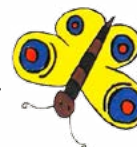
- Žák hraje durové stupnice první prstokladové skupiny dohromady protipohybem i rovným pohybem přes dvě oktávy s příslušnými kvintakordy a jejich obraty hraných tenuto, staccato, v rozkladu.
- Hraje z listu jednoduché skladbičky.
- Samostatně využívá T a D pro doprovod jednoduché písně.
- Transponuje snadnou melodii do jiné (z hlediska transpozice „snadné“) tóniny.
- Hraje uvolněně bez zbytečných pohybů zápěstí a paží. Pokud je souběžně žákem hry na klavír, dokáže popsat základní rozdíly mezi způsobem hry na varhany a na klavír.
- Zahraje základní melodické ozdoby (příraz, mordent, nátryl, arpeggio).
- Připraví jednoduchou registraci (bez stylových zásad) v závislosti na charakteru skladby.

3. ročník

- Žák se orientuje při hře na dvou manuálech, dokáže je střídat během skladby.
- Orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu.
- Vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky popř. návrhem vhodné registrace.
- Využívá základních harmonických funkcí při samostatné hře u jednoduchých doprovodů.
- Hraje dvouhlasně, při hře správně dýchá, frázuje a důsledně dodržuje pulzaci těžkých a lehkých dob ve skladbě.

- Používá melodické ozdoby v instruktivní literatuře 17. a 18. století.
- Orientuje se v jednoduchém formálním a harmonickém rozboru studované skladby (předvětí, závětí, věta, malá písňová forma).
- Zvládá hru pedálové prodlevy.
- Doprovází a transponuje lidové písně pomocí harmonických funkcí T, S, D.

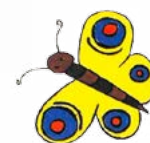
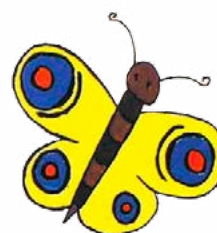

4. ročník

- Žák používá pedálovou hru, podle dispozic na částečném nebo celém rozsahu pedálové klaviatury.
- Využívá dvou manuálů při doprovodu jednoduché písně.
- Používá pedál při hře T, S, D.
- Rozlišuje základní stylové znaky barokní a romantické hudby.
- Využívá kadenci T, S, D při jednoduché improvizaci.

5. ročník

- Žák využívá tichou výměnu.
- Zvládá hru při složitějších manuálových skocích.
- Interpretuje tříhlasé polyfonní skladby.
- Samostatně zvolí nohoklad jednoduché melodie.
- Využívá vědomě registraci při improvizaci.
- Dokáže improvizovat na podkladu T, S, D i v mollových tóninách.
- Aplikuje základní melodické ozdoby do urtextu barokní literatury.
- Využívá základní melodické ozdoby při improvizaci.
- Využívá teoretické znalosti při orientaci a základním rozboru notového textu.

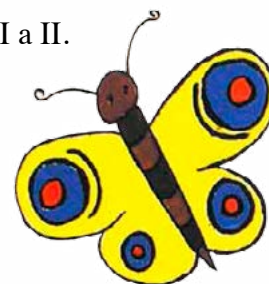

6. ročník

- Žák rozlišuje mezi frázováním a artikulací.
- Zvládne skladby s mírně pohyblivou pedálovou linkou.
- Zvládá hru špičkou a patou.
- Popíše základní odlišnosti interpretace barokních a romantických skladeb.
- Používá žaluzii.
- Je schopný základní změny registrace během hry.
- Zahraje melodické ozdoby (příraz, mordent, nátryl, trylek, obal, skupinka).

7. ročník

- Žák propojuje veškeré získané technické a výrazové dovednosti při vkusné interpretaci skladeb se zachováním jejich stylovosti, se zřetelem na krásu a bohatost varhanního tónu.
- Samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Uplatňuje sluchovou sebekontrolu.
- Využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje.
- Doprovodí samostatně jednoduchou skladbu.
- Improvizuje jednoduchou skladbu při využití T, S, D, popř. T, S, D, VI a II.
- Využívá pedál při improvizaci.
- Objektivně hodnotí vlastní výkon i hru ostatních.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák hraje po celé pedálové klaviatuře, používá špičku i patu.
- Používá tichou výměnu prstů a glissando palcem na sousední klávesu a aplikuje je na příslušném repertoáru.
- Zahraje skladbu s pohyblivým pedálem.
- Samostatně aplikuje melodické ozdoby do urtextu.
- Používá nonlegatovou hru v příslušné literatuře.
- Popíše jednotlivé části varhan s ohledem na jejich funkci.
- Vyjmenuje několik významných nástrojů a jejich stavitelů.

2. ročník

- Žák hraje na více manuálech.
- Zvládá tichou výměnu v pedále, glissando na sousední klávesu a aplikuje je na příslušném repertoáru.
- Interpretuje dvou až čtyřhlasé polyfonní skladby.
- Rozliší základní typy zpracování chorálu v chorálových předehrách (kolorovaný chorál, C. F. v pedále).
- Improvizuje na podkladě rozšířené kadence dur i moll ve čtyřhlasé sazbě, využívá střídavé a melodické tóny v jednotlivých hlasech.
- Dokáže vyjmenovat několik významných nástrojů v České republice.
- Dokáže si samostatně připravit registraci pro liturgii.

3. ročník

- Žák posoudí svoji hru.
- Vyjmenuje alespoň čtyři významné skladatele varhanní hudby.
- Vyjmenuje alespoň čtyři interprety varhanní hudby.
- Poznává z poslechu stěžejní díla varhanního repertoáru.
- Popíše a stylově zařadí poslechovou skladbu.
- Zná významné nástroje a jejich stavitelů v regionu.
- Improvizuje jednoduché preludium v plenu, jednoduché bicinium.
- Ozdobí melodii chorálu a vytvoří základ pro kolorovaný chorál.

4. ročník

- Žák hraje z listu jednoduché skladby s pedálem.
- Samostatně vybere, nastuduje a provede varhanní skladbu.
- Spolupracuje při komorní hře, v souborech nebo orchestrech různého složení podle individuálních schopností.
- Hraje jednoduché triové skladby.
- Profiluje se podle svého zájmu a preferencí, využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru.
- Používá pedál při improvizaci, a to i pohyblivý (s akordickou prodlevou v manuále).
- Popíše základní části varhan (uvnitř varhanní skříně a hracího stolu) a jejich funkci.

Učební osnovy: VARHANNÍ IMPROVIZACE

Charakteristika

Studium varhanní improvizace je součástí II. stupně základního studia. Je zaměřeno na znalost základních harmonických vztahů, kadencí a jejich využití v jednoduché improvizaci nebo doprovodu. Ve vyšších ročnících přistupuje znalost kadencí ve všech tóninách, schopnost hrát jednodušší generálbasový zápis, harmonizace chrámové písně, improvizace přede hry a do hry, schopnost připravit si vlastní improvizaci – chorální přede hra, preludium, toccata apod.). Je určeno žákům studijního zaměření hra na varhany, ale i žákům ostatních studijních zaměření, především klávesových nástrojů.

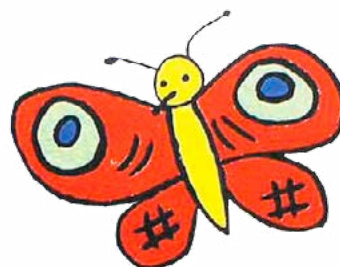
Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák zahraje kadence T, S, D, VI, II, D, T v tóninách do 3#, a 3b.
- Harmonizuje lidové písně pomocí akordů T, S, D.
- Zahraje homofonní preludium a volnou improvizaci.

2. ročník

- Žák zahraje kadence s mimotonálními dominantami.
- Koloruje jednoduchou melodii.
- Zahraje chorálovou přede hru.

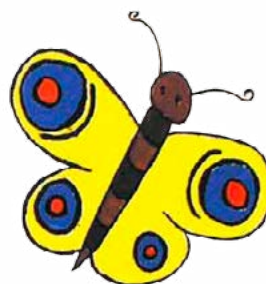
3. ročník

- Žák zahraje kadence s diatonickou modulací.
- Zahraje C. F. v basu.
- Harmonizuje píseň s tematickou přede hrou a do hrou.
- Volně improvizuje na dané téma.

4. ročník

- Žák zahraje kadence s využitím neapolského sextakordu.
- Improvizuje toccatu, ciaconu, slavnostní preludium.
- Volně improvizuje na dané téma.

5.4.5 Studijní zaměření: Hra na akordeon

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák ukáže a pojmenuje hlavní části nástroje.
- Předvede správné držení těla a postavení pravé ruky.
- přečte noty v G klíči v rozsahu c1 – g2 a v F klíči v rozsahu c – c1.
- Zahraje základní basy C, G, D, F a příslušné durové akordy.
- Zahraje durové stupnice C, G, D, F v rozsahu jedné oktávy a příslušný T5.
- Rozliší dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt a základní dělení not a pomlk – celá, půlová, čtvrt'ová, osminová.
- Použije posuvky – křížek, béčko.
- Předvede základní synchronizaci rukou, rozliší hru legato, tenuto a staccato.
- Rozezná základní dynamiku – p, mf, f.
- Zahraje lidové písně v pětiprstové poloze s doprovodem levé ruky.

2. ročník

- Žák předvede zdokonalení prstové techniky s důrazem na plynulost hry a správné vedení měchu.
- Předvede orientaci na hmatníku akordeonu a pojmenuje pomocné basy.
- Zahraje stupnice C, G, D, A, F, B a příslušný T5.
- Ve stupnicích uplatní hru legato, tenuto a staccato.
- Předvede hru akordického doprovodu dur s kvintovým a terciovým basem a hru mollového kvintakordu a D7.
- Předvede hru pravé ruky v rozšířené poloze s podkladem palce.
- Předvede orientaci v pětiprstové poloze.
- Zahraje dvojhmaty (tercie) v pravé ruce.
- Použije při hře dynamickou škálu – p, mf, f, cresc. a decresc.
- Zahraje z paměti lidovou píseň či skladbičku.

3. ročník

- Žák zahraje durové stupnice do 3# a 3b přes jednu oktávu dohromady a T5 s obraty – harmonicky i melodicky dohromady.
- Zahraje stupnice a moll, e moll pravou rukou v rozsahu jedné oktávy s T5 a obraty.
- Použije při hře agogické odstíny – ritardando, accelerando.
- Zahraje skladbičky různého charakteru.
- Předvede hru z listu na elementární úrovni.
- Zahraje z paměti kratší skladbu.

4. ročník

- Žák zahraje durové stupnice do 4# a 4b přes dvě oktávy (podle možnosti nástroje) s obraty T5 v rychlejších tempech.
- Zahraje mollové stupnice s nižším předznamením v rozsahu jedné oktávy dohromady s obraty T5.
- Při hře využije zvukové a barevné možnosti nástroje s použitím rejstříků.
- Předvede rozšíření polohy pravé i levé ruky – skoky.
- Zahraje drobné barokní skladby.

5. ročník

- Žák během hry využije celou dynamickou škálu a registrace.
- Zahraje durové stupnice do 5# a 5b a mollové stupnice do 2# a 2b s obraty T5 dohromady.
- Předvede hru podle akordických značek.
- Zahraje skladby vyššího populáru.

6. ročník

- Žák použije hlavní zásady při interpretaci skladeb různých žánrů a stylů.
- Samostatně nastuduje jednodušší skladby.
- Zahraje všechny durové stupnice a probrané mollové stupnice přes dvě oktávy.
- Využije rozbor skladby při hře z paměti.
- Vybere samostatně klíčová místa skladby a správně je nacvičí dle pokynů pedagoga.

7. ročník

- Žák předvede orientaci v celém rozsahu melodické části nástroje.
- Předvede dokonalou prstovou techniku pravé i levé ruky.
- Zahraje melodické ozdoby (příráz, nátryl, trylek).
- Vyjádří svůj názor při výběru přednesových skladeb.
- Zahraje z listu jednodušší skladby.
- Přetransponuje jednoduché melodie a vytvoří vlastní doprovod.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák přetransponuje jednoduché skladby a vytvoří vlastní doprovod.
- Zahraje průpravná cvičení, která řeší technické problémy studovaných skladeb.
- Předvede improvizaci jednoduché melodie s akordickým doprovodem.
- Samostatně nacvičí technicky obtížná místa v přednesových skladbách.
- Předvede vytvořený vhodný repertoár pro další uplatnění v praxi.
- Vyhledá a porovná domácí i zahraniční nahrávky interpretů akordeonové hry.

3. - 4. ročník

- Žák využije teoretické znalosti při orientaci a základním rozboru notového textu.
- Zharmonizuje danou melodii ve zvolené tónině.
- Předvede zvládnutí měchové techniky – měkké a ostré nasazení, ukončení, obrat měchu v jakékoliv poloze bez dynamické změny a akcentu, střídavý měch.
- Zahraje všechny základní melodické ozdoby.
- Nastuduje samostatně skladbu.
- Zahraje vybrané skladby, při hře využije znalosti o výrazu hrané skladby a vyjádří svůj názor na ni.
- Odliší hru různých žánrů a stylů - hudby barokní, klasicistní, hudby 19. a 20. století, hudby moderních hudebních proudů, jazzu a hudby ovlivněné jazzem.

5.5 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA SMYČCOVÉ NÁSTROJE

5.5.1 Studijní zaměření: Hra na housle

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák přirozeně a uvolněně drží tělo a housle.
- Drží lehce a přirozeně smyčec, nasazuje ho na struny, vede jej rovně na jedné struně (popř. i s přechodem na strunu druhou) při použití základních pohybů paže, tvoří znělý tón.
- Zahraje celým smyčcem i jeho částmi krátké smyky, smyky detaché a legato (v rámci jedné struny) a různé kombinace.
- Správně staví prsty na struny v durovém či mollovém prstokladu dle zvolené školy.
- Orientuje se na hmatníku na všech strunách v rámci jednoho zvoleného prstokladu.
- Rozezná kvalitní tón od nekvalitního.
- Zopakuje jednoduchou melodii na jedné struně podle sluchu.
- Orientuje se v taktu 2/4 až 4/4 s použitím notových hodnot celých až čtvrt'ových, včetně pomlk.
- Zkontroluje intonační přesnost tónu podle prázdných strun či předebraného tónu.
- Zahraje z paměti i z not a spojuje si notový zápis s prstokladem.
- Respektuje základní pravidla souhry - nástup, tempo.

2. ročník

- Žák zahraje dva prstoklady a jejich kombinace (v jedné poloze), orientuje se v jejich notovém zápise.
- Kontroluje intonační přesnost a kvalitu tónu téměř bez připomenutí učitele.
- Plynule hraje smyčcem, má vyvážený tón při hře různými částmi smyčce v různých rytmech. Plynule hraje smyčcem přes struny.
- Používá základní dynamiku f, p.
- Orientuje se v sudém a lichém taktu a v základních rytmických útvarech (rozezná notu a pomlku celou, půlovou, čtvrt'ovou, osminovou, čtvrt'ovou s tečkou a půlovou s tečkou).
- Zahraje z paměti jednoduché skladby přibližně v rozsahu lidové písně.
- Zahraje z listu jednoduché skladbičky sestavené z několika tónů (přibližně na úrovni přípravného ročníku studia).

3. ročník

- Žák koordinuje pohyby pravé a levé ruky.
- Ovládá celý smyčec i jeho části s použitím správných částí paže.
- Vytvoří kvalitní tón.
- Zahraje intonačně jistě základní prstoklady v 1 poloze dle zvolené školy - v kombinacích na více strunách - a orientuje se v jejich notovém zápise.
- Orientuje se v zápisu i složení jednoduchých hudebních útvarů (píseň, etuda atd.).
- Spočítá a zahraje noty a pomlky šestnáctinové.
- Dokáže vystihnout náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit výrazovými prostředky - využívá f, p, rychle, pomalu, smyky staccato, detaché, legato.
- Interpretuje skladbu se základními prvky agogiky (ritardando, koruna).
- Zahraje z paměti instruktivní skladbičky různého charakteru.
- Zahraje z listu skladbičky s jednoduchým rytmem a prstokladem přibližně na úrovni 1. ročníku.
- Naladí si housle pod dohledem pedagoga.

4. ročník

- Žák využívá všech prstokladů ve výchozí poloze a vzájemně je propojuje, orientuje se v jejich notovém zápise a dokáže je zapsat.
- Zahraje v další poloze a používá jednoduché výměny s polohou výchozí.
- Dbá na sluchovou sebekontrolu a kvalitu tónu.
- Dbá na správné vedení smyčce a plynulost pohybů.
- Rozlišuje a využívá dynamické odstínění (p, mf, f, cresc. a decresc.).
- Zvládá hru rozmanitějších rytmických figur (triola, tečkovaný rytmus, synkopa, ligatura).
- Využívá při hře základní smyky (detaché, legato, staccato) a jejich kombinace.

5. ročník

- Žák se orientuje na hmatníku i v notovém zápise v I. a III. poloze.
- Klade důraz na sluchovou sebekontrolu intonace a kvality tónu.
- Zvládá hru dvojhmatů v základní poloze.
- Zahraje základní melodické ozdoby (mordent, nátryl, příraz, opora).
- Zahraje smyk martelé.
- Využívá plynulou výměnu smyku, vibrato, dynamiku a zpěvný tón.
- Dbá na správný postup při domácí přípravě, je schopný samostatně označit obtížná místa skladby a vhodně s nimi pracovat.
- Chápe elementární základy interpretace různých stylových období (baroko, klasicismus a romantismus).
- Naladí si samostatně nástroj.
- Hraje skladby z paměti s doprovodem.

6. ročník

- Žák zahraje smyky detaché a legato přes struny v rychlejších tempech, používá kombinace smyků.
- Hraje plynule ve 2 polohách.
- Zahraje přehmat ve III. poloze s flageoletem, orientuje se v V. poloze.
- Zahraje obtížnější melodické ozdoby – trylek, obal.
- Zahraje lidovou píseň nebo jednodušší skladbu se všemi technickými a výrazovými prostředky, které volí na základě vlastního uvážení, bez pomoci učitele.
- Zhodnotí vlastní výkon i hru ostatních.

7. ročník

- Žák využívá při hře všechny získané technické a výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu.
- Využívá dynamiku, agogiku, frázování a obtížnější způsoby smyku.
- Používá plynulé výměny do vyšších poloh.
- Zvládá základní dvojhmaty především v I. a III. poloze.
- Zvládne interpretaci všech melodických ozdob.
- Orientuje se v zápise, základním členění, harmonii, dynamice a melodii interpretovaných skladeb.
- Vnímá a uplatňuje odlišnosti v hudbě různých stylových období a žánrů.
- Samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, snaží se o vlastní hudební projev, názor na dynamiku, frázování, prstoklady.
- Zahraje z listu skladby přibližně na úrovni 4. - 5. ročníku.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák zvládá hru rozsáhlejších skladeb a delších úseků v přiměřených tempech.
- Navrhuje ve spolupráci s učitelem prstoklady a smyky při studiu nových skladeb.
- Zahraje z paměti skladbu s použitím všech dosud získaných technických dovedností.
- Vyhledá nahrávky skladeb, které studuje (internet, hudební knihovna).

2. ročník

- Žák pracuje za pomoci pedagoga na ztvárnění hudební plochy s využitím všech svých hudebních znalostí a dovedností.
- Vyhledá si skladby z oblasti nonarteficiální („neklasické“) hudby a samostatně na nich pracuje.
- Kontroluje systematicky svou intonaci.

3. ročník

- Žák má svou představu o hudebních stylech a dokáže ji popsat a realizovat.
- Hrou vyjádří své hudební představy.
- Zahraje podle sluchu lidovou či umělou píseň.
- Popíše základní specifika jednotlivých období ve vztahu k nástroji.

4. ročník

- Při nácviu a interpretaci skladeb se orientuje v notovém zápise a samostatně navrhuje prstoklady, smyky i výraz.
- Hraje levou rukou po celém hmatníku a zvládá mnoho druhů smyků.
- Interpretuje při hře z listu notový part včetně agogiky, dynamiky, vhodné artikulace a frázování.
- Využije různé barvy nástroje bez výzvy učitele.
- Vyjádří a diskutuje o svém názoru na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů.

5.5.2 Studijní zaměření: Hra na violu

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák přirozeně a uvolněně drží tělo a violu.
- Drží lehce a přirozeně smyčec, nasazuje ho na struny, vede jej rovně na jedné struně (popř. i s přechodem na strunu druhou) při použití základních pohybů paže, tvoří znělý tón.
- Zahraje celým smyčcem i jeho částmi krátké smyky, smyky detaché a legato (v rámci jedné struny) a různé kombinace.
- Správně staví prsty na struny v durovém či mollovém prstokladu dle zvolené školy.
- Orientuje se na hmatníku na všech strunách v rámci jednoho zvoleného prstokladu.
- Rozezná kvalitní tón od nekvalitního.
- Zopakuje jednoduchou melodii na jedné struně podle sluchu.
- Orientuje se v taktu 2/4 až 4/4 s použitím notových hodnot celých až čtvrt'ových, včetně pomlk.
- Zkontroluje intonační přesnost tónu podle prázdných strun či předehraného tónu.
- Zahraje z paměti i z not a spojuje si notový zápis s prstokladem.
- Respektuje základní pravidla souhry - nástup, tempo.

2. ročník

- Žák zahraje dva prstoklady a jejich kombinace (v jedné poloze), orientuje se v jejich notovém zápise.
- Kontroluje intonační přesnost a kvalitu tónu téměř bez připomenutí učitele.
- Plynule hraje smyčcem, má vyvážený tón při hře různými částmi smyčce v různých rytmech. Plynule hraje smyčcem přes struny.
- Používá základní dynamiku f, p.
- Orientuje se v sudém a lichém taktu a v základních rytmických útvarech (rozezná notu a pomlku celou, půlovou, čtvrt'ovou, osminovou, čtvrt'ovou s tečkou a půlovou s tečkou).
- Zahraje z paměti jednoduché skladby přibližně v rozsahu lidové písně.
- Zahraje z listu jednoduché skladbičky sestavené z několika tónů (přibližně na úrovni přípravného ročníku studia).

3. ročník

- Žák koordinuje pohyby pravé a levé ruky.
- Ovládá celý smyčec i jeho části s použitím správných částí paže.
- Vytvoří kvalitní tón.
- Zahraje intonačně jistě základní prstoklady v jedné poloze dle zvolené školy - v kombinacích na více strunách - a orientuje se v jejich notovém zápise.
- Orientuje se v zápisu i složení jednoduchých hudebních útvarů (píseň, etuda atd.).
- Spočítá a zahraje noty a pomlky šestnáctinové.
- Dokáže vystihnout náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit výrazovými prostředky - využívá f, p, rychle, pomalu, smyky staccato, detaché, legato.
- Interpretuje skladbu se základními prvky agogiky (ritardando, koruna).
- Zahraje z paměti instruktivní skladbičky různého charakteru.
- Zahraje z listu skladbičky s jednoduchým rytmem a prstokladem přibližně na úrovni 1. ročníku.
- Naladí si violu pod dohledem pedagoga.

4. ročník

- Žák využívá všech prstokladů ve výchozí poloze a vzájemně je propojuje, orientuje se v jejich notovém zápise a dokáže je zapsat.
- Zahraje v další poloze a používá jednoduché výměny s polohou výchozí.
- Dbá na sluchovou sebekontrolu a kvalitu tónu.
- Dbá na správné vedení smyčce a plynulost pohybů.
- Rozlišuje a využívá dynamické odstínění (p, mf, f, cresc. a decresc.).
- Zvládá hru rozmanitějších rytmických figur (triola, tečkovaný rytmus, synkopa, ligatura).
- Využívá při hře základní smyky (detaché, legato, staccato) a jejich kombinace.

5. ročník

- Žák se orientuje na hmatníku i v notovém zápise v I. a III. poloze v altovém klíči.
- Klade důraz na sluchovou sebekontrolu intonace a kvality tónu.
- Zvládá hru dvojhmatů v základní poloze.
- Zahraje základní melodické ozdoby (mordent, nátryl, příraz, opora).
- Zahraje smyk martelé.
- Využívá plynulou výměnu smyku, vibrato, dynamiku a zpěvný tón.
- Dbá na správný postup při domácí přípravě, je schopný samostatně označit obtížná místa skladby a vhodně s nimi pracovat.
- Chápe elementární základy interpretace různých stylových období (baroko, klasicismus a romantismus).
- Naladí si samostatně nástroj.
- Hraje skladby z paměti s doprovodem.

6. ročník

- Žák zahraje smyky detaché a legato přes struny v rychlejších tempech, používá kombinace smyků.
- Hraje plynule ve 2 polohách.
- Zahraje přehmat ve III. poloze s flageoletem, orientuje se v V. poloze.
- Zahraje obtížnější melodické ozdoby – trylek, obal.
- Zahraje lidovou píseň nebo jednodušší skladbu se všemi technickými a výrazovými prostředky, které volí na základě vlastního uvážení, bez pomoci učitele.
- Zhodnotí vlastní výkon i hru ostatních.

7. ročník

- Žák využívá při hře všechny získané technické a výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu.
- Využívá dynamiku, agogiku, frázování a obtížnější způsoby smyku.
- Používá plynulé výměny do vyšších poloh.
- Zvládá základní dvojhmaty především v I. a III. poloze.
- Zvládne interpretaci všech melodických ozdob.
- Orientuje se v zápise, základním členění, harmonii, dynamice a melodii interpretovaných skladeb.
- Vnímá a uplatňuje odlišnosti v hudbě různých stylových období a žánrů.
- Samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, snaží se o vlastní hudební projev, názor na dynamiku, frázování, prstoklady.
- Zahraje z listu skladby přibližně na úrovni 4. - 5. ročníku.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák zvládá hru rozsáhlejších skladeb a delších úseků v přiměřených tempech.
- Navrhuje ve spolupráci s učitelem prstoklady a smyky při studiu nových skladeb.
- Zahraje z paměti skladbu s použitím všech dosud získaných technických dovedností.
- Vyhledá nahrávky skladeb, které studuje (internet, hudební knihovna).

2. ročník

- Žák pracuje za pomoci pedagoga na ztvárnění hudební plochy s využitím všech svých hudebních znalostí a dovedností.
- Vyhledá si skladby z oblasti nonarteficiální („neklasické“) hudby a samostatně na nich pracuje.
- Kontroluje systematicky svou intonaci.
- Zahraje snadnější dvojhmaty v různých polohách.

3. ročník

- Žák má svou představu o hudebních stylech a dokáže ji popsat a realizovat.
- Zahraje podle sluchu lidovou či umělou píseň.
- Popíše základní specifika jednotlivých období ve vztahu k nástroji.

4. ročník

- Při nácviu a interpretaci skladeb se orientuje v notovém zápise a samostatně navrhuje prstoklady, smyky i výraz.
- Hraje levou rukou po celém hmatníku a zvládá mnoho druhů smyků.
- Interpretuje při hře z listu notový part včetně agogiky, dynamiky, vhodné artikulace a frázování.
- Využije různé barvy nástroje bez výzvy učitele.
- Vyjádří a diskutuje o svém názoru na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů.

5.5.3 Studijní zaměření: Hra na violoncello

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák přirozeně a uvolněně drží tělo a violoncello.
- Drží lehce a přirozeně smyčec, nasazuje ho na struny, vede jej rovně na jedné struně (popř. i s přechodem na strunu druhou) při použití základních pohybů paže, tvoří znělý tón.
- Zahraje celým smyčcem i jeho částmi krátké smyky, smyky detaché a legato (v rámci jedné struny) a různé kombinace.
- Správně staví prsty na struny v jedné poloze.
- Orientuje se na hmatníku na všech strunách v rámci jedné polohy.
- Používá alespoň občas výměnu druhé a lubové polohy a širokou polohu oběma směry.
- Rozezná kvalitní tón od nekvalitního.
- Zopakuje jednoduchou melodii na jedné struně podle sluchu.
- Orientuje se v taktu 2/4 až 4/4 s použitím notových hodnot čtvrt'ových až celých, včetně pomlk.
- Zkontroluje intonační přesnost tónu podle prázdných strun či předehraného tónu.
- Zahraje z paměti i z not a spojuje si notový zápis s prstokladem.
- Respektuje základní pravidla souhry - nástup, tempo.

2. ročník

- Žák zahraje v jedné poloze s použitím široké polohy nahoru i dolů a orientuje se v notovém zápise hraných tónů.
- Používá výměnu mezi základní a lubovou polohou.
- Kontroluje intonační přesnost a kvalitu tónu téměř bez připomenutí učitele.
- Plynule hraje smyčcem, má vyvážený tón při hře různými částmi smyčce v různých rytmech. Plynule hraje smyčcem přes struny.
- Používá základní dynamiku f, p.
- Orientuje se v sudém a lichém taktu a v základních rytmických útvarech (rozezná notu a pomlku celou, půlovou, čtvrt'ovou, osminovou, čtvrt'ovou s tečkou a půlovou s tečkou).
- Zahraje z paměti jednoduché skladby minimálně v rozsahu lidové písně.
- Zahraje z listu (bez předešlé přípravy) jednoduché skladbičky sestavené z několika tónů (přibližně na úrovni přípravného ročníku studia).

3. ročník

- Žák koordinuje pohyby pravé a levé ruky.
- Ovládá celý smyčec i jeho části s použitím správných částí paže.
- Vytvoří kvalitní tón.
- Zahraje intonačně jistě v základní, lubové a široké poloze v kombinacích na více strunách.
- Orientuje se v zápisu i složení jednoduchých hudebních útvarů (píseň, etuda atd.).
- Zná a zahraje noty a pomlky šestnáctinové.
- Dokáže vystihnout základní náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky - využívá f, p, rychle, pomalu, smyky staccato, detaché, legato.
- Interpretuje skladbu se základními prvky agogiky (ritardando, koruna).
- Zahraje z paměti jednoduchou instruktivní skladbu, píseň různého charakteru.
- Zahraje z listu jednoduché skladbičky s jednoduchým rytmem a prstokladem na úrovni 1. ročníku.
- Naladí si pod dohledem pedagoga sám nástroj.

4. ročník

- Žák dbá na sluchovou sebekontrolu a kvalitu tónu i při výměnách poloh.
- Zahraje přirozené oktávové flageolety.
- Dbá na správné vedení smyčce a plynulost pohybů.
- Rozlišuje a využívá dynamické odstínění (p, mf, f, cresc. a decresc.).
- Zvládá hru rozmanitějších rytmických figur (triola, tečkovaný rytmus, synkopa, ligatura).
- Využívá při hře základní smyky (detaché, legato, staccato) a jejich kombinace.

5. ročník

- Žák se orientuje v tenorovém a houslovém klíči a tzv. palcové poloze.
- Klade důraz na sluchovou sebekontrolu intonace a kvality tónu.
- Dbá na dokonalé provedení smyků detaché, legato, staccato v různých kombinacích i rytmických.
- Zahraje smyk martelé.
- Využívá plynulou výměnu smyku, vibrato, dynamiku a zpěvný tón.
- Dbá na správný postup při domácí přípravě, je schopný samostatně označit obtížná místa skladby a vhodně s nimi pracovat.
- Chápe základy interpretace baroka, klasicismu a romantismu.
- Zvládá hru základních dvojhmatů v 1 poloze.
- Zahraje a zná základní melodické ozdoby (mordent, nátryl, příraz, opora).
- Naladí si samostatně nástroj.
- Hraje skladby z paměti s doprovodem.

6. ročník

- Žák zahraje smyky detaché a legato přes struny v rychlejších tempech, používá kombinace smyků.
- Zahraje přirozený oktávový flageolet.
- Zahraje obtížnější melodické ozdoby – trylek, obal.
- Zahraje lidovou píseň nebo jednodušší skladbu se všemi technickými a výrazovými prostředky, které volí na základě vlastního uvážení bez pomoci učitele.
- Zhodnotí vlastní výkon i hru ostatních.

7. ročník

- Žák využívá při hře všechny získané technické a výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu.
- Využívá dynamiku, agogiku, frázování a obtížnější způsoby smyku.
- Používá plynulé výměny do vyšších poloh.
- Zvládá základní dvojhmaty především v nižších polohách.
- Zvládne interpretaci všech melodických ozdob.
- Orientuje se v zápise, základním členění, harmonii, dynamice a melodii interpretovaných skladeb.
- Vnímá a uplatňuje odlišnosti v hudbě různých stylových období a žánrů.
- Samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, snaží se o vlastní hudební projev, názor na dynamiku, frázování, prstoklady.
- Zahraje z listu skladby přibližně na úrovni 4. - 5. ročníku.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák zvládá hru rozsáhlejších skladeb a delších úseků v přiměřených tempech.
- Navrhne ve spolupráci s učitelem prstoklady a smyky při studiu nových skladeb.
- Zahraje z paměti skladbu s použitím všech dosud získaných technických dovedností.
- Vyhledá nahrávky skladeb, které studuje (internet, hudební knihovna).

2. ročník

- Žák pracuje za pomoci pedagoga na ztvárnění hudební plochy s využitím všech svých hudebních znalostí a dovedností.
- Vyhledá si skladby z oblasti nonarteficiální („neklasické“) hudby a samostatně na nich pracuje.
- Kontroluje systematicky svou intonaci.
- Zahraje snadnější dvojhmoty v různých polohách.

3. ročník

- Žák má svou představu o hudebních stylech a dokáže ji popsat a realizovat.
- Zahraje podle sluchu lidovou či umělou píseň.
- Popíše základní specifika jednotlivých období ve vztahu k nástroji.

4. ročník

- Při nácviu a interpretaci skladeb se orientuje v notovém zápise a samostatně navrhuje prstoklady, smyky i výraz.
- Využívá hru levou rukou po celém hmatníku a zvládá mnoho druhů smyků.
- Interpretuje při hře z listu notový part včetně agogiky, dynamiky, vhodné artikulace a frázování.
- Využije různé barvy nástroje bez výzvy učitele.
- Vyjádří a diskutuje o svém názoru na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů.

5.5.4 Studijní zaměření: Hra na violu da gamba

Charakteristika studijního zaměření

S využitím nejmenší velikosti nástroje může být výuka hry na violu da gamba zahájena u dětí pětiletých až sedmiletých, avšak zahájení výuky není vázáno na konkrétní věk žáka nebo na předchozí absolvování dalšího nástroje. Dobrou přípravou je např. studium hry na klasickou kytaru (nástroj je opatřen převazou, tedy pražci, podobně jako kytara), výhodou může být také zkušenost při ovládnutí smyčce, i když způsob jeho držení se výrazně odlišuje od držení smyčce při hře na moderní nástroj. Při studiu lze doporučit kombinaci především s hrou na klávesové nástroje.

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák zná a pojmenuje základní části nástroje, zná správné držení těla a nástroje při hře.
- Správně postaví levou ruku, hraje pizzicato.
- Předvede správné držení smyčce a tah po prázdných strunách, dokáže sloučit úkony obou rukou.
- Hraje v základní poloze, zná pojmy základní poloha a široká poloha.
- Hraje smyčcem ve všech jeho částech a používá základní smyky.

2. ročník

- Žák dokáže hrát všemi částmi smyčce, plynule používá základní smyky, plynule vyměňuje smyky.
- Kontroluje uvolnění ramen a paží, odlišuje hru f, p.
- Zahraje stupnici a akord.

3. ročník

- Žák dokáže při hře kontrolovat uvolněné držení obou rukou.
- Hraje vybrané durové stupnice a akordy.
- S pomocí učitele naladí nástroj.
- Použije při hře dynamické odstínění.

4. ročník

- Žák se orientuje na hmatníku v dosud probraných polohách.
- Hraje vybrané stupnice dur a moll.
- Improvizuje jednoduchým způsobem do basových témat.

5. ročník

- Žák pohybuje s jistotou levou rukou po hmatníku.
- Plynule čte notový zápis v příslušném klíči.
- Hraje snazší stupnice přes 3 oktávy.
- Hraje rozsáhlejší hudební formy a skladby různých stylových období.

6. ročník

- Žák samostatně naladí nástroj.
- Využívá při nácvičce intonační, rytmickou a tónovou sebekontrolu.
- Ovládá plynulé výměny poloh.
- Hraje stupnice přes 3 oktávy s různými druhy smyků.

7. ročník

- Žák nacvičí samostatně skladby na vystoupení.
- Navrhne prstoklady, dynamiku nebo frázování.
- Využije při hraní všech svých smykových dovedností.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák se orientuje s přehledem na hmatníku.
- Ovládá hru smyčcem a používá vhodné smykové kombinace.
- Pohotově hraje z listu.

3. - 4. ročník

- Žák hraje a samostatně navrhuje vhodné smykové kombinace.
- Samostatně vybere a nastuduje přednesové skladby.
- Interpretuje dobovou notaci a její symboly.
- Kontroluje intonaci ve vyšších polohách.

5.6 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA STRUNNÉ NÁSTROJE

5.6.1 Studijní zaměření: Hra na kytaru

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák pojmenuje jednotlivé části kytary a vysvětlí, k čemu slouží (struny, pražce, kobylka, ladící mechanika atd.).
- Předvede správné držení nástroje a postavení obou rukou tak, aby bylo funkční a výhodné po stránce hudební i fyziologické.
- Pojmenuje jednotlivé struny.
- Označí prsty pravé a levé ruky užívané mezi kytaristy kvůli snadnější komunikaci.
- Drnkne na každou prázdnou strunu postupně všemi prsty pravé ruky a kombinaci alespoň dvou prázdných strun (současně a rozloženě) palcem a některým z ostatních prstů (bez dopadu).
- Zahraje na jedné prázdné struně i na kombinaci alespoň dvou prázdných strun jednoduché rytmy (předehrané učitelem či podle známých říkadel).
- Vysvětlí, že v každém pražci na každé struně se nachází určitý tón, a označí jednotlivé pražce čísly v rozsahu odpovídajícím jeho momentálním matematickým schopnostem.
- Přitlačí strunu k pražci všemi jednotlivými prsty levé ruky vyjma palce a zkoordinuje tento úkon s drnknutím v pravé ruce na příslušné struně tak, aby zahrál tón.
- Předvede orientaci v tónech v I. poloze, zapíše tyto tóny do notové osnovy, zreprodukuje je podle jejich jména i podle notového zápisu.
- Zahraje jednohlasou melodií s využitím tónů v I. poloze, případně snadnou přednesovou skladbu využívající prázdných strun.
- Zahraje durovou stupnici v rozsahu 1 oktávy s využitím prázdných strun.
- Samostatně vytvoří jednoduchý dvojhlas pomocí přidání prodlévajícího basu na prázdné struně k melodií hrané ostatními prsty.

2. ročník

- Žák naladí kytaru s pomocí elektronické ladičky.
- Vysvětlí vlastními slovy pojmy „akord“ a „doprovod“, zahraje prsty p - i - m na prázdných strunách tři tóny současně a rozloženě.
- Předvede alespoň jeden způsob hry dvoudobého a jeden způsob hry třídobého doprovodu minimálně na třech prázdných strunách a orientaci v jejich notovém zápisu.
- Zahraje snadné dvojhmaty. V kombinaci s prázdnou strunou je využije ke hře jednoduchých či zjednodušených akordů a předvede orientaci v jejich notovém zápisu.
- Zahraje alespoň tři tříhlasé akordy, které jsou ve vztahu T, S, D, s využitím prázdných strun.
- Zahraje jednoduchý harmonický doprovod k písni s využitím naučených akordů a doprovodů.
- Předvede orientaci v zápisu jednoduchých rytmických útvarů na prázdných strunách a zahraje je z listu.
- Vlastními slovy vysvětlí pojem „souhra“, zahraje doprovod k jednohlasé melodií hrané učitelem a naopak.
- Popíše pojmy „hra s dopadem“ a „hra bez dopadu“. Vysvětlí, k čemu se používají a proč, podle potřeby je aplikuje při hře stupnic a jednohlasých melodií.
- Uvede tři základní dynamické úrovně (p, mf, f) a předvede je při hře vybraného doprovodu na prázdných strunách.
- Vysvětlí pojem „artikulace“, uvede její dva základní způsoby (tenuto, staccato) a předvede je při hře vybrané jednohlasé melodie.

- Plynule ovládne přechod palce pravé ruky z jedné basové struny na jinou a využije ho při hře jednohlasých melodií s basem na prázdných strunách.
- Zahraje snadnou přednesovou skladbu.
- Zahraje durovou či mollovou diatonickou stupnici v rozsahu 1 oktávy s využitím prázdných strun.

3. ročník

- Žák zahraje z paměti snadnou přednesovou skladbu.
- Vysvětlí pojmy „crescendo, decrescendo a ritardando“ a předvede je při hře vybraného doprovodu na prázdných strunách.
- Vysvětlí pojem „zvukový rejstřík“ a vyjmenuje tři základní (měkký, normální a ostrý). Předvede jejich plynulou výměnu při hře vybraného doprovodu na prázdných strunách.
- Předvede orientaci ve II. a III. poloze na strunách e, h, g, provede výměnu poloh.
- Vysvětlí pojem „typová stupnice“, zahraje z paměti alespoň jeden typ diatonické dur nebo jeden typ diatonické moll v rozsahu 2 oktáv.
- Vysvětlí pojem „kadence“, její význam, z čeho se skládá a k čemu se používá.
- Zahraje z listu jednohlasou melodii.
- Zahraje doprovody k písním s použitím jednoduchých doprovodů či rozkladů a základních akordů.
- Zahraje etudy různého zaměření ke zdokonalení své hry.

4. ročník

- Žák předvede orientaci a hru v první až páté poloze na strunách e, h, g a výměnu poloh.
- Vysvětlí pojem „vzestupné a sestupné legato“, předvede jejich aplikaci při hře etud a přednesových skladeb.
- Vysvětlí pojem „melodická ozdoba“ a předvede alespoň jeden příklad.
- Zahraje barré přes tři a více strun a využije jej při hře akordů.
- Předvede zvládnutí základních akordových hmatů (C, G, D, A, E, a, e, d) a jejich aplikaci při hře doprovodů.
- Zahraje harmonický doprovod k písni s využitím naučených akordů a kadencí.
- Zahraje přednesové skladby alespoň ze dvou různých stylových období.

5. ročník

- Žák předvede orientaci na hmatníku a hru do VII. polohy na strunách e - g.
- Zahraje hmaty s použitím velkého barré.
- Zahraje typové stupnice dur a moll s křížky v rozsahu 2 a 3 oktáv a kadence.
- Zahraje vícehlas.
- Předvede doprovod podle notace i akordických značek.

6. ročník

- Žák předvede orientaci na hmatníku a hru do deváté polohy na všech strunách.
- Zahraje základní melodické ozdoby (např. příraz, odtah, nátryl, trylek, glissando, flageolety, rasgueado aj.).
- Zahraje stupnice dur a moll s křížky a béčky v rozsahu 2 a 3 oktáv a kadence.
- Vytvoří doprovody k jednoduchým písním s použitím hlavních harmonických funkcí T, S, D.
- Přetransponuje písně do základních kytarových tónin C, G, D, a, d.

7. ročník

- Žák předvede transpozici písně do základních kytarových tónin (C, G, D, A, E, a, d) a vytvoří vlastní doprovod.
- Předvede orientaci na celém hmatníku na všech strunách a uplatnění plynulé hry ve vyšších polohách.
- Předvede naladění nástroje podle sluchu.
- Zahraje vybrané sólové skladby 16. – 20. století.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák předvede osvojení vibrata.
- Zahraje stupnice v rozsahu 2 a 3 oktáv s nácvikem prstových variant pravé ruky v rychlejším tempu.
- Předvede interpretaci skladeb všech slohových období, popíše vlastními slovy jejich základní charakteristiky a odlišnosti.
- Předvede transpozici písně v rámci základních kytarových tónin (C, G, D, A, E, a, d, e).
- Předvede improvizaci na základě využití pentatonických a diatonických stupnic.
- Zahraje intervalové stupnice (tercie, sexty, oktávy a decimy) dur i moll s prstovými variantami pravé ruky.

3. - 4. ročník

- Žák odvodí všechny typy kvintakordů (dur, moll, zv. i zm.), zahraje je a najde na hmatníku jejich obraty.
- Zahraje septakordy (D7, maj, moll, dim) a obohacené akordy (add6, add9, sus4).
- Předvede orientaci v české i světové kytarové literatuře 16. – 21. století.
- Samostatně vytvoří doprovody k jednoduchým písním s využitím hlavních harmonických funkcí (T, S, D, II, VI a MD/D v durových tóninách a T, S, D, III a VII v mollových tóninách).

5.6.2 Studijní zaměření: Hra na elektrickou kytaru

Charakteristika studijního zaměření

Studium hry na elektrickou kytaru je zaměřeno na praktické zvládnutí nástroje a jeho využití v různých stylových oblastech nonarteficiální hudby. V průběhu studia se každý žák seznámí s různými žánry a styly, jejich charakteristickými znaky ve vztahu ke způsobu hry, potřebnému technickému vybavení. Díky několika souborům školy má možnost profilace v oblasti, ke které inklinuje.

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák popíše nástroj a jeho části (hlava, ladící mechanika, krk, pražce, tělo, tremolo - kobylka, potenciometry, snímače - jejich funkce a přepínání) včetně strun a ladění.
- Má správně postavenou pravou ruku s úchopem trsátka.
- Má správně postavenou levou ruku – chromatické postupy na hmatníku (1234, 1324, 1423, 1342) s připojením pravé ruky a hry trsátkem po jednotlivých strunách.
- Zahraje durovou stupnici do 1 oktávy s použitím prázdných strun.
- Interpretuje drobné melodie, skladby a rytmické útvary za doprovodu učitele.
- Rozliší zkreslený a čistý zvuk aplikací na stupnici za pomoci učitele.

2. ročník

- Žák má osvojený úchop trsátka v pravé ruce a volně přechází mezi strunami.
- Používá ladění pomocí ladičky – připojení, nastavení komorního A (Hz 440).
- Pracuje s metronomem - nastavení rytmických hodnot.
- Má usazenou levou ruku pro hraní na hmatníku – orientuje se v dané poloze, vyjmenuje tóny.
- Zná základní funkce kytarového komba - zapnutí, připojení, přepnutí zkresleného zvuku.
- Ovládá durovou a mollovou stupnici do 1 oktávy, zahraje a vysvětlí pojem kadence.
- Rozliší a interpretuje dynamická znaménka (p, mf, f).
- Orientuje se na hmatníku od I. do V. polohy.
- Interpretuje drobnou skladbu dle zvládnuté látky a dosažené technické úrovně.
- Zvládá základy hry se zkresleným zvukem – tlumení pravou rukou.

3. ročník

- Žák zahraje dvojhmaty, power akord, akord.
- Ovládá hru na hmatníku od I. do VII. polohy s vyjmenováním daných tónů.
- Využívá technických cvičení ke zdokonalení své technické úrovně pomocí etud k tomu určených nebo cvičení sestavených učitelem.
- Interpretuje skladby různých žánrů za pomoci čistého a zkresleného zvuku.

4. ročník

- Žák zahraje durovou a mollovou stupnici do 1 oktávy s obraty kvintakordu a kadenci.
- Ovládá základy přepínání zkresleného a čistého zvuku.
- Interpretuje drobný doprovod s použitím tlumené techniky a znělých tónů se zkresleným zvukem.
- Ovládá doprovod s jinými hudebními nástroji.
- Orientuje se na hmatníku od I. do IX. polohy.
- Aplikuje hrou intervalové dvojhmaty při zkresleném zvuku s přechody do power akordů.
- Rozliší hudební žánry – výrazovost a technika hry nástroje dle daného žánru

5. ročník

- Žák zahraje durové a mollové stupnice do 2 oktáv včetně obratu kvintakordů, kadence, D7.
- Orientuje se na hmatníku od I. do XI. polohy, zvládá hru trsátkem s rytmickými útvary dle daného doprovodu.
- Zvládá plynule obsluhu hudební aparatury – komba (přepnutí zkresleného zvuku, užití efektu reverb - zkreslený i čistý zvuk).
- Interpretuje etudy jak s čistým, tak se zkresleným zvukem včetně přednesů.
- Zná další výrazové prostředky, které je možné použít pro hru na nástroj (delay, chorus, multieffekt, wah pedal).

6. ročník

- Žák zahraje durovou a mollovou stupnici do 2 oktáv, obraty kvintakordů, kadenci, D7.
- Zahraje akordy – power akord, barré, dvojhmaty při hře se zkresleným zvukem.
- Používá výrazové prostředky – dynamiku (p, mf, f), úhozy trsátkem (rytmické členění), kombinaci prstů.
- Improvizuje na základě získaných znalostí za pomoci doprovodu učitele, připraveného dema, nebo vlastní skladby.
- Vytvoří vlastní rytmický doprovod s melodickou linkou za pomoci učitele.
- Orientuje se v notovém zápise, tabulatuře, akordových značkách, v programu Guitar pro 5 dle získaných zkušeností.

7. ročník

- Žák ovládá základní nástrojovou techniku (prstovou a trsátkovou techniku střední obtížnosti), hraje s tónovou kulturou a je schopen naladit si nástroj podle ladičky i sluchu včetně obsluhy metronomu.
- Hraje plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách, orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech.
- Interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů.
- Doprovodí podle notace i akordických značek, hraje kadence a vytváří vlastní doprovod.
- Zná a orientuje se na hmatníku v celém rozsahu.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák ovládá základní obsluhu svého nástroje, hudební aparaturu (nastavení zvuku, seřízení korekcí).
- Plně využívá techniky pro hru PR (trsátka, prsty, tlumení).
- Plně se orientuje na hmatníku v celém rozsahu, vyjmenuje jednotlivé tóny.
- Užívá návyky při práci s efekty (použití zkresleného zvuku přes footswitch, delay).
- Vytvoří vlastní rytmický a melodický úsek dle získaných vědomostí.
- Improvizuje na podkladu jednoduchého tématu dle svého výběru nebo výběru učitele.
- Doprovází podle notace, akordických značek, tabulatury.
- Interpretuje technické etudy od známých kytaristů.
- Zahraje skladbu s použitím zkresleného zvuku s využitím krátkého sólového doprovodu.

2. ročník

- Žák umí použít své sluchové cítění ke stažení přiměřeně složitého partu z nahrávky.
- Orientuje se v hudebních žánrech a dokáže rozeznat hudební styl.
- Používá v základním tvaru hru tappingem, hammeringem.
- Použije barevné odstínění zvuku za pomoci svého nástroje (ovládání snímači, tremolem).
- Ovládá jednoduchou stavbu skladby (vytvoření sloky, refrénu).
- Zvládá nácviky rytmického cítění za pomoci metronomu ve stupnicích s rytmickými útvary.

3. ročník

- Žák si vytvoří systém jednoduchého denního cvičení pro udržení dosažené techniky.
- Zvládá úpravu zvuku aparatury (nastavení svého vlastního zvuku dle vkusu a cítění).
- Zahraje durové a mollové stupnice v rozšířené poloze.
- Zahraje stupnice v terciích, sextách.
- Rozlišuje dynamickou hru s trsátkem při tlumených a znělých tónech.

4. ročník

- Žák využívá získané zkušenosti ke kvalitnímu tónu, k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech za pomoci efektů na modelování zvuku (distortion, reverb, delay, chorus).
- Zkomponuje vlastní skladbu pro soubor.

5.6.3 Studijní zaměření: Hra na basovou kytaru

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák popíše nástroj a jeho jednotlivé části.
- Obsluhuje kombo (zapnutí, zapojení, zesílení).
- Sedí rovně u baskytary a správně pokládá prsty levé ruky na hmatník v základní poloze na všech strunách.
- Orientuje se v notové osnově a přiřazuje hrané tóny k jejich zápisu v F klíči.
- Hraje na prázdných strunách střídavě dvěma prsty.

2. ročník

- Žák má pevné postavení levé ruky a na hmatníku se orientuje v I. a II. poloze.
- Naladí nástroj podle ladičky.
- Zahraje snazší skladbu či píseň z paměti.

3. ročník

- Žák se orientuje na hmatníku v I. až III. poloze.
- Plynule čte noty a prstoklady v probíraném učivu a základní označení v notaci (předznamenání, takt, tempo, dynamika).
- Interpretuje píseň, doprovod k bluesové dvanáctce, nebo drobnou skladbu za použití dynamiky.

4. ročník

- Žák se orientuje na hmatníku od I. do IV. polohy s vyjmenováním tónů.
- Zahraje stupnici dur, pentatonickou i bluesovou v rozsahu jedné oktávy.
- Vytvoří podle akordických značek snadný doprovod k písni.
- Orientuje se v písňové a bluesové formě.

5. ročník

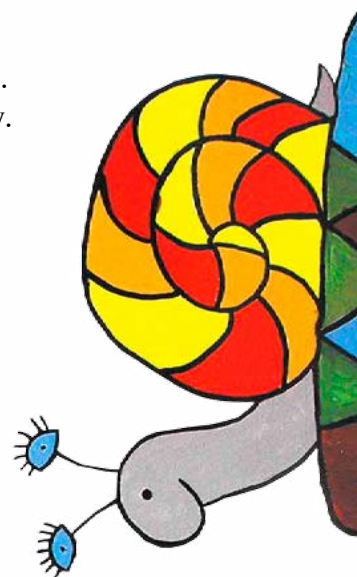
- Žák používá základy techniky slap a hru trsátkem.
- Vytvoří vlastní doprovod k písni či skladbě podle akordických značek.

6. ročník

- Žák se orientuje na hmatníku do VI. polohy.
- Zahraje doprovod k jazzovému standartu.
- Nastaví korekce na nástroji a kombu.

7. ročník

- Žák používá hru prsty, trsátkem a slap.
- Orientuje se na hmatníku do VII. polohy.
- Orientuje se v zápise interpretovaných skladeb, rozeznává jejich členění.
- Rozeznává styl a interpretuje skladby různých žánrů.
- Samostatně nastuduje skladbu, nebo vytvoří vlastní doprovod podle akordických značek.

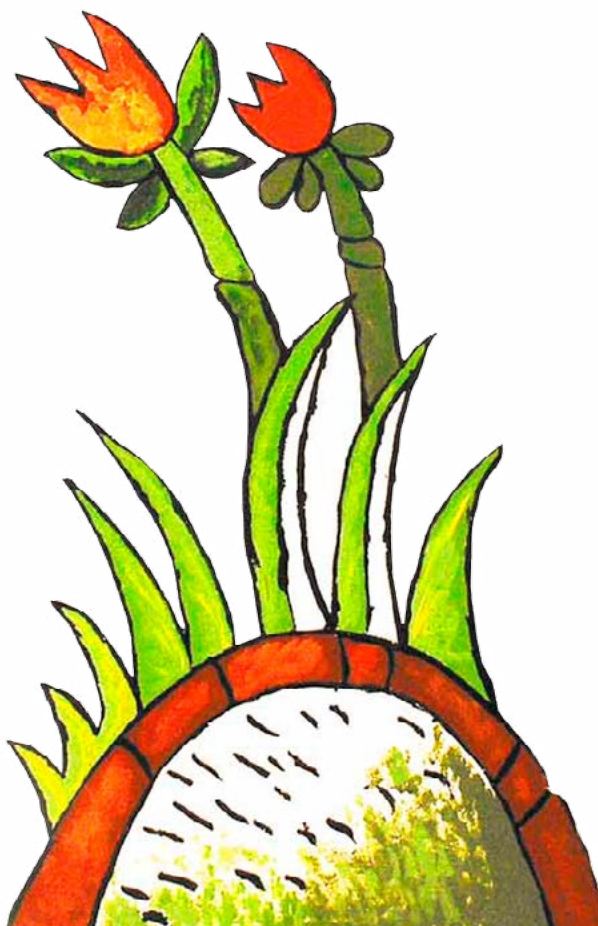
Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák ovládá artikulaci (legato, staccato, tenuto).
- Interpretuje se zapojením dynamických a barevných odstínů.
- Orientuje se v různých hudebních stylech poslechem a rozborem skladeb.

3. - 4. ročník

- Žák zahraje stupnici dur, moll, pentatonickou i bluesovou ve 2 oktávách.
- Samostatně hraje podle not i akordických značek různé hudební styly.
- Vytvoří vlastní doprovod a improvizaci k písni, nebo jazzovému standardu.

5.7 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA BICÍ NÁSTROJE

5.7.1 Studijní zaměření: Hra na bicí nástroje

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák ke hře použije libovolný bicí nástroj (tamburína, conga, bonga, malý buben).
- Žák zahraje na nástroj sólově nebo s nahrávkou.
- Spočítá základní rytmické hodnoty (čtvrt'ová, osminová) v taktu 4/4 a 2/4.
- Zahraje základní rytmické hodnoty (čtvrt'ová, osminová) v taktu 4/4 a 2/4.
- Zahraje melodii jednoduché písně (např. Kočka leze dírou, Ovčáci čtveráci) na melodický bicí nástroj (marimba, zvonkohra, metalofon), akceptovanou variantou pro první ročník studia je zahrání melodie jednoduché písně na klavír či klávesy (stačí vyťukat jedním prstem).

2. ročník

- Žák ke hře použije malý buben.
- Předvede uvolněné zápěstí z důvodu správné funkce lehkého a pružného odskoku paličky od blány a znělosti úderu.
- Žák zahraje paličkou na velký buben (samostatný velký buben do pochodu), alternativou je hra tympánovými paličkami na floor tom z bicí soupravy.
- Na velký buben (v soupravě bicích nástrojů) hraje s odpruženým kotníkem.
- Při hře rozliší dva dynamické odstíny (piano, forte).
- Spočítá základní rytmické hodnoty (nota půlová, čtvrt'ová, osminová) v taktu 4/4 a 2/4.
- Zahraje melodii jednoduché písně (např. Kočka leze dírou, Ovčáci čtveráci) na melodický bicí nástroj (marimba, zvonkohra, metalofon).

3. ročník

- Žák předvede hru na malý buben a na bicí soupravu.
- Předvede základní doprovod na bicí soupravu složený ze čtvrt'ových a osminových not hraných na HI-HAT s kombinací hry velkého a malého bubnu. Na velký a malý buben zahraje kombinaci not půlových, čtvrt'ových, nebo čtvrt'ových a osminových.
- Zahraje jednoduchý přechodový break v doprovodu.
- Spočítá základní rytmické hodnoty (nota půlová, čtvrt'ová, osminová, šestnáctinová) v taktu 4/4, 3/4, 2/4 a 6/8.
- Zahraje melodii písně, skladby na melodický bicí nástroj (marimba, zvonkohra, metalofon), při hře využívá optimálně 2 paličky (v každé ruce jednu).

4. ročník

- Žák při hře na bicí soupravu využívá všech dynamických rozdílů.
- Zahraje etudy pro malý buben s podporou HI-HAT ve čtvrt'ových hodnotách.
- Vyvine rychlejší údery na základě pružnější hry nohou.
- Předvede akcentovanou hru na malý buben s podporou HI-HAT. Interpretuje ucelený projev dynamicky kontrastní hry na malý buben v pomalejším tempu – čtvrt'ová = 70. Využije akcenty hrané o ráfek, popř. na celou bicí soupravu.
- Zahraje etudu na malý buben s převažujícími šestnáctinovými hodnotami, s cílem dosažení lehkosti a plynulosti úderů ve třech dynamických odstínech. Zároveň se snaží dosáhnout konstantního tempa a konkrétnosti jednotlivých úderů.
- Předvede techniku hry dvojitého úderu.
- Při hře alespoň částečně naznačí víření ve čtvrt'ových a osminových hodnotách ve stejné dynamice.

- Zahraje formou ozvěny učitelem předebraný dvoutaktový rytmický motiv.
- Zahraje durovou stupnici na melodický bicí nástroj (marimba, zvonkohra, metalofon)
- Zahraje melodii písně, skladby na melodický bicí nástroj (marimba, zvonkohra, metalofon), při hře využívá optimálně 2 paličky (v každé ruce jednu).
- Žák předvede vír na melodickém bicím nástroji – paličkami na jednom tónu (tempo víření je dle dovedností žáka).

5. ročník

- Žák zahraje rytmické stupnice až do šestnáctinových rytmických hodnot tam a zpět, s cílem pochopení smyslu ucelenosti a vyváženosti jednotlivých rytmických frází a jejich udržení v konstantním tempu.
- Na malý buben zahraje triolový rytmus.
- Zahraje víření v osminových a šestnáctinových rytmických hodnotách, přičemž dbá na spojování víření s cílem dosažení ucelenosti a vysoké hustoty intenzity zvuku, a to ve dvou rozdílných dynamikách.
- Zahraje jednoduché přírazy.
- Zahraje tzv. sambový doprovod (kombinace velkého bubnu s HI-HAT) za současné hry na malý buben v osminových popř. i šestnáctinových hodnotách s cílem úspěšné koordinace končetin.
- Zahraje durové stupnice (do 3 křížků a do 3 bé) na melodický bicí nástroj (marimba, zvonkohra, metalofon).
- Zahraje melodii písně, skladby na melodický bicí nástroj (marimba, zvonkohra, metalofon), při hře využívá optimálně 2 paličky (v každé ruce jednu).
- Žák předvede vír na melodickém bicím nástroji – paličkami na jednom tónu, a využije tento vír v přednesené skladbě.

6. ročník

- Žák zkombinuje nohy (HI-HAT, velký buben) s podporou rytmického bubnu, popřípadě ostatních tom-tomů.
- Předvede hru s akcenty rozvedenou do celé soupravy tom-tomů.
- Při hře využije pružného odskoku paličky a dynamického kontrastu úderů pro zefektivnění hry na soupravu.
- Využije akcenty v přechodových breacích.
- Zahraje na bicí soupravu etudu s výskytem triolových a šestnáctinových hodnot a tečkovaného rytmu.
- Zahraje durové stupnice (do 3 křížků a do 3 bé) na melodický bicí nástroj (marimba, zvonkohra, metalofon).
- Zahraje rozklady durových kvintakordů na melodický bicí nástroj.
- Zahraje mollovou stupnici dle vlastního výběru na melodický bicí nástroj.
- Zahraje melodii písně, skladby na melodický bicí nástroj, při hře využívá optimálně 2 paličky (v každé ruce jednu).
- Žák předvede vír na melodickém bicím nástroji – paličkami na jednom tónu, a využívá tento vír v přednesené skladbě.
- Zahraje dvojhlasně na melodické nástroje.

7. ročník

- Žák při hře využije všechny znalosti a dovednosti k získání sytého a plného zvuku.
- Žák předvede hru se zřetelnou dynamikou.
- Zahraje dynamický tlakový vír (cresc. - decresc.).
- Zahraje dvou až čtyřtaktová sóla na bicí soupravu s využitím akcentované hry.
- Přesvědčivě interpretuje taneční rytmy: bossa nova, latin, foxtrot, cha-cha, disco, swing, jazz aj.
- Naladí jednotlivé bubny bicí soupravy.
- Posoudí samostatně vlastní úroveň přednesu a odhalí nedostatky hry.
- Popíše a vysvětlí historický vývoj bicích nástrojů a bicí soupravy.
- Žák zahraje durové i mollové stupnice na melodický bicí nástroj (marimba, zvonkohra, metalofon) v celém rozsahu nástroje.
- Zahraje rozklady durových kvintakordů na melodický bicí nástroj v celém rozsahu nástroje.
- Zahraje skladbu na melodický bicí nástroj.

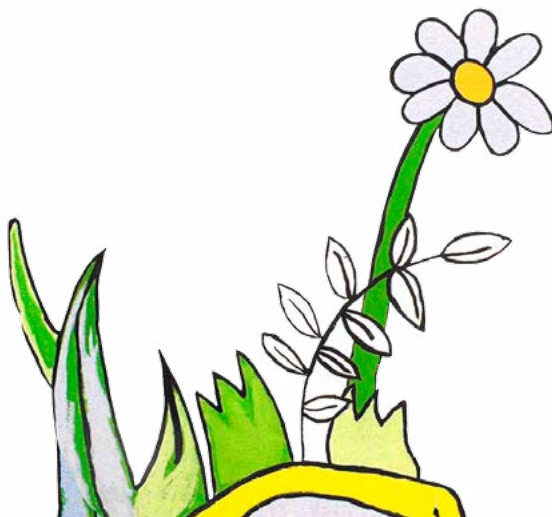
Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák předvede plně zautomatizovaný tlakový vír v cresc. a decresc., hraní dvojek a přírazu (jednoduchých, dvojitých, trojitých i několikanásobných).
- Předvede dynamicky vyrovnaný ucelený přednes.
- Vyjádří svůj názor na základě poslechu koncertů a nahrávek.
- Samostatně a zodpovědně zhodnotí svůj vlastní umělecký projev.
- Samostatně bez pomoci učitele si připraví skladbu, která splní požadavky dynamické vyváženosti s jistou dávkou procítěného hudebního projevu.

3. - 4. ročník

- Žák zahraje víření v šestnáctinových, sextolových, dvaatřicetinových rytmických hodnotách a využije je v praxi.
- Vymyslí vlastní break, či dobře vystaví několikataktové sólo.
- Zahraje z listu na bicí soupravu složitější rytmy.
- Uvede příklady skladeb pro bicí nástroje významných světových a českých autorů.
- Využije svých posluchačských a interpretačních zkušeností i získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledá si skladby podle vlastního výběru, přičemž uplatní všechny získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje.
- Žák předvede orientaci ve všech hudebních žánrech a popíše historii svého oblíbeného žánru.

5.8 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: ZPĚV

5.8.1 Studijní zaměření: Zpěv

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák teoreticky popíše správnou techniku dýchání ústy i nosem.
- Na upozornění vyučujícího provede správný nádech.
- Teoreticky popíše správné držení těla (ramena dole, vzpřímený postoj, váha na obou nohách – zachování správné osy těla). Při chybném postoji zareaguje na upozornění učitele.
- Předvede výraznou artikulaci a výslovnost.
- Předvede intonaci podle klavíru v rámci svého hlasového rozsahu.
- Předvede nácvik nasazení tónů do masky (hlavový tón).
- Zaspívá národní písně s doprovodem klavíru.
- Zaspívá několik písní z paměti.

2. ročník

- Žák předvede částečné ovládnutí nádechu ústy i nosem.
- Při zpěvu dodrží dva základní dynamické odstíny f, p.
- Zaspívá národní písně a lidové písně v úpravách s doprovodem klavíru.
- Zpívá jednoduché umělé písně.

3. ročník

- Žák předvede správné držení uvolněného těla a klidné dýchání.
- Předvede zvládnutí základních technických prvků (při nasazení tónů čistou intonaci a správnou artikulaci).
- Předvede využití hlasu v celém svém rozsahu, zachování jeho přirozenosti.
- Během zpěvu rozliší základní dynamiku a agogiku.
- Předvede částečné zvládnutí legatového zpěvu.
- Předvede čistou interpretaci písně bez hudebního doprovodu.
- Zaspívá několik umělých a lidových písní z paměti.

4. ročník

- Žák během zpěvu využije dynamiku v rozsahu p – cresce., f – decresc.
- Vysvětlí hudební pojmy: staccato, legato, cresc., decresc., prima volta, seconda volta, koruna.
- Rozliší zpěv legato a staccato.

5. ročník

- Žák předvede částečné zvládnutí pěvecké hlasové techniky i v hraničních polohách svého hlasového rozsahu.
- Předvede práci s dechem, dostatečný nádech i hospodaření s dechem v daných frázích skladby.
- Předvede udržení intonace ve druhém a třetím hlase společně se svými spolužáky.
- Samostatně se rozezpívá.
- Předvede jednotnou barvu v celém svém hlasovém rozsahu.
- Zaspívá lidové i umělé písně vyšší náročnosti a různého přednesového charakteru.

6. ročník

- Žák automaticky využije zvládnutou pěveckou hlasovou techniku při zpěvu vybraného repertoáru v rámci svého hlasového rozsahu.
- Předvede čistou intonaci tercie, kvinty a oktávy.
- Objektivně zhodnotí svůj pěvecký výkon i výkony svých spolužáků.
- Vhodně zvolí nádechy podle jednotlivých frází skladby.

7. ročník

- Žák při zpěvu využije hlas v celém svém rozsahu, zachová jeho přirozenost a nepřepíná své síly.
- Zanalyzuje text skladby a dle jeho významu přednese skladbu s patřičnou dynamikou a výrazem.
- Během výuky vyjádří svůj názor na provedení vybraných skladeb.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák přenesse skladbu do libovolné hlasové polohy.
- Předvede znalost pěveckých pojmů, popíše pravidla hlasové hygieny a základy fonetiky.
- Samostatně nastuduje jednodušší skladbu včetně požadavků agogiky a dynamiky.
- Předvede orientaci v hudebním zápise.
- Předvede samostatnou práci během korepetice.
- Zazpívá melodickou ozdobu (příraz, obal).
- Předvede kvalitní nasazení tónu i jeho správné ukončení.
- Předvede kultivovanou interpretaci skladeb různých slohových období, využití veškeré agogické a dynamické škály a výrazu.

3. - 4. ročník

- Žák samostatně nastuduje skladbu a vytvoří si vhodnou dynamiku.
- Zazpívá skladby z paměti s doprovodem klavíru.
- Při zpěvu předvede vhodný pohybový výraz, nenucené a přirozené chování na pódiu.
- Rozpozná svou hlasovou dispozici. Vysvětlí, jak s hlasem zacházet v případě indispozice.
- Přednese svůj vytvořený názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor zformuluje do konkrétní finální podoby.
- Na základě žakových posluchačských a interpretačních zkušeností, získaných hudebních vědomostí a dovedností si vyhledá nové skladby k samostatnému studiu.
- Uvede příklady vokálních skladeb významných světových a českých autorů.

5.9 SPOLEČNÉ OSNOVY HUDEBNÍHO OBORU

Muzicírování, hudební nauka, kolektivní hra, jazzová improvizace, varhanní improvizace.

5.9.1 Předměty z oblasti recepce a reflexe hudby

Muzicírování je určeno žákům 1. ročníku I. stupně základního studia. Jedná se o jednoleté studium, na které navazuje v dalších pěti ročnících výuka hudební nauky.

Učební osnovy: MUZICÍROVÁNÍ

1. ročník

- Žák se správně postaví, dýchá a vyslovuje text při zpěvu lidových a dětských písní.
- Rozliší tempo a náladu zpívaných, hraných nebo poslouchaných písní a skladbiček.
- Pojmenuje druhy Orffových nástrojů a zahraje na ně správným způsobem.
- Reprodukuje rytmické a melodické ozvěny a říkadla.
- Rozezná pochod, ukolébavku, tanec a koledu.
- Pojmenuje rozdíly mezi zvukem a tónem, uvede příklady.
- Vyjmenuje vlastnosti tónu a uvede příklady.
- Vysvětlí, co je notová osnova, houslový klíč a k čemu slouží.
- Vyjmenuje druhy not a pomlku (celá, půlová, čtvrt'ová, osminová).
- Zaznamená všechny druhy not c1 – c2 do notové osnovy
- Vysvětlí význam slov repetice, forte, piano.
- Pojmenuje hudební nástroje, které slyší.
- Objasní rozdíl mezi jednohlasem a dvojhlasem.
- Zazpívá nově naučené lidové a dětské písně.
- Popíše správné chování účinkujících a posluchačů na koncertě.
- Vyjmenuje druhy taktů a zatleská rytmické příklady v těchto taktech.
- Žák sám nebo ve skupině vytleská nebo zahraje na nástroje Orffova instrumentáře rytmické skladbičky.
- Vysvětlí funkci základních dynamických znamének, vyjmenuje je a na jejich základě zahraje či zazpívá.
- Vyjmenuje části metronomu a vysvětlí jeho funkci ve výuce hry na hudební nástroje.
- Vyjmenuje druhy lidských hlasů a pěveckých sborů.
- Vyjmenuje druhy taktů, zatleská a zadiriguje rytmické příklady v těchto taktech.
- Vymyslí rytmické příklady v daných taktech.
- Vysvětlí pojem kánon.
- Rozdělí základní hudební nástroje do skupin, popíše je a vysvětlí, jak se na ně hraje.
- Žák sám nebo ve skupině vytleská nebo zahraje na nástroje Orffova instrumentáře rytmické skladby pro pokročilejší žáky.

Učební osnovy: HUDEBNÍ NAUKA

1. ročník

- Zapiše do notové osnovy noty c1 – c3 s křížky a béčky a zároveň je pojmenuje.
- Vysvětlí vlastními slovy, co znamená půltón a celý tón, a uvede příklad.
- Správně napíše nožičky k notám v notové osnově.
- Zapiše notu a pomlku šestnáctinovou a vytleská ji.
- Vyjmenuje a zapiše do notové osnovy 7# a 7b.

- Vyjmenuje a zapíše durové stupnice s křížky a béčky a jejich kvintakordy.
- Napíše (předvede na klavíru) obraty durového kvintakordu.
- Vysvětlí, jak správně zapsat, spočítat a reprodukovat trioly a synkopy.
- Seřadí označení temp podle délky.
- Vysvětlí funkci basového klíče a uvede, které hudební nástroje ho používají.
- Vytvoří notový zápis v basovém klíči, případně analyzuje zapsané noty.
- Vysvětlí analogii obecných a osminových taktů.
- Rozčlení písně podle formy (aa, ab, aba, abc).

2. ročník

- Žák popíše a zapíše notu a pomlku dvaatřicetinovou.
- Vytvoří čisté intervaly od libovolného tónu.
- Vysvětlí souvislost mezi čistými intervaly a durovými stupnicemi.
- Načrtne zvětšení či zmenšení čistého intervalu.
- Analyzuje sluchem, který čistý interval slyší.
- Analyzuje z písemného zápisu čisté, případně zvětšené a zmenšené intervaly.
- Vytvoří a zatleská složitější rytmické příklady.
- Zapíše diktované rytmické příklady.
- Podrobněji rozdělí a popíše všechny hudební nástroje.
- Vysvětlí, co znamená pojem tetrachord.

3. ročník

- Žák vytvoří tabulku všech mollových stupnic s křížky a béčky.
- Vytvoří a mezi sebou porovná tři typy mollových stupnic.
- Analyzuje sluchem kvintakord mollový a durový.
- Napíše (předvede na klavíru) obraty mollového kvintakordu.
- Vytvoří velké intervaly.
- Předvede, jak se vytvoří intervaly zvětšené a malé.
- Vysvětlí pojmy – paralelní a stejnojmenná stupnice a uvede příklady.
- Vytvoří a následně vytleská rytmické příklady.
- Zná opěrné písně. S jejich pomocí analyzuje a poté zapíše hrané intervaly a kvintakordy.

4. ročník

- Žák s pomocí ostatních žáků vytleská rytmické kánony a vícehlasy.
- Nakreslí schéma kvartového a kvintového kruhu a popíše jej.
- Vyjmenuje, pozná a zapíše základní melodické ozdoby.
- Sluchem rozezná jednotlivé melodické ozdoby.
- Vysvětlí pojem enharmonické tóny a uvede příklady.
- Popíše partituru.
- Vytvoří D7 v libovolné stupnici i od jakéhokoliv tónu.
- Pojmenuje a vytvoří všechny obraty D7.
- Vysvětlí pojmy duet - nonet.
- Porovná vývoj světové a české hudby.

5. ročník

- Zapíše notový zápis v různých C klíčích.
- Vysvětlí pojmy celotónová, chromatická a pentatonická stupnice, uvede příklady.
- Vyjmenuje obory hudební vědy.

- Vysvětlí podstatu přirozeného a temperovaného ladění a alikvotních tónů.
- Objasní tóninovou příbuznost.
- Vyjmenuje a popíše základní hudební formy a druhy, některé rozpozná sluchem.
- Vyjmenuje typy orchestrů.
- Načrtne schéma symfonického orchestru, vyjmenuje nejznámější české orchestry.
- Analyzuje případně zahraje základní akordické značky.
- Chápe souvislosti vývoje hudby, rozpozná charakteristické znaky hudebního vyjadřování v jednotlivých epochách.

***Poznámka:** Žáci, kteří nastupují k základnímu studiu v hudebním oboru dříve, než v 7 letech, mohou být zařazeni přímo do 1. ročníku hudební nauky.*

5.9.2 Vyučovací předměty kolektivní interpretace

Učební osnovy: KOLEKTIVNÍ INTERPRETACE

Charakteristika

Každý žák hudebního oboru navštěvuje povinně komorní či souborovou orchestrální hru, komorní nebo sborový zpěv od 4. ročníku I. stupně s dotací 1 hodina týdně. Od 1. do 3. ročníku I. stupně je tento předmět volitelný.

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. – 3. ročník = volitelný

- Žák si dle pokynů vyučujícího uspořádá prostor pro společnou práci.
- Spolupracuje s ostatními členy souboru
- Reaguje na základní požadavky a gesta vedoucího souboru nebo učitele.
- Žák vnímá intonační odlišnosti.
- Žák se vědomě snaží přizpůsobit po rytmické a dynamické stránce.

4. – 6. ročník

- Žák si dle pokynů vyučujícího uspořádá prostor pro společnou práci.
- Spolupracuje s ostatními členy souboru, respektuje různou úroveň technické vyspělosti a individualitu spoluhráčů.
- Reaguje na základní požadavky a gesta vedoucího souboru nebo učitele.
- Žák se vědomě snaží přizpůsobit po rytmické a dynamické stránce.
- Žák vnímá intonační odlišnosti.

7. ročník

- Žák si sám uspořádá prostor pro společnou práci.
- Reaguje na tempové a dynamické změny.
- Používá osvojené výrazové prostředky pro patřičný charakter skladby.
- Žák reaguje na chybu a pracuje s ní.
- Pravidelně vystupuje se souborem (orchestrem).
- Žák vnímá v komorní hře harmonii a intonační čistotu.
- Vnímá svůj part v souvislosti s party ostatních hráčů.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák doladí svůj nástroj (hlas) vzhledem k celému souboru.
- Frázuje a artikuluje společně se souborem (orchestrem).
- Orientuje se v nástrojovém obsazení souboru /orchestru, v ladění nástrojů.

3. - 4. ročník

- Žák vnímá intonační jednotu a samostatně reaguje na odchylky.
- Přirozeně se začlení do charakteru a struktury skladby pomocí výrazových a hudebně stavebních prostředků (rytmus, dynamika, agogika, architektura skladby).
- Žák přednese v souboru (orchestru) sólový part.

***Poznámka:** Všechny předměty kolektivní interpretace vyučované na ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř, mají shodné osnovy. Pro potřeby klasifikace jsou rozlišeny názvem souboru např.: kolektivní interpretace - smyčcový soubor, kolektivní interpretace - komorní sbor, kolektivní interpretace - kytarový orchestr atd.*

Učební osnovy: JAZZOVÁ IMPROVIZACE – volitelný předmět

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Hraje podle akordových značek.
- Vyjmenuje a zahraje složení akordů dur, moll, 6, 7, (9), maj, dim.
- Používá bluesovou stupnici v dur i moll.
- Vyjmenuje schéma bluesové dvanáctky.
- Hraje standardy z paměti.
- Orientuje se ve formě ABA.

3. - 4. ročník

- Používá všechny typy akordů - 11, 13.
- Hraje alterované akordy.
- Hraje dominantní jádro dur i moll - V, IV, I a II, V, I.
- Hraje v akordových nadstavbách.
- Orientuje se v hudební formě složitější improvizované skladby.

Učební osnovy: VARHANNÍ IMPROVIZACE – volitelný předmět

Charakteristika

Studium varhanní improvizace je součástí II. stupně základního studia. Je zaměřeno na znalost základních harmonických vztahů, kadencí a jejich využití v jednoduché improvizaci nebo doprovodu. Ve vyšších ročnících přistupuje znalost kadencí ve všech tóninách, schopnost hrát jednodušší generálbasový zápis, harmonizace chrámové písně, improvizace přede hry a dohry, schopnost připravit si vlastní improvizaci – chorální přede hra, preludium, toccata apod. Je určeno žákům studijního zaměření hra na varhany, ale i žákům ostatních studijních zaměření, především klávesových nástrojů.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák zahraje kadence T, S, D, VI, II, D, T v tóninách do 3#, a 3b.
- Harmonizuje lidové písně pomocí akordů T, S, D.
- Zahraje homofonní preludium a volnou improvizaci.

2. ročník

- Žák zahraje kadence s mimotónálními dominantami.
- Koloruje jednoduchou melodii.
- Zahraje chorálovou předebru.

3. ročník

- Žák zahraje kadence s diatonickou modulací.
- Zahraje C. F. v basu.
- Harmonizuje píseň s tematickou předebrou a dohrou.
- Volně improvizuje na dané téma s přípravou.

4. ročník

- Žák zahraje kadence s využitím neapolského sextakordu.
- Improvizuje toccatu, ciaconu, slavnostní preludium.
- Volně improvizuje na dané téma bez přípravy.

Učební osnovy: KLAVÍRNÍ SEMINÁŘ – volitelný předmět

Charakteristika

Předmět je určen primárně žákům studijního zaměření hra na klavír. Žáci hrající na tento nástroj mají ztížené podmínky pro realizaci kolektivní interpretace (komorní charakter nástroje, kapacita předmětu Kolektivní interpretace). Z tohoto důvodu byl na škole zřízen specializovaný Klavírní seminář, kterého se žáci nezapojení do kolektivní interpretace účastní povinně, přístup je však umožněn i ostatním žákům, kteří by o výuku projevíli zájem.

Obsahem seminární výuky je bližší seznámení se studovaným nástrojem v nejširším slova smyslu (kolektivní zhodnocení interpretace světových klavíristů ale i spolužáků, poslech skladeb a jejich následný rozbor, seznámení s vývojem a historií nástroje, prohloubení znalostí z oblasti dějin hudby, základy stylové interpretace, rozvoj hudebních schopností a dovedností atd.)

Učební osnovy I. stupně základního studia

4. - 6. ročník

- Žák rozezná a pojmenuje základní klávesové nástroje (křídlo, pianino, cembalo, virginal, varhany).
- Umí pojmenovat jednotlivé části klavíru.
- Zná funkce jednotlivých částí klavíru.
- Slovně vyjádří pocity a emoce vyvolané poslechem skladeb.
- Interpretuje skladby nastudované na individuálních hodinách hlavního oboru.
- Orientuje se v základních hudebních obdobích, do kterých umí zařadit nejvýznamnější skladatele a jejich stěžejní díla – důraz na klavírní repertoár.
- Ovládá hru harmonických kadencí od bílých kláves v durových i mollových tóninách.

7. ročník

- Žák umí samostatně ohodnotit interpretované skladby.
- Vyjmenuje základní hudební formy a určí jejich stavbu.
- Prokáže znalost vývoje a historie nástroje.
- Prokáže znalost základního systému akordových značek a vytvoří podle nich doprovod k písni (příznávka, rytmizace akordu, figurace).
- Dokáže sledovat hudební ukázkou s grafickým záznamem.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 2. ročník

- Žák se zajímá hlouběji o studovaný repertoár.
- Orientuje se v zákonitostech stylové interpretace.
- Prokáže přehled o významných hudebních skladatelích zaměřujících se na klavírní tvorbu.
- Prokáže znalost stěžejních děl klavírní literatury.
- Samostatně provádí formální analýzu snazších skladeb.
- Jde příkladem mladším spolužákům v jednání a vystupování na podiu.

3. - 4. ročník

- Žák samostatně navrhuje hudební materiál k poslechu i debatě.
- Prokáže znalost předních osobností české i světové klavírní scény.
- Podle notového zápisu harmonicky analyzuje jednodušší skladbu nebo její část.
- Má přehled o kulturním dění v ČR i ve světě.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

Charakteristika

Výtvarný obor je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarného oboru vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých. Výuka výtvarného oboru je určena zájemcům, kteří se chtějí naučit používat základní techniky a materiály v různých oblastech výtvarné tvorby.

Prostřednictvím výtvarných činností se zde žáci naučí zvládnout základní žánry a techniky v oblasti kresby, malby, umělecké grafiky, modelování, keramiky, dekorativní a prostorové tvorby z různých materiálů. V rámci výuky žáci také navštěvují výstavy a účastní se akcí v plenéru. Učí se chápat a hodnotit výtvarná díla umělecká i vlastní.

Výuka ve výtvarném oboru je organizována v přípravném studiu pro děti od 5 let, v I. stupni základního studia pro děti od 7 let a ve II. stupni základního studia pro děti od 14 let. Žáci mohou být zařazeni i do vyššího ročníku na základě výsledku přijímací zkoušky a úvahy vyučujícího.

Náplň studia je:

Plošná tvorba – kresba, malba, grafika

Prostorová tvorba – linie, barva, tvary, světlo/stín, objem, plasticita, tvarování, modelování, konstruování

Objektová a akční tvorba – nezvyklé zážitky, pocity, gesta, pohyb, prožitky

Výtvarná kultura (pouze pro II. stupeň) – hledání inspirace, asociací, souvislostí, historie, výtvarné žánry

6.1 PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

Přípravné studium mohou navštěvovat žáci od 5let. Učí se zde prostřednictvím spontánního tvoření reagovat na vlastní prožitky i okolní svět. Experimentováním s různými materiály a nástroji se seznamují s jejich pestrostí, vlastnostmi a možnostmi využití. Děti si v tomto přípravném stupni mají osahat techniky výtvarné výchovy a být tak připraveny ke studiu dalších ročníků.

Učební plán č. V-0-01

Název vyučovacího předmětu	1. roč.	2. roč.
Plošná tvorba	1	1
Prostorová tvorba a práce v materiálu	1	1
Objektová a akční tvorba	1	1

Učební osnovy: PLOŠNÁ TVORBA - přípravné studium

1. - 2. ročník

- Žák rozeznává základní druhy barev.
- Pojmenuje základní malířské materiály.
- Realizuje malbu temperou, vodovými barvami.
- Umí použít linku i plochu nástroje.
- Pojmenuje základní kreslířské materiály.
- Při výtvarných etudách experimentuje s linkou.
- Dokáže popsat a rozlišit náhodné i záměrné efekty a tyto efekty následně použije.
- Vyjádří své asociace k barvám.
- Míchá barevné odstíny v tempeře.
- Při výtvarných etudách experimentuje s barvou a barevnou skvrnou a porovnává různé stopy materiálu a nástroje (štetce, stopy rukou, hadříků, vytírání houbou, otisky...).
- Rozlišuje hustou a řídkou barvu.
- Vytváří pomocné a jednoduché grafické techniky hravě a za účelem pochopení principu (frotáž, rytá kresba, proškrabování tušové vrstvy a vrstvy voskových pastelů, koláž a její otisk, tisk z vystřihovánek, tisk z posouvané šablony, snímání struktur pomocí válečku, tiskátka z různých materiálů, vymývání klovatiny, monotyp a protiskový monotyp).

Učební osnovy: PROSTOROVÁ TVORBA A PRÁCE V MATERIÁLU - přípravné studium

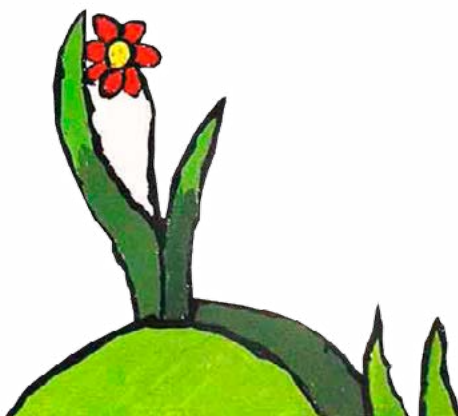
1. - 2. ročník

- Žák hravě využívá odpadový materiál.
- Daný předmět dotvoří či přetvoří dle fantazie.
- Experimentuje s různými materiály a srovnává jejich vlastnosti.
- Vytvoří dekor v různých technikách a materiálech.
- Porovná vlastnosti hlíny s jiným materiálem (dřevo, kámen...).
- Experimentuje s různými materiály při úpravě povrchu hlíny (stopy, otisky...).
- Vysvětlí pojmy plný a dutý tvar.

Učební osnovy: OBJEKTOVÁ A AKČNÍ TVORBA - přípravné studium

1. - 2. ročník

- Rozliší přírodní a umělé materiály.
- Popíše vlastnosti různých materiálů.
- Popíše princip využití recyklovaných materiálů v návaznosti na ekologii.
- Vytvoří drobné prostorové objekty.
- Vytvoří jednoduchou tematickou dekoraci (podzimní, vánoční...).

6.2 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ: VÝTVARNÁ TVORBA

Poznámky k učebnímu plánu:

- Výuka se realizuje kolektivně ve skupině max. 15 žáků.
- Jednotlivé předměty se v rámci výtvarné činnosti prolínají. V 7. ročníku I. stupně a ve 4. ročníku II. stupně se žák věnuje své absolventské práci na zvolené téma v rámci jednoho nebo více předmětů, ze kterých bude hodnocen na vysvědčení.

Učební plán č. V-1-01

Učební plán č. V-2-01

Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Plošná tvorba Prostorová tvorba a práce v materiálu Objektová a akční tvorba	3	3	3	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Výtvarná kultura								0,5	0,5	0,5	0,5
Volitelný předmět											
Sochařská praxe	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

PLOŠNÁ TVORBA

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. – 3. ročník

- Žák umí zacházet s tužkou, zná její vlastnosti a možnosti využití.
- Umí vytvořit různé valéry odstínů.
- Vede citlivou linku tužkou a uhlím.
- Dokáže kontrolovat přítlak na tužku.
- Dokáže odlišit jednotlivé plochy (hustota, délka a směr linií) a využít kontrast.
- Rozliší a použije různý charakter linie (tenká – tlustá, výrazná – jemná, pevná – chvějivá, důrazná - odlehčená).
- Jednoduše vyjádří světelnou modelaci předmětu.
- Rozliší stín předmětu a stín vržený.
- Použije kontrast světlých a tmavých ploch.
- Po upozornění vyřeší pozadí jako součást obrazu.
- Nakreslí obrys hlavy a krku (se správným nasazením hlavy).
- Zakreslí základní proporční linie a podle nich umístí obličejové části.
- Rozčlení figuru podle přibližných proporcí.
- V kresbě používá různé druhy linií.
- Vyjádří děj příběhu.
- Tvoří z vlastní fantazie a představy.
- Vyjmenuje základní barvy, namíchá a pojmenuje barvy podvojně.

- Rozlišuje teplou a studenou barevnou škálu.
- Zachová čistotu tónu.
- Pracuje i s omezenou barevností.
- Zvládá zesvětlení vodové barvy ředěním.
- Zvládá zesvětlení bělobou a ztmavení černou.
- Ukáže správné umístění do formátu.
- Vytváří tisky z výšky (linoryt jednobarevný a barevný, linoryt postupně odrývaný), z hloubky (suchá jehla) a z plochy (monotyp).
- Vyjmenuje bezpečnostní pravidla zacházení s rydlem a jehlou.
- Vytiskne grafiku v ruce a s pomocí učitele i na grafickém lisu.
- Odliší jednotlivé plochy (hustota, délka a směr linií) a využije kontrast.

4. - 6. ročník

- Žák pracuje se světlem a stínem.
- Kopíruje reprodukci uměleckého díla.
- Používá lavírovanou kresbu.
- Zvládne základy perspektivy.
- Výtvarně vyřeší vlasy.
- Motiv správně umístí do formátu.
- Dotváří pozadí kresby.
- Správně vystihne proporce obličejové části i figury.
- Vystihne charakter rysů.
- Pomocí modelace zvládne vytvořit objem.
- Umí postupovat od celku k detailu.
- Po upozornění opraví proporční chyby.
- Používá vizování.
- Správně používá elipsu v perspektivě.
- Vyjádří světelné modelace (objem) předmětů.
- Umí zjednodušit drapérii a použít světelnou modelaci.
- Rozlišuje struktury povrchů.
- Vystihne tvar přírodniny i zvětšeného detailu.
- Dokáže zjednodušovat a geometrizovat.
- Zvolí zajímavý pohled (z hlediska kompozice).
- Odliší podstatné od nepodstatného.
- Řeší perspektivu.
- Určí horizont.
- Vyjádří děj formou komiksu.
- Dbá na barevnou propojenost.
- Popíše působení teplých a studených barev v prostoru.
- Rozliší lomený a sytý tón.
- Řeší barevné vztahy objektu a pozadí.
- Používá pastózní malbu.
- Používá míchání pastelových barev.
- Používá lazurní malbu.
- Pomocí srovnání vysvětlí na příkladech princip a technologii tisku z výšky a z hloubky.

- Dokáže správně přenést přípravnou kresbu na matrici (vědomě pracuje se zrcadlovým převratem).
- S pomocí učitele zvládne podle návrhu vícebarevný linoryt.
- Vytváří různé tisky z hloubky, z výšky a z plochy - podle návrhů.
- Zvládá tisk ruční i na lisu.
- Kompozičně řeší linii ve vztahu k ploše.
- Použije písmo jako dekorativní prvek.

7. ročník

- Vzhledem ke zvolenému tématu využívá studijní a přípravnou kresbu nebo používá kresbu jako hlavní vyjadřovací prostředek.
- Malbu, grafiku a písmo využívá jako doplňkový nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek vzhledem k vybranému tématu.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 3. ročník

- Žák zvládá složitější lineární perspektivu.
- Zkopíruje model.
- Stylizuje skutečnosti, cesta od reality k jednoduchosti a stylizaci.
- Vyřeší drapérii (vyjádří různost materiálů a předmětů).
- Zvládá proporce obličejů i figury.
- Studuje pomocí kresby anatomii hlavy (stavebnost lebky).
- Vyjádří prostor pomocí teplých a studených barev.
- Používá kultivovanou barevnost.
- Namíchá lomené tóny (pomocí běloby, šedi a doplňkových barev).
- Rozlišuje a používá valérovou i koloristickou malbu.
- Vyjádří emoce (expresivní barevnost, tvarovost, rukopis...).
- V kompozici využívá základní vlastnosti barev (základní – podvojně, teplé – studené, lomené – syté, klidné – dynamické).
- K ilustraci textu vybere motiv vyjadřující myšlenku díla a zvolí vhodnou techniku.
- Nalezne inspirující námět ve svém okolí i představě a fantazii.
- Samostatně řeší postup u vícebarevného linorytu.
- Vysvětlí rozdíl mezi užitou (propagační) a uměleckou grafikou.
- Dosažené dovednosti a vědomosti aplikuje v užité a propagační grafice (návrhy plakátu, obalu knihy, designu výrobku...).
- Vhodně umístí text do formátu (vzhledem k tématu, ilustraci...).
- Využije písmo v návrhu propagační grafiky (plakát, pozvánka, knižní obálka, monogram, Ex libris, logo...).

4. ročník

- Vzhledem ke zvolenému tématu využívá studijní a přípravnou kresbu nebo používá kresbu, případně malbu či grafiku jako hlavní vyjadřovací prostředek.

PROSTOROVÁ TVORBA A PRÁCE V MATERIÁLU

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. - 3. ročník

- Žák vytváří objekty kombinací různých technik materiálů (prostorové kompozice, loutky, masky, hračky...).
- Dle fantazie přetváří či dotváří různé předměty.
- Zvládá techniku kaširování (na hlinu a drátěnou konstrukci) a výroby ručního papíru.
- Zvládá základy práce drátem (ohýbání a tvarování, štípání, spojování).
- Zvládá základy práce se dřevem (řezání, vyhlazení povrchu, spojování pomocí týblu, hřebíku a lepidla).
- V práci s textilem zvládá základy ručního šití.
- Vytváří mozaiky z různých materiálů (kachle, papír...).
- V keramice používá dekor (rytí, otisk, nalepování...).
- Vytváří různé druhy ornamentu (symetrický i asymetrický, lineární, geometrický, organický) pomocí stylizace, řazením, opakováním a rozvíjením tvaru.
- Vytváří dekor pomocí různých technik (tisk, kresba, malba).
- Pracuje s vícehledovostí.
- Modeluje přidáváním i ubíráním hmoty.
- Vytvoří keramiku z plátu, válečků, vymačkáním.
- Spojuje pomocí šlikru.
- Odliší různé povrchy pomocí struktury.

4. - 6. ročník

- Žák volí materiály dle jejich vlastností a vzhledem ke svému záměru.
- Pracuje se sádrou (odlévání, skulptivní tvorba) a dodržuje správnou technologii (rozmíchání, vyjmutí z hliněné formy).
- Samostatně užívá dekor při užití tvorbě.
- Používá princip (techniku) mozaiky z různých materiálů.
- Vysvětlí rozdíl mezi skulpturou a plastikou.
- Vytvoří jednouchý tvar odebráním hmoty (skulptivní princip).
- Vytvoří reliéf s konečnou představou sádrového odlitku.
- Vymodeluje statickou figuru i figuru s naznačením pohybu.
- Použije nadsázku (karikatura, maska, loutka).
- Vymodeluje zjednodušený tvar zvířete.

7. ročník

- Prostorovou tvorbu, dekorativní tvorbu, práci v materiálu, či keramiku využívá jako doplňkový nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek vzhledem k vybranému tématu.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 3. ročník

- Žák vytváří složité ornamenty různými technikami a způsoby.
- Samostatně vymýšlí, realizuje a vhodně aplikuje dekor ve své tvorbě.
- Při modelování podle předlohy používá stylizaci, dbá na kompaktnost (celistvost) tvaru, pracuje citlivě se strukturou povrchu.
- Vymodeluje hlavu a figuru (s užitím nosné konstrukce).
- V kompozičních studiích řeší vzájemné poměry a vztahy objemů.

4. ročník

- Vypracuje absolventskou práci na zvolené téma.
- Dekorativní tvorbu, modelování, keramiku nebo tvorbu v materiálu používá vzhledem ke svému tématu jako doplněk nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek.

OBJEKTOVÁ A AKČNÍ TVORBA

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. - 3. ročník

- Žák vnímá a popíše vlastní prožitek.
- Slovy a tvorbou reaguje na tvorbu ostatních žáků.
- Pracuje s přírodními materiály, recyklovanými materiály.
- Vytvoří si vlastní sbírky těchto materiálů.

4. - 6. ročník

- Žák vnímá odlišné výtvarné zpracování předmětů běžných i uměleckých.
- Uvádí hmotu do pohybu - vytváří jednoduché kinetické objekty.
- Dokáže jednoduše popsat reálné výtvarné dílo i jeho reprodukci.
- Aktivně se podílí na výzdobě interiéru školy i přípravě výstav.
- Uvědomuje si a pracuje s proměnou i životností materiálů.
- Objevuje a vnímá svůj rukopis.

7. ročník

- Žák při prezentaci své práce uvede díla, jimiž se inspiroval nebo která jsou jeho tvorbě blízká (tematicky, způsobem vyjádření...).
- Vypracuje absolventskou práci na zvolené téma.
- Objektovou nebo akční tvorbu používá vzhledem ke svému tématu jako doplněk nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 3. ročník

- Žák originálně řeší výtvarné projekty na zadané téma.
- Vytváří si vlastní pohled na výtvarná díla.
- Aktivně se podílí na výzdobě interiéru školy, používá netradičních materiálů a využití prostoru.
- Pracuje s různými druhy materiálů a dokáže je mezi sebou vhodně kombinovat.
- Popíše prožitek z akční tvorby.
- Aktivně pracuje spolu se svými spolužáky na společném úkolu, aktivně a samostatně se zhostí role ve skupině.
- Dokáže si obhájit svůj výtvarný postup a svůj názor.
- Respektuje výtky učitele na špatný technologický postup a po zvážení a diskuzi zjedná nápravu.

4. ročník

- Objektovou nebo akční tvorbu používá vzhledem ke svému tématu jako doplněk nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek.

VÝTVARNÁ KULTURA

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. - 3. ročník

- Žák při prezentaci své práce uvede díla, jimiž se inspiroval nebo která jsou jeho tvorbě blízká (tematicky, způsobem vyjádření...).
- Ukázky děl přiřadí správně k uměleckým epochám a směrům.
- Inspiruje se uměleckými díly.
- Stručně popíše a vysvětlí běžně používané výtvarné techniky.
- Stručně vysvětlí pojem zátiší, portrét, autoportrét.
- Rozliší kompoziční rovnováhu a nerovnováhu.
- Rozliší ánfas a profil.

4. ročník

- Žák seřadí umělecké slohy podle časové posloupnosti.
- Rozlišuje a jmenuje základní výrazové prostředky kresby (linie) a malby (plocha).
- Na obrazech rozliší akvarel a krycí barvu.
- Stručně charakterizuje základní výtvarné techniky a materiály.
- Vysvětlí na příkladech rozdíl mezi užitou a volnou výtvarnou tvorbou.
- Pracuje s reprodukcemi uměleckých děl (kopíruje kresbu, vytváří kompoziční, barevné aj. variace...), k takto zpracovávaným dílům správně přiřadí autora a určí období vzniku, umělecký sloh či směr.
- Porovná reprodukce děl různých uměleckých epoch a směrů na základě odlišností.
- Na základě srovnání a pomocí diskuze odvodí základní znaky jednotlivých uměleckých slohů a směrů.
- Vysvětlí na příkladech princip alegorického zobrazení.
- Rozlišuje měřítko hodnocení pro různé oblasti výtvarné tvorby.
- Umělecká díla, jimiž se inspiroval při tvorbě své práce, je schopen interpretovat, hodnotit a uvádět do kontextu se svou prací.
- Při prezentaci své práce používá správnou terminologii.

SOCHAŘSKÁ PRAXE

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. - 3. ročník

- Pracuje s vícehledovostí.
- Modeluje přidáváním i ubíráním hmoty.
- Vytvoří keramiku z plátu, válečků, vymačkáním.
- Spojuje pomocí šlikru.
- Odliší různé povrchy pomocí struktury.

4. - 6. ročník

- Pracuje se sádrou (odlívání, sochařská tvorba) a dodržuje správnou technologii (rozmíchání, vyjmutí z hliněné formy).
- Vysvětlí rozdíl mezi sochařskou a plastickou tvorbou.
- Vytvoří jednoduší tvar odebráním hmoty (sochařský princip).

- Vytvoří reliéf s konečnou představou sádrového odlitku.
- Vymodeluje statickou figuru i figuru s naznačením pohybu.
- Vymodeluje zjednodušený tvar zvířete.

7. ročník

- Prostorovou tvorbu využívá jako hlavní vyjadřovací prostředek vzhledem k vybranému tématu.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. – 3. ročník

- Při modelování podle předlohy používá stylizaci, dbá na kompaktnost (celistvost) tvaru, pracuje citlivě se strukturou povrchu.
- Vymodeluje hlavu a figuru (s užitím nosné konstrukce).
- V kompozičních studiích řeší vzájemné poměry a vztahy objemů.

4. ročník

- Vymodeluje hlavu a figuru (s užitím nosné konstrukce) jako realistický portrét.

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

7.1 CHARAKTERISTIKA LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

Studium literárně-dramatického oboru je vhodné nejen pro talentované žáky, které připravuje pro studium herectví, loutkoherectví, režie, dramaturgie, scénografie, divadelní vědy, učitelství literárně-dramatického oboru na vysokých školách, ale i pro děti méně komunikativní a „zakřiknuté“. Tvořivou dramatickou činností rozvíjí lidské chování a jednání, pomáhá dětem navazovat kontakt ve skupině, vzájemně spolupracovat, respektovat se a připravit se na povolání, která závisí na vysoké míře empatie v sociální sféře, ve zdravotnictví nebo školství.

Studium připívá k harmonickému rozvoji osobnosti, k tvořivému přístupu k životu a ke schopnosti kultivovaného uměleckému projevu. Literárně-dramatický obor vychovává budoucí amatérské divadelníky, recitátory a náročné diváky či čtenáře, kteří by mohli svým vkladem povznést všeobecné kulturní povědomí ve městech a obcích.

Výuka v literárně dramatickém oboru je organizována v přípravném studiu pro děti od 5 let, v I. stupni základního studia pro děti od 7 let, ve II. stupni základního studia pro děti od 14 let a ve studiu pro dospělé. Žáci mohou být zařazeni i do vyššího ročníku na základě výsledku přijímací zkoušky a úvahy vyučujícího.

7.2 PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

Charakteristika

Přípravná dramatická výchova předchází studiu literárně-dramatického oboru I. stupně studia. Hlavní motivací veškeré činnosti je jednoduchá dramatická hra, která podněcuje spontánní dětský projev a vede k rozvoji sociability dětí, vytváření rytmického a prostorového cítění, a to vše v kontaktu s ostatními ve skupině.

Učební plán č. D-0-01

Název vyučovacího předmětu	1. roč.	2. roč.
Přípravná dramatická výchova	1,5	1,5

Učební osnovy: PŘÍPRAVNÁ DRAMATICKÁ VÝCHOVA

1. ročník

- Žák reaguje na partnery ve skupině a na základní úrovni s nimi komunikuje a respektuje je.
- Zapojí se do společné hry, práce na základě přiměřené motivace.
- Udrží jednoduchý rytmus a dynamiku zvukem (hlasem, hrou na tělo, hrou na Orffovy nástroje).

2. ročník

- Žák pozná pocit aktivního uvolnění a soustředění.
- Reaguje na partnery ve skupině, v rámci dramatické hry s nimi komunikuje a respektuje je.
- Aktivně se zapojuje do společné hry.
- Udrží jednoduchý rytmus a dynamiku slovem a pohybem.

7.3 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ PRO I. A II. STUPEŇ ZÁKLADNÍHO STUDIA - LOUTKÁŘSTVÍ

Učební plán č. D-1-01

Učební plán č. D-2-01

Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Dramatická abeceda	2	2									
Hra s loutkou			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Přednes			1	1	1	1	1				
Dramaturgie v kostce			1	1	1	1	1				
Umělecký přednes								1	1	1	1
Kritický pohled								1	1	1	1

DRAMATICKÁ ABECEDA

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák rozvine vlastní smyslové poznání, pocit napětí a uvolnění.
- Uplatní základy správného držení těla a základy správného dýchání.
- Naváže kontakt s partnerem ve skupině v dramatické hře.
- Spolupracuje s partnery v jednoduchém dramatickém tvaru na základě jednoduchého textu.

2. ročník

- Žák se orientuje v prostoru a respektuje partnera v prostoru.
- Udrží rytmičnost a melodičnost řeči v říkadlech.
- Uplatňuje zvládnuté mluvní dovednosti v kolektivním přednesu, v dramatické hře s materiálem nebo s jednoduchou loutkou.
- Prezentuje svoji roli v krátkém dramatickém tvaru.

HRA S LOUTKOU

Učební osnovy I. stupně základního studia

3. ročník

- Žák zná divadelní použití předmětu (materiálu) a principy jeho animace.
- Využije dostupný materiál k vytvoření improvizované loutky sloužící tématu.
- Umí použít plošnou loutku.
- Spolupracuje v jednoduchých dramatických tvarech s partnery přes loutky a zástupnou řeč.
- Upřednostní zájem skupiny nad své vlastní zájmy.

4. ročník

- Žák vyrobí jednoduchou prstovou nebo rukavicovou loutku.
- Animuje prstovou a rukavicovou loutku, použije ji k vyjádření jednoduché myšlenky.
- Vystihne charakteristiku postavy.
- Sdělí v jednoduché vypočítané etudě téma.
- Vytvoří krátkou etudu s partnerem na zadané téma nebo krátkou inscenaci ve skupině.

5. ročník

- Žák se podílí na souhře s partnerem nebo partnery při animaci manekýna.
- Animuje spodové loutky (maňásek) s použitím rekvizity.
- Vyrobí spodovou loutku a vybere pro ni přiměřenou předlohu, napíše jednoduchý scénář.
- Využije zvukový projev k animaci loutky a ztotožní se s postavou.
- Spolupracuje na tvorbě inscenace podle základních principů stavby dramatického tvaru.
- Přijme svou roli ve společné inscenaci.

6. ročník

- Žák pozná loutkářské principy užití marionety a jednoduchou marionetu animuje v duchu zvoleného tématu.
- Využije možnosti marionet při tvorbě inscenace - iluzivní a neiluzivní vodění.
- Vyrobí jednoduchou marionetu.
- Využije další možnosti použití ostatních druhů loutek (stínová, tyčová, totemová loutka ...)

7. ročník

- Žák využívá vhodné pohybové, hudební a taneční prvky, umí zacházet s rekvizitou či loutkou apod. při interpretaci vybrané předlohy, vlastní tvorbě či improvizaci.
- Sám či s pomocí učitele vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (např. poezie, próza, dramatický text, námět, téma), tvořivě a kultivovaně ji s osobním zaujetím interpretuje.
- Vystaví a realizuje vlastní námět s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků (slovo, pohyb, gesto, mimika, rekvizita, loutka aj.).
- Zpracuje písemně drobný jevištní tvar (etuda, improvizace) a s využitím dramatických či loutkářských prostředků jej realizuje individuálně nebo ve skupině.
- Komunikuje prostřednictvím dramatického jednání (verbálního i neverbálního) či loutkářskými prostředky s využitím jejich materiálních, technických a výtvarných možností.
- Porozumí dramaturgickému i režijnímu plánu dramatického tvaru, podílí se na jeho naplnění, dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce, experimentuje v různých formách.
- Orientuje se v základních pojmech tvůrčího psaní.
- Rozpozná, kdy hraní vychází z přirozeného a v rámci daného žánru pravdivého jednání a z komunikace a spolupráce s partnerem.
- Tvoří ve spolupráci s ostatními krátké literární nebo dramatické tvary.
- Využívá divadelní výrazové prostředky a prvky divadelního jazyka při společné realizaci dramatického tvaru, přijme svou roli při jeho realizaci.

HRA S LOUTKOU

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák navrhne předlohu pro svou individuální práci nebo práci menší skupiny.
- Podílí se na výrobě scénografie, zvukového plánu, loutek a kostýmu v individuálním nebo skupinovém dramatickém tvaru.
- Uplatní své mluvní a pohybové dovednosti a dovednosti ve vodění jednotlivých typů loutek ve sdělném loutkohereckém projevu v individuálním výstupu s loutkou nebo ve skupinové inscenaci.

2. ročník

- Žák přispěje k výběru předlohy pro skupinovou inscenaci (nabídka, burza textů vhodných k inscenování).
- Připraví návrh scénáře z hlediska výstavby dramatického tvaru, scénografickou a režijní koncepci a aktivně se na realizaci podílí.
- Zvolí žánr v rámci loutkového divadla, hereckého divadla, divadla poesie ...
- Vytvoří vlastní individuální sdělný výstup s loutkou, v jehož realizaci užije svých získaných vědomostí a dovedností.
- Aktivně se podílí na tvorbě skupinového dramatického tvaru.

3. ročník

- Žák vybere předlohu k realizaci vlastního individuálního nebo skupinového dramatického tvaru.
- Napíše bodový scénář svého individuálního výstupu s loutkou nebo skupinové inscenace, kde uplatní znalosti zákonitostí výstavby dramatického tvaru a po konzultaci s vyučujícím napíše konečnou verzi scénáře.
- Vybere výrazové prostředky ke sdělení tématu inscenace.
- Tvořivě přistupuje k realizaci inscenace (výroba scénografie, loutek, kostýmu, nazkoušení a předvedení konečného tvaru v rámci některé ze školních i mimoškolních akcí LDO).

4. ročník

- Žák samostatně vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (poezie, próza, dramatický text, námět, téma) a osobitým způsobem ji realizuje (např. přednes, herecký výstup, pohybový výstup, výstup s loutkou, literární zpracování).
- Vytváří náročnější texty propracované z hlediska sdělnosti obsahu, tématu, použité formy, stylu a žánru, uplatňuje výrazové prostředky jak dokumentární slovesnosti, tak i vybraných literárních žánrů a autorsky s nimi pracuje.
- Vědomě používá základní výrazové prostředky pro sdělování, vytvoří charakter postavy.
- Zvládne vědomou stylizaci v daném žánru.
- Uvědomuje si a uplatňuje zákonitosti výstavby dramatického tvaru.
- Aktivně a poučeně se podílí na tvorbě jednotlivých složek divadelní inscenace (scénografie - dramaturgie, scénická hudba, režie, výběr vhodných rekvizit, loutek apod.).

PŘEDNES

Učební osnovy I. stupně základního studia

3. ročník

- Žák aktivně využívá dechových, hlasových a artikulačních cvičení ke správnému tvoření svého hlasu.
- Orientuje se v obsahu hlasové rozcvičky.
- Uplatňuje postupy pro správnou výslovnost všech hlásek, rezonanci na přední opoře a měkký hlasový začátek.
- Zná a použije výrazové prostředky pro interpretaci poesie i prózy – tempo, dynamiku, významový přízvuk, významovou pauzu, intonaci.
- Zapojí se do výběru textové předlohy a podílí se na jejím rozboru.

4. ročník

- Žák uplatňuje správné technické návyky v mluveném projevu.
- Dokáže vést hlasovou rozcvičku.
- Vyslovuje vědomě správně závěrové souhlásky.
- Navrhne a vědomě použije výrazové prostředky.
- Podílí se na výběru kvalitní literární předlohy, dokáže v ní najít téma, myšlenku.

5. ročník

- Žák užívá správné mluvní návyky (dechová opora, aktivizace podbřišku, rezonance v masce, aktivizace mluvidel).
- Vyslovuje úžinové a polozávěrové souhlásky.
- Logicky interpretuje myšlenky vybraného textu a obohacuje je o vlastní pohled.
- Samostatně si vybere předlohu, najde a pojmenuje téma, myšlenku.

6. ročník

- Žák používá hlasový kondiční trénink, chápe jeho nutnost před každou interpretací textu.
- Pracuje s nabytými mluvními dovednostmi.
- Vybere si vhodný text podle vlastní dispozice k tvořivé interpretaci.
- Najde a pojmenuje téma a navrhne výrazové prostředky, které směřují ke sdělení.

7. ročník

- Uvede ve skupině hlasovou rozcvičku podle dané posloupnosti.
- Vybere si pro sebe dva odlišné vhodné texty, které rozebere a zvolí si výrazové prostředky.
- Poznává chyby v použití výrazových prostředků u ostatních žáků ve skupině a poradí s jejich odstraněním.
- Předvede výsledek své práce v hodině veřejně, popřípadě se zúčastní přehlídky recitátorů na školní (okresní) úrovni.

UMĚLECKÝ PŘEDNES

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák se aktivně podílí na výběru textu pro přednes, zhodnotí jeho vhodnost právě pro sebe.
- Společně s učitelem pojmenuje problémy vybraného textu a samostatně navrhne prostředky k interpretaci tak, aby bylo co nejlépe sděleno téma.
- Posoudí použití recitátorských výrazových prostředků.
- Rozliší přednes dvou rozdílných textů (poesie, próza...).

2. ročník

- Žák si samostatně vybere dva rozdílné texty pro vlastní recitátorskou práci.
- Analyzuje vybraný text, pojmenuje téma a zvolí formu k jeho sdělení, použije výrazové prostředky, aby sloužily myšlence.
- Ovládá práci s mluvními výrazovými prostředky, aktivně je používá, dbá o hlasovou hygienu.
- Prezentuje výsledek své práce.

3. ročník

- Žák se orientuje v kvalitní literatuře, pozná a pojmenuje kvality textu.
- Analyzuje dva rozdílné texty a navrhne rozdílné přístupy ke sdělení tématu, které vycházejí z různosti předloh.
- Užívá správnou mluvní techniku a mluvní výrazové prostředky.

4. ročník

- Žák samostatně vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (poesie, próza, dramatický text, námět, téma) a osobitým způsobem ji realizuje (např. přednes, herecký výstup, pohybový výstup, výstup s loutkou, literární zpracování).
- Vytváří náročnější texty propracované z hlediska sdělnosti obsahu, tématu, použité formy, stylu a žánru, uplatňuje výrazové prostředky jak dokumentární slovesnosti, tak i vybraných literárních žánrů a autorsky s nimi pracuje.
- Vědomě používá základní výrazové prostředky pro sdělování, vytvoří charakter postavy.
- Zvládne vědomou stylizaci v daném žánru.
- Uvědomuje si a uplatňuje zákonitosti výstavby dramatického tvaru.
- Aktivně a poučeně se podílí na tvorbě jednotlivých složek divadelní inscenace (scénografie - dramaturgie, scénická hudba, režie, výběr vhodných rekvizit, loutek apod.).

DRAMATURGIE V KOSTCE

Učební osnovy I. stupně základního studia

3. ročník

- Žák se orientuje v základních dramaturgických pojmech (smysl, obsah, cíl...).
- Pojmenuje obsah a téma v literárním díle přiměřeném svému věku.
- Poznává alespoň tři kvalitní literární předlohy přiměřené svému věku.
- Shlédne představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a najde v něm hlavní téma.

4. ročník

- Žák navrhne literární předlohu pro dramaturgickou a pro případné vytvoření dramatického tvaru.
- Najde problémy při tvorbě dramatického tvaru z hlediska dramatičnosti, divadelnosti, loutkovosti...
- Shlédne aspoň jedno představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a pokusí se ho posoudit z dramaturgických hledisek.

5. ročník

- Žák posoudí vybranou literární předlohu z hlediska místa, času, děje, motivů, situací, kompozice a tématu.
- Vytvoří vlastní scénář členěný do bodů nebo do obrazů.
- Shlédne aspoň jedno představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a pokusí se ho posoudit.

6. ročník

- Žák objasní svou dramaturgicko-režijní koncepci pro individuální výstup s loutkou nebo kolektivní dramatický tvar.
- Objasní hlavní principy pohádky a posoudí její vhodnost pro převod na jeviště.
- Shlédne aspoň jedno představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a pokusí se ho zhodnotit podle poznanych dramaturgických hledisek.

7. ročník

- Žák se prostřednictvím individuální i skupinové tvorby seznamuje s vhodnými uměleckými díly a vybraná díla dává do souvislostí.
- Zhodnotí na základě získaných vědomostí i dovedností dramatické a literární dílo.
- Reflektuje práci druhých a zhodnotí ji. Přijímá kritiku vlastní práce, naslouchá ostatním a respektuje je.
- Rozliší divadelní žánry.

KRITICKÝ POHLED

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Žák pozná dějiny loutkového divadla (školní knihovna, návštěva muzea, časopis Loutkář...) v historických souvislostech a použije znalosti při volbě prostředků pro individuální nebo skupinový dramatický tvar.
- Orientuje se v základní divadelní terminologii a používá ji.

2. ročník

- Žák zdokonalí své znalosti z historie loutkového i hereckého divadla v souvislostech s tvorbou vlastního dramatického tvaru.
- Posoudí shlédnuté inscenace amatérských i profesionálních souborů a pojmenuje jejich případné problémy.
- Zúčastní se divadelních přehlídek na krajské úrovni.
- Zhodnotí viděné inscenace v diskusním kruhu spolužáků.

3. ročník

- Žák zpracuje recenzi zadaných inscenací nebo ukázek práce ostatních skupin LDO z veřejných prezentací.
- Zaujme vlastní stanovisko k hodnocení inscenací na přehlídkách, kterých se jeho soubor účastní.
- Z připomínek k vlastní inscenaci je schopen si pro sebe vytvořit posunující závěr.

4. ročník

- Žák uvádí vybrané dílo do sociokulturních souvislostí.
- Je schopen uchopit téma a použité prostředky.
- Hodnotí dramatické nebo literární dílo včetně způsobu jeho provedení.
- Kriticky reflektuje a hodnotí práci svou i druhých, je schopen hluboké sebereflexe.

7.4 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ PRO I. A II. STUPEŇ ZÁKLADNÍHO STUDIA A STUDIA PRO DOSPĚLÉ - PŘÍPRAVA KE STUDIU NA UMĚLECKÝCH ŠKOLÁCH LOUTKÁŘSKÉHO ZAMĚŘENÍ

Učební plán č. D-1-02

Učební plán č. D-2-02

Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Dramatická abeceda	2	2									
Hra s loutkou			1	1	1	1	1				
Přednes			1	1	1	1	1				
Dramaturgie v kostce			1	1	1	1	1				
Loutkoherectví a performance								1	1	1	1
Základy praktické režie a dramaturgie								1	1	1	1
Základy scénografie								1	1	1	1

DRAMATICKÁ ABECEDA

Učební osnovy I. stupně základního studia

1. ročník

- Žák rozvine vlastní smyslové poznání, pocit napětí a uvolnění.
- Uplatňuje základy správného držení těla a základy správného dýchání.
- Navazuje kontakt s partnerem ve skupině v dramatické hře.
- Spolupracuje s partnery v jednoduchém dramatickém tvaru na základě jednoduchého textu.

2. ročník

- Žák se orientuje v prostoru a respektuje partnera v prostoru.
- Udrží rytmičnost a melodičnost řeči v říkadlech.
- Uplatňuje zvládnuté mluvní dovednosti v kolektivním přednesu, v dramatické hře s materiálem nebo s jednoduchou loutkou.
- Prezentuje svoji roli v krátkém dramatickém tvaru.

HRA S LOUTKOU

Učební osnovy I. stupně základního studia

3. ročník

- Žák zná divadelní použití předmětu (materiálu) a principy jeho animace.
- Využije dostupný materiál k vytvoření improvizované loutky sloužící tématu.
- Umí použít plošnou loutku.
- Spolupracuje v jednoduchých dramatických tvarech s partnery přes loutky a zástupnou řeč.
- Upřednostní zájem skupiny nad své vlastní zájmy.

4. ročník

- Žák vyrobí jednoduchou prstovou nebo rukavicovou loutku.
- Animuje prstovou a rukavicovou loutku, použije ji k vyjádření jednoduché myšlenky.
- Vystihne charakteristiku postavy.
- Sdělí v jednoduché vypočítané etudě téma.
- Vytvoří krátkou etudu s partnerem na zadané téma nebo krátkou inscenaci ve skupině.

5. ročník

- Žák se podílí na souhře s partnerem nebo partnery při animaci manekýna.
- Animuje spodové loutky (maňásek) s použitím rekvizity.
- Vyrobí spodovou loutku a vybere pro ni přiměřenou předlohu, napíše jednoduchý scénář.
- Využije zvukový projev k animaci loutky a ztotožní se s postavou.
- Spolupracuje na tvorbě inscenace podle základních principů stavby dramatického tvaru.
- Přijme svou roli ve společné inscenaci.

6. ročník

- Žák pozná loutkářské principy užití marionety a jednoduchou marionetu animuje v duchu zvoleného tématu.
- Využije možnosti marionet při tvorbě inscenace - iluzivní a neiluzivní vodění.
- Vyrobí jednoduchou marionetu.
- Využije další možnosti použití ostatních druhů loutek (stínová, tyčová, totemová loutka...) podle zvoleného tématu.

7. ročník

- Žák využívá vhodné pohybové, hudební a taneční prvky, umí zacházet s rekvizitou či loutkou apod. při interpretaci vybrané předlohy, vlastní tvorbě či improvizaci.
- Sám či s pomocí učitele vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (např. poezie, próza, dramatický text, námět, téma), tvořivě a kultivovaně ji s osobním zaujetím interpretuje.
- Vystaví a realizuje vlastní námět s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků (slovo, pohyb, gesto, mimika, rekvizita, loutka aj.)
- Zpracuje písemně drobný jevištní tvar (etuda, improvizace) a s využitím dramatických či loutkářských prostředků jej realizuje individuálně nebo ve skupině.
- Komunikuje prostřednictvím dramatického jednání (verbálního i neverbálního) či loutkářskými prostředky s využitím jejich materiálních, technických a výtvarných možností.
- Porozumí dramaturgickému i režijnímu plánu dramatického tvaru, podílí se na jeho naplnění, dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce, experimentuje v různých formách.
- Orientuje se v základních pojmech tvůrčího psaní.
- Rozpozná, kdy hraní vychází z přirozeného a v rámci daného žánru pravdivého jednání a z komunikace a spolupráce s partnerem.
- Tvoří ve spolupráci s ostatními krátké literární nebo dramatické tvary.
- Využívá divadelní výrazové prostředky a prvky divadelního jazyka při společné realizaci dramatického tvaru, přijme svou roli při jeho realizaci.

PŘEDNES

Učební osnovy I. stupně základního studia

3. ročník

- Žák aktivně využívá dechových, hlasových a artikulačních cvičení ke správnému tvoření svého hlasu.
- Orientuje se v obsahu hlasové rozcvičky.
- Uplatňuje postupy pro správnou výslovnost všech hlásek, rezonanci na přední opoře a měkký hlasový začátek.
- Zná a použije výrazové prostředky pro interpretaci poesie i prózy – tempo, dynamiku, významový přízvuk, významovou pauzu, intonaci.
- Zapojí se do výběru textové předlohy a podílí se na jejím rozboru.

4. ročník

- Žák uplatňuje správné technické návyky v mluveném projevu.
- Dokáže vést hlasovou rozcvičku.
- Vyslovuje vědomě správně závěrové souhlásky.
- Navrhne a vědomě použije výrazové prostředky.
- Podílí se na výběru kvalitní literární předlohy, dokáže v ní najít téma, myšlenku.

5. ročník

- Žák užívá správné mluvní návyky (dechová opora, aktivizace podbřišku, rezonance v masce, aktivizace mluvidel).
- Vyslovuje úžinové a polozávěrové souhlásky.
- Logicky interpretuje myšlenky vybraného textu a obohacuje je o vlastní pohled.
- Samostatně si vybere předlohu, najde a pojmenuje téma, myšlenku.

6. ročník

- Žák používá hlasový kondiční trénink, chápe jeho nutnost před každou interpretací textu.
- Pracuje s nabytými mluvními dovednostmi.
- Vybere si vhodný text podle vlastní dispozice k tvořivé interpretaci.
- Najde a pojmenuje téma a navrhne výrazové prostředky, které směřují ke sdělení.
- Předvede výsledek své práce (školní kolo přehlídky recitátorů nebo veřejné vystoupení).

7. ročník

- Uvede ve skupině hlasovou rozcvičku podle dané posloupnosti.
- Vybere si pro sebe dva odlišné vhodné texty, které rozebere a zvolí si výrazové prostředky.
- Poznává chyby v použití výrazových prostředků u ostatních žáků ve skupině a poradí s jejich odstraněním.
- Předvede výsledek své práce v hodině veřejně, popřípadě se zúčastní přehlídky recitátorů na školní (okresní) úrovni.

DRAMATURGIE V KOSTCE

Učební osnovy I. stupně základního studia

3. ročník

- Žák se orientuje v základních dramaturgických pojmech (smysl, obsah, cíl...).
- Pojmenuje obsah a téma v literárním díle přiměřeném svému věku.
- Poznává alespoň tři kvalitní literární předlohy přiměřené svému věku.
- Shlédne představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a najde v něm hlavní téma.

4. ročník

- Žák navrhne literární předlohu pro dramaturgickou a pro případné vytvoření dramatického tvaru.
- Najde problémy při tvorbě dramatického tvaru z hlediska dramatičnosti, divadelnosti, loutkovosti...
- Shlédne aspoň jedno představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a pokusí se ho posoudit z dramaturgických hledisek.

5. ročník

- Žák posoudí vybranou literární předlohu z hlediska místa, času, děje, motivů, situací, kompozice a tématu.
- Vytvoří vlastní scénář členěný do bodů nebo do obrazů.
- Shlédne aspoň jedno představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a pokusí se ho posoudit.

6. ročník

- Žák objasní svou dramaturgicko-režijní koncepci pro individuální výstup s loutkou nebo kolektivní dramatický tvar.
- Objasní hlavní principy pohádky a posoudí její vhodnost pro převod na jeviště.
- Shlédne aspoň jedno představení kvalitní inscenace amatérského loutkářského souboru nebo profesionálního divadla přiměřené jeho věku a pokusí se ho zhodnotit podle poznatých dramaturgických hledisek.

7. ročník

- Žák se prostřednictvím individuální i skupinové tvorby seznamuje s vhodnými uměleckými díly a vybraná díla dává do souvislostí.
- Zhodnotí na základě získaných vědomostí i dovedností dramatické a literární dílo.
- Reflektuje práci druhých a zhodnotí ji. Přijímá kritiku vlastní práce, naslouchá ostatním a respektuje je.
- Rozliší divadelní žánry.

LOUTKOHERECTVÍ A PERFORMANCE

Charakteristika

Předmět se vyučuje ve II. stupni základního studia. Žáci se seznámí s alternativními možnostmi scénického vyjádření v netradičních prostorech.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- S pomocí vyučujícího navrhne prostor a vystoupení, které se k danému prostoru nějakým způsobem vztahuje s loutkou i bez ní.
- S pomocí vyučujícího zpracuje koncepci svého výstupu.
- Realizuje vlastní vystoupení v netradičním prostoru.

2. ročník

- V konkrétním dramaturgickém plánu skupiny navrhne performanci s loutkou i bez ní v určitém prostoru a ve společné skupinové konzultaci ji obhájí nebo ustoupí lepšímu návrhu.
- Na přípravě společné performance se aktivně podílí.
- Při realizaci vlastního vystoupení účinkuje.

3. ročník

- Samostatně vymyslí a navrhne svou individuální performanci v zadaném prostoru.
- Zpracuje koncepci zamýšlení performance a aktivně se podílí na její přípravě.
- Performanci v rámci společné skupinové akce realizuje.

4. ročník

- Zpracuje přehled své dosavadní práce formou prezentace k přijímacímu řízení nebo do školního archivu.
- Vypracuje práci na zadané téma s návrhem konkrétní realizace pro přijímací řízení nebo pro akci školy.
- Připraví a realizuje svou scénickou akci podle vlastního výběru pro přijímací řízení nebo pro akci školy.

ZÁKLADY PRAKTICKÉ REŽIE A DRAMATURGIE

Charakteristika

Předmět se vyučuje ve II. stupni základního studia. Žáci se učí tvořivě přemýšlet o předloze z divadelních hledisek a podílí se na režijní koncepci vytvořené inscenace.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Orientuje se v základních dramaturgických pojmech (obsah, téma, žánr...), rozpozná je a popíše.
- Navrhne po konzultaci s vyučujícím režijně-dramaturgickou koncepci zamýšlené inscenace a před souborem ji obhájí nebo od ní ustoupí, když se objeví koncepce lepší a nosnější pro sdělení daného tématu.

2. ročník

- Samostatně vybere předlohu nebo téma pro svůj individuální výstup s loutkou, předmětem.
- Navrhne režijně-dramaturgickou koncepci a prostředky s ohledem na využití loutkářských prostředků.
- S pomocí vyučujícího svůj výstup realizuje

3. ročník

- Navrhne téma pro zpracování pro celou skupinu a dokáže je rozebrat z jednotlivých hledisek (dramatičnost, loutkovost, věková adresa).
- Aktivně se účastní kolektivní režie společné inscenace.

4. ročník

- Samostatně navrhne režijně-dramaturgickou koncepci svého individuálního výstupu s předmětem nebo s loutkou.
- Aktivně se podílí na režii svého výstupu.
- Posouzením a radou se účastní režijní práce na skupinové inscenaci.
- Připraví si práci na zadané téma s konkrétním návrhem na realizaci k přijímacímu řízení nebo pro akci školy.

ZÁKLADY SCÉNOGRAFIE

Charakteristika

Předmět se vyučuje ve II. stupni základního studia. Žáci si osvojí vědomosti o jevištním prostoru z hlediska loutkového divadla a jeho zpracování sloužícího sdělování zvoleného tématu.

Učební osnovy II. stupně základního studia

1. ročník

- Orientuje se v dějinách loutkového divadla, je schopen charakterizovat jednotlivá období vývoje loutky a scénografie a její specifika.
- Připraví prezentaci vybraného období pro ostatní žáky i jiných ročníků.
- Navrhne pomocí vyučujícího scénografické řešení svého individuálního výstupu a podílí se na jeho výrobě.

2. ročník

- Samostatně pracuje na scénografickém řešení svého individuálního výstupu a spolupodílí se na návrzích pro skupinovou inscenaci a jejich realizaci.
- Vytvoří návrhy loutek pro danou inscenaci s ohledem na jejich použití směrem k tématu a podílí se na jejich realizaci.

3. ročník

- Vybranou inscenaci posoudí z hlediska výtvarného a zpracuje svůj vlastní koncept scénografického řešení.
- Ve skupině se podílí na tvorbě makety pro danou inscenaci.
- Obhájí své scénografické řešení nebo ustoupí lepšímu návrhu. Konečné realizace se aktivně účastní.

4. ročník

- Připraví si výběr své dosavadní práce pro přijímací řízení nebo pro archiv školy.
- Připraví koncept své práce na zadané téma a konkrétní návrh jeho realizace pro přijímací řízení nebo pro akci školy.
- Aktivně se podílí na scénografickém zpracování absolventské skupinové inscenace.

Poznámky k učebním plánům literárně-dramatického oboru:

Vyučuje se:

- a) *ve skupině maximálně 10 žáků a minimálně 5 žáků v základním studiu I. a II. stupně při kolektivní výuce*
- b) *ve skupině maximálně 5 žáků v základním studiu I. a II. stupně ve skupině*
- c) *studium pro dospělé je výhradně pro absolventy II. stupně základního studia literárně-dramatického oboru na ZUŠ, kteří se připravují ke studiu na uměleckých školách loutkářského zaměření*

8 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Pro žáky, kteří jsou diagnostikováni školským poradenským zařízením jako žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, škola vytvoří individuální vzdělávací plán, který je přizpůsoben individuálním potřebám žáka. Tento plán zpracovává ředitel školy na jeden školní rok a stává se součástí osobní dokumentace žáka.

Podmínky pro rozhodnutí ředitele školy o vzdělávání žáka podle individuálního vzdělávacího plánu:

- diagnostika školského poradenského zařízení
- žádost zákonných zástupců žáka

Žáci s tělesným postižením

Žáci s tělesným postižením mohou studovat v hudebním oboru a literárně dramatickém oboru. Učebny těchto oborů jsou v přízemí školy, která má bezbariérový přístup. V případě zájmu o studium výtvarného oboru je nutná předchozí domluva ředitele školy s rodiči, ohledně vynesení žáka do učebny oboru v prvním patře. Vynesení mohou po domluvě zajistit rodiče žáka, popř. učitelé školy.

9 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Pro žáky, kteří jsou diagnostikováni školským poradenským zařízením jako mimořádně nadaní vytvoří škola individuální vzdělávací plán, který je přizpůsoben individuálním potřebám žáka. Tento plán zpracovává ředitel školy na jeden školní rok a stává se součástí osobní dokumentace žáka.

Podmínky pro rozhodnutí ředitele školy o vzdělávání žáka podle individuálního vzdělávacího plánu:

- diagnostika školského poradenského zařízení
- žádost zákonných zástupců žáka

Minimální hodinová dotace pro tyto žáky je stejná jako u žáků zařazených do základního studia, ve výjimečných případech může být hodinová dotace upravena k potřebám žáka.

Vzdělávání žáků s mimořádným talentem

Škola neposkytuje vzdělávání s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Talentovaným žákům ale nabízí možnost prodloužení lekcí na základě kritérií:

- doporučení učitele
- nutnost pravidelné spolupráce s rodiči (účast na výuce)
- vynikající výsledky při studiu
- odpovídající výsledky ze soutěží

V případě přiznání prodloužené lekce je zvýšena úplata za vzdělávání.

10 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

10.1 ZÁSADY A ZPŮSOB HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Zásady hodnocení a klasifikace

- 1) Základním principem hodnocení a klasifikace je pozitivní hodnocení. Při něm učitel hodnotí skutečné znalosti a dovednosti žáka a nehledá mezery v jeho vědomostech.
- 2) Cílem vzdělávání na ZUŠ není klasifikace, ale získání uměleckého vzdělání a rozvoj osobnosti člověka, kladným vztahem k umění, úctou k práci a uměleckým počinům druhých.
- 3) Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Pedagog citlivě řeší vzniklý problém přímo se samotným žákem případně i rodiči žáka. Vymyslí pak společnou variantu řešení.
- 4) Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- 5) Žák je vždy hodnocen na základě osnov jednotlivých ročníků, výkonu ve vztahu k osobnostnímu maximu s přihlédnutím k pravidelnosti a kvalitě domácí přípravy.

Průběžné hodnocení žáka

- 1) Podklady pro hodnocení a klasifikaci vzdělávacích výsledků získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
  - a) soustavným sledováním výkonů žáka, jeho aktivity a přístupu k práci na hodině, jeho připravenost na výuku, přičemž učitel bere zřetel na žákovo osobní maximum
  - b) různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, postupové, závěrečné)
  - c) analýzou výsledků činnosti žáka
  - d) konzultacemi s ostatními učiteli
  - e) rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka
- 2) Žák musí být z teoretických předmětů na kolektivní výuce vyzkoušen alespoň 2x za každé klasifikační období. V individuální výuce musí být žák klasifikován alespoň 1x v měsíci, a to známkou, která je napsána do žakovské knížky, třídní knihy, popř. klasifikačního archu.
- 3) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených jevů. Při ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.
- 4) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáků průkazným způsobem tak, aby mohl doložit správnost celkové klasifikace žáků i způsob získávání jednotlivých známek.
- 5) Učitel je povinen archivovat písemné práce žáků a další podklady pro klasifikaci po celou dobu školního roku (od 1. září do 31. srpna).

Hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

- 1) Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za 1. pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení.
- 2) Žák přípravného studia není klasifikován.
- 3) Žák základního studia I. a II. stupně je v jednotlivých předmětech hodnocen na vysvědčení arabskou číslicí a těmito stupni prospěchu:
  - a) 1 – výborný
  - b) 2 – chvalitebný
  - c) 3 – uspokojivý
  - d) 4 – neuspokojivý
- 4) Žák je na konci prvního a druhého pololetí celkově hodnocen těmito stupni:
  - a) prospěl(a) s vyznamenáním
  - b) prospěl(a)
  - c) neprospěl(a)
- 5) Žák prospěl s vyznamenáním, jestliže je z hlavního předmětu hodnocen stupněm prospěchu 1 – výborný, v žádném povinném předmětu není hodnocen stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný a průměr stupňů prospěchu z povinných předmětů nemá vyšší než 1,5. Není-li stanoven hlavní předmět, prospěl žák s vyznamenáním, jestliže není hodnocen v žádném povinném předmětu stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný a průměr stupňů prospěchu z povinných předmětů nemá vyšší než 1,5.
- 6) Žák prospěl, jestliže nebyl ani v jednom povinném předmětu hodnocen stupněm prospěchu 4 – neuspokojivý.
- 7) Žák neprospěl, jestliže byl z některého povinného předmětu hodnocen stupněm prospěchu 4 – neuspokojivý.
- 8) Nelze-li žáka hodnotit za první pololetí ze závažných objektivních příčin, určí ředitel/ka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo ukončeno nejpozději do ukončení hodnocení za druhé pololetí příslušného školního roku. Nelze-li žáka hodnotit za druhé pololetí ze závažných objektivních příčin, určí ředitel/ka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo ukončeno do konce měsíce srpna příslušného školního roku.
- 9) Ředitel/ka školy může uznat částečné vzdělání žáka, pokud je doloženo prokazatelným způsobem a od doby jeho dosažení neuplynulo více než 5 let. Uzná-li ředitel/ka školy dosažené vzdělání žáka, uvolní žáka z vyučování a hodnocení v rozsahu uznaného vzdělání.

Postup žáka do vyššího ročníku a opakování ročníku

- 1) Do vyššího ročníku postupuje žák, který byl na konci druhého pololetí celkově hodnocen stupněm prospěl(a) nebo prospěl(a) s vyznamenáním a úspěšně vykonal postupovou zkoušku.
- 2) Mimořádně talentovaného žáka lze na konci prvního pololetí nebo na konci druhého pololetí přeradit do některého z vyšších ročníků bez absolvování předchozího ročníku či ročníků, a to po úspěšném vykonání postupových zkoušek ze všech povinných předmětů.
- 3) Žákovi, který nebyl na konci druhého pololetí hodnocen, lze v odůvodněných případech umožnit opakování ročníku.

Pravidla hodnocení a klasifikace

Výsledky žáka v ZUŠ se klasifikují čtyřmi stupni podle vyhl. č. 71/2005 Sb. o základním uměleckém vzdělávání, § 3, odst. 3.

a) 1 – výborný

Žák ovládá požadované poznatky uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené vědomosti a dovednosti při řešení praktických i teoretických úkolů. Samostatně hodnotí jevy a zákonitosti.

b) 2 – chvalitebný

Žák ovládá poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně. Samostatně nebo na základě menších podnětů učitele je schopen osvojené vědomosti a dovednosti uplatňovat, nevyskytují se podstatné chyby. Dokáže hodnotit jevy a zákonitosti s částečnou pomocí učitele.

c) 3 – uspokojivý

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojených vědomostí a dovedností závažnější nedostatky, které je schopen uplatňovat s intenzivnější pomocí učitele. Dokáže hodnotit jevy a zákonitosti spíše jen za pomoci učitele.

d) 4 – neuspokojivý

Žák si požadované vědomosti a dovednosti neosvojil, má v nich závažné nedostatky, které není schopen opravit ani s pomocí učitele. Nedokáže hodnotit jevy a zákonitosti ani za pomoci učitele.

Komisionální zkoušky

1) Komisionální zkoušky se konají:

a) při postupových zkouškách podle § 4 odst. 1 – vyhl. č.71/2005 Sb.

b) při závěrečných zkouškách na konci základního studia I. a II. stupně a studia pro dospělé

c) při přeřazení mimořádně talentovaného žáka do některého vyššího ročníku bez absolvování předcházejícího ročníku nebo ročníků podle § 4 odst. 2 – vyhl. č.71/2005 Sb.

d) při opravných zkouškách

2) Zkušební komise je nejméně tříčlenná a skládá se z odborníků příslušného předmětu nebo oboru. Členy komise jmenuje ředitel školy. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel. O hodnocení zkoušky rozhoduje komise většinou hlasů, při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

Opravné zkoušky

1) Žák, který je na konci druhého pololetí hodnocen stupněm prospěchu 4 – neuspokojivý, koná opravnou zkoušku nejpozději v posledním týdnu měsíce srpna příslušného školního roku.

2) Jestliže se žák nedostaví k opravné zkoušce v určeném termínu, je hodnocen z předmětu, ze kterého měl konat opravnou zkoušku, stupněm 4 – neuspokojivý. Jestliže se žák nemohl dostavit k opravné zkoušce ze závažných objektivních příčin a svou neúčast omluví řediteli školy nejpozději do 3 dnů od termínu stanového pro vykonání této zkoušky, určí ředitel/ka školy náhradní termín pro její vykonání.

Postupové ročníkové zkoušky

Konají se pouze u hudebního oboru v prvním stupni základního studia a to u všech ročníků.

Kritériem pro hodnocení postupové zkoušky je obsah daného ročníku. V případě, že vzdělávací obsah několika ročníků je sdružen do jednoho bloku, se zkouška vykonává až v posledním ročníku celého bloku, v ostatních ročnících je žák hodnocen dle průběžných studijních výsledků. Z postupové zkoušky může být žák osvobozen (zejména při aktivní účasti na koncertech a soutěžích). Osvobození navrhuje třídní učitel a tento návrh podléhá schválení ředitelem školy.

Přijímací zkoušky

Pro přijetí do přípravného studia jsou zjišťovány předpoklady ke studiu. Pokud jsou ověřeny, je žák zapsán do přípravného studia. Pro přijetí k základnímu studiu a studiu pro dospělé se musí úspěšně složit talentová zkouška podle následujících kritérií:

Hudební obor:

Každý uchazeč o základní studium hudebního oboru vykoná krátkou přijímací zkoušku před zkušební komisí v délce cca 10 minut. Zjistí uje se zde stupeň jeho všeobecných předpokladů ke studiu v těchto oblastech:

- zpěv (interpretace libovolné písně)
- sluchová analýza (rozpoznání počtu zahranych tónů apod.)
- smysl pro rytmus (vytleskání zadaného rytmického útvaru)
- intonace (opakování zadaných tónů, přenos tónů do vlastní polohy)

Každou oblast přijímací komise hodnotí v rozmezí 0 - 5 bodů. O přijetí uchazeče rozhoduje ředitel školy na základě výsledků přijímací zkoušky. V závislosti na zvoleném studijním zaměření se zároveň ověří i potřebné fyzické předpoklady uchazeče o studium.

Výtvarný obor:

Hodnocení výsledků přijímacích zkoušek na VO má tato kritéria. Každé z nich je hodnoceno v rozmezí 0 - 5 bodů:

- tvůrčí přínos a osobitost výtvarného projevu uchazeče
- úroveň zvládnutí výtvarného jazyka
- úroveň zvládnutí výtvarných technik

Přijímací zkoušky probíhají ve skupině do 15 žáků. Zkouška trvá 60 minut a je složena ze tří částí:

- motivace a zadání tématu výtvarné činnosti
- realizace výtvarné práce dle zadaného tématu
- vyhodnocení práce a sdělení výsledků

Literárně-dramatický obor:

Přijímací zkoušky probíhají formou individuálního pohovoru v trvání cca 10 - 15 minut. Požadavky na přijetí do základního studia LDO jsou:

- pohybové předpoklady (pohybová improvizace v prostoru)
- mluvní předpoklady (slovní zásoba, artikulační vybavenost)

Každá oblast je hodnocena v rozmezí 0 - 10 bodů.

Hodnocení žáků v hudebním oboru

Během celého školního roku probíhá hodnocení slovní formou nebo klasifikací do žakovského sešitu. Učitel je povinen klasifikovat minimálně jednou za měsíc. Základními kritérii pro hodnocení jsou zejména:

- pokrok žáka v technice a přednesu
- práce žáka v hodinách, zájem o obor
- kvalita a pravidelnost domácí přípravy

Hodnocení žáků ve výtvarném oboru

Během celého školního roku probíhá během lekcí a na závěr slovní hodnocení práce rozbořem vedeným nejčastěji formou dialogu. V rozboru je sledován celý proces tvorby od počátečních úvah k závěrečnému tvaru. Základními kritérii pro hodnocení jsou zejména:

- snaha o pravdivé vnitřní sdělení a úroveň tvůrčího přístupu při realizaci zadání
- řemeslná úroveň a kvalita zvládnutí výtvarných technik

Hodnocení žáků literárně-dramatického oboru

LDO pracuje na principech dramatické výchovy a výsledky práce jednotlivců se hodnotí ve vztahu ke kolektivu a to i při výuce přednesu, který se nevyučuje individuálně, ale ve skupině žáků, na principech vzájemné pomoci.

Každý žák je individualitou se svými povahovými rysy, počátečními dovednostmi, sociálními předpoklady, zkušenostmi, ze kterých vyplývá i jeho chování a jednání ve skupině ostatních žáků. Dlouhodobým cílem práce ve skupině v LDO je vytvoření spolupracujícího, fungujícího kolektivu. Taková skupina potom může na jevišti existovat zcela bezprostředně a řešit situace připravené i právě vzniklé a získané zkušenosti s takovou prací absolventi uplatní v budoucí práci i životě.

Slovní hodnocení dává velký prostor k vyjádření pokroku v jednání jednotlivců směrem ke skupině či k zadanému úkolu, pro žáky i rodiče je sdělné a motivující. Stává se motivací zvláště pak v nižších ročnících, kde se jádro pracovních skupin – souborů teprve tvoří.

Hodnocení na vysvědčení by mělo obsahovat individuální pokrok směrem k fungující skupině za celý školní rok. Kritériem by mělo být začlenění se do skupiny, práce pro ni, práce na sobě, účinkování v inscenacích s vyjádřením podílu na jejich vzniku, případná účast na přehlídkách a její výsledky...

Práce pro skupinu	Práce na sobě	Původně hodnoceno stupněm
Bez problému, rád a hned se zapojuje do společné práce.	Systematicky pracuje na zdokonalování vlastních dovedností a osvojení vědomostí.	výborný
Po motivačním rozhovoru se zapojuje do společné práce.	K práci na zdokonalování svých dovedností a osvojování vědomostí potřebuje opakovanou motivaci.	chvalitebný
Do společné práce se zapojuje jen částečně nebo vůbec.	Na zadaném úkolu nepracuje vůbec nebo velmi málo a bez žádného výsledku.	uspokojivý
Do společné práce se nezapojuje vůbec.	Na zadaném úkolu nepracuje vůbec.	neuspokojivý

HODNOCENÍ OBSÁHNE VŠECHNY PŘEDMĚTY VYUČOVANÉ V LDO V PŘEDMĚTECH:

I. stupeň:

1. - 2. ročník: Dramatická abeceda
3. - 7. ročník: Dramaturgie v kostce, Přednes, Hra s loutkou

II. stupeň:

1. - 4. ročník: Loutkoherectví a performance, Základy praktické režie a dramaturgie, Základy scénografie, Kritický pohled, Umělecký přednes, Hra s loutkou

10.2 OBLASTI VLASTNÍHO HODNOCENÍ ŠKOLY

Cíle a kritéria vlastního hodnocení školy

Cíle a hodnoty, které si škola klade před sebe, vytvářejí její obraz ovlivňující pověst školy na veřejnosti a prezentují její kvalitu. Hlavním cílem vlastního hodnocení školy je zhodnocení stavu – informace o tom, jak ŠVP podporuje práci učitelů, jaké je prostředí, v němž je realizována výuka apod. Účelem je zjistit aktuální informace, které budou využity jako zpětná vazba, jejímž prostřednictvím je zefektivňován proces výuky, zkvalitnění školního vzdělávacího programu a utváření klíčových kompetencí žáků.

Kritéria jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (rámcový plán práce pro každý školní rok).

Oblasti vlastního hodnocení školy

1. podmínky pro vzdělávání (materiální, technické, ekonomické, hygienické a další)
2. průběh vzdělávání – uplatňování výchovných a vzdělávacích strategií ze strany učitelů
3. podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů
4. výsledky vzdělávání žáků
5. řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Nástroje hodnocení a časový rozvrh

1. rozbor pedagogické dokumentace (průběžně, 2x za rok hloubkově)
2. ankety a dotazníky pro žáky, učitele, rodiče (1x za 3 roky)
3. rozhovory s učiteli (průběžně, 2x za rok cíleně s delší časovou dotací)
4. rozhovory s rodiči (průběžně)
5. výsledky soutěží a přehlídek (v návaznosti na uvedené)
6. hospitace (dle plánu hospitací u nových učitelů a u skupinové výuky všech oborů)

